

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΘΕΡΟΥΣ 2003

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ι'

Πέμπτη 17 Ιουλίου 2003

Αθήνα, σήμερα στις 17 Ιουλίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.43' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου το Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής (Α' σύνθεση) για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΙΤΟΝΑ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Τμήμα.

(Ανακοινώνονται προς το Τμήμα από τον κ. Αναστάσιο Χωρέμη, Βουλευτή Κορινθίας, τα ακόλουθα:

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δικηγορικός Σύλλογος Κέρκυρας ζητεί την αποπεράτωση του δικαστικού Μεγάρου Κέρκυρας.

2) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Τζαβλάς Ιωάννης, Βαλκάνης Αντώνιος, Φιοράκη Μαρία και Χρονάκη Άννα, καθηγητές Τ.Ε.Ε. ζητούν το διορισμό των εκπαιδευτικών σύμφωνα με την ειδικότητά τους και τις υπάρχουσες ανάγκες.

3) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύλλογος Ιεράπετρας, «ΗΣΙΟΔΟΣ», ζητεί την αντιμετώπιση των προβλημάτων, στην αγορά οπωροκηπευτικών και το υπαίθριο εμπόριο Νότιας Κρήτης, με τη συνεργασία των Αγροτικών Συλλόγων της περιοχής.

4) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Παγκρήτια Ένωση Συνταξιούχων ΔΕΗ ζητεί την ενσωμάτωσή της Α.Τ.Α. στις βασικές συντάξιμες αποδοχές συνταξιούχων της ΔΕΗ.

5) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, Γονέων και Φίλων Ιεράπετρας διαμαρτύρεται για την άρνηση κάλυψης των τροφείων, κατασκηνωτών με Αναπηρίες της Ανατολικής Κρήτης.

6) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ζητεί την ικανοποίηση κτιριακών και λειτουργικών αναγκών της Σχολής Αστυφυλάκων Σητείας.

7) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Φανερούλα Ζεμπιλά κάτοικος Καλύμνου και ο κ. Νίκος Γεωργίου κάτοικος Ρόδου, Κρεοπώλες ζητούν την ικανοποίηση αιτήματος, σχετικά με ακτοπλοϊκή μεταφορά ειδικού φορτηγού αυτοκινήτου.

8) Η Βουλευτής Κυκλαδων κ. ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΖΩΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Αμοργίνων ζητεί την καθιέρωση της 21ης Νοεμβρίου, εορτής της Πολιούχου της Αμοργού Παναγίας της Χοζοβιώτισσας, ως ημέρα αργίας των δημοσίων υπηρεσιών της.

9) Ο Βουλευτής Έβρου κ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορές με τις οποίες η κ. Σουλτάνα Στεφανίδου και ο κ. Αθανάσιος Κοτσαλάς ζητούν την ικανοποίηση συνταξιοδοτικών τους αιτημάτων από τον Ο.Γ.Α.

10) Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δημοτικό Διαμέρισμα Καστανίτσας του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας ζητεί να δοθούν χρηματικές αποζημιώσεις στους δικαιούχους παραγωγούς, για τις ζημιές στους καστανώνες τους από την κακοκαιρία.

11) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πολιτιστικός Σύλλογος Νέου Μυλοποτού Πέλλας ζητεί οικονομική ενίσχυση για να υλοποιήσει τις ανάγκες του σε κτιριακές εγκαταστάσεις.

12) Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αξιωματικών Αστυνομίας Ήπειρου ζητεί την ικανοποίηση θεσμικών και οικονομικών αιτημάτων των μελών της.

13) Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Ελλήνων Εκπαιδευτικών Αργυροκάστρου, Αγίων Σαράντα και Δελβίνου ζητεί τη λήψη μέτρων για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης στη Βόρεια Ήπειρο.

14) Ο Βουλευτής Κιλκίς κ. ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δράμας – Καβάλας – Ξάνθης ζητεί τη χρηματοδότηση για την ολοκλήρωση του οδικού άξονα της Εγνατίας Οδού, που διέρχεται από την περιοχή της.

15) Ο Βουλευτής Κιλκίς κ. ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πρωτοβουλία Πολιτών Δήμου Αχαρ-

νών και Θρακομακεδόνων ζητεί τη διαπλάτυνση, ανάπλαση, κατασκευή αγωγού ομβρίων υδάτων, πεζοδρομίων και φωτισμού της Λεωφόρου Καραμανλή.

16) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Κτηνοτρόφων Κοντοβουνίων Μεσσηνίας ζητεί την επίλυση προβλήματος, σχετικά με τη διάθεση και πιστοποίηση των προϊόντων βιολογικής κτηνοτροφίας στο Νομό Μεσσηνίας.

17) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Θριάσιου Πεδίου ζητεί την άμεση ανάληση του αποσπασθέντος προσωπικού του Γενικού Νοσοκομείου Ελευσίνας «Θριάσιο», την έγκριση και υλοποίηση του νέου Οργανισμού λειτουργίας του πιο πάνω Νοσοκομείου.

18) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στο αίτημα των εργαζομένων στις αναθέσεις του Δήμου Κερκυραίων, για καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών.

19) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Απόστρατων Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας ζητεί τη χορήγηση των αυξήσεων της εισοδηματικής πολιτικής 2003 και στους Απόστρατους Αξιωματικούς.

20) Ο Βουλευτής Αττικής και Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Καλυβίων – Θορικού Αττικής ζητεί να ληφθούν μέτρα για τον καθαρισμό των ρεμάτων, ώστε να μην υπάρξει πρόβλημα πλημμύρας τον ερχόμενο χειμώνα.

21) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. ΣΠΥΡΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Θεσσαλικών Βιομηχανιών ζητεί την αλλαγή της τιμολογιακής πολιτικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, από ιδιωτικές μονάδες παραγωγής, προς την ΔΕΣΜΗΕ Α.Ε..

22) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Βόλου ζητεί την τροποποίηση σύμβασης, μεταξύ του Κέντρου Παιδιού του Δήμου και του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Βόλου.

23) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Έπαρχος Θήρας ζητεί την επισκευή του παραδοσιακού δρόμου Καμάρι – Αρχαία Θήρα.

24) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι καθηγητές του Μουσικού Σχολείου Γιαννιτσών ζητούν τη δημιουργία Ενιαίου Πίνακα Αναπληρωτών ΠΕ 16.02.

25) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Λαυρεωτικής Αττικής διαμαρτύρεται, για την επιχειρούμενη περιβαλλοντική καταστροφή του Δήμου Λαυρεωτικής, από την εγκατάσταση δεξαμενών πετρελαίου.

26) Ο Βουλευτής Πειραιώς κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Κυθήρων Αττικής ζητεί ο περιοδικός τεχνικός έλεγχος των οχημάτων των Κυθήρων να πραγματοποιείται στα Κύθηρα.

27) Ο Βουλευτής Χίου κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΙΝΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Κωνσταντίνος Δημητρίου, κάτοικος Αμαλλιάπολης Βόλου ζητεί την αποσαφήνιση και την τροποποίηση της με αρ. 70004/2379 απόφασης του Υπουργού Εμπορίκης Ναυτιλίας, όσον αφορά στην οργανική σύνθεση του πληρώματος Ε/Γ-Τ/Ρ σκαφών.

28) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Έπαρχος Θήρας ζητεί τη στελέχωση της τοπικής υπηρεσίας του ΟΑΕΔ στη Σαντορίνη.

29) Ο Βουλευτής Δωδεκανήσου κ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Νότιας Ρόδου ζητεί να του χορηγηθεί ειδική άδεια για την άσκηση των καθηκόντων του στην Τοπική Αυτοδιοίκησης.

30) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία κάτοικοι της περιοχής Αγίου Σάββα του Δήμου Γλυκών Νερών Αττικής διαμαρτύρονται για την εγκατάσταση κεραίας κινητής τηλεφωνίας σε απόσταση μικρότερης των εβδομήντα μέτρων από τις κατοικίες τους.

31) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Λαυρεωτικής Αττικής ζητεί να μην επιτραπεί η εγκατάσταση αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων στο λιμένα του Λαυρίου.

32) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Απόστρατων Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας ζητεί την αύξηση των συντάξεων των μελών του.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Πρώτη είναι η με αριθμό 28/14-7-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Αναστασίου Χωρέμη προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικώς με την κατασκευή Μαρίνας στα όρια του Δήμου Λουτρακίου-Περαχώρας από την κοινοπραξία που εκμεταλλεύεται το καζίνο Λουτρακίου.

Η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Είναι γνωστό ότι η κοινοπραξία που εκμεταλλεύεται το καζίνο Λουτρακίου, είχε αναλάβει με την υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 602/3-4-1995 σύμβασή της με το ελληνικό δημόσιο και την από 8-11-1996 τροποποιητική της, την υποχρέωση να κατασκευάσει μαρίνα στα όρια του Δήμου Λουτρακίου-Περαχώρας, σύμφωνα με το ν. 2160/93.

Το έργο αυτό που είναι υψηλής σπουδαιότητας για το Νομό Κορινθίας, ύψους σήμερα 60.000.000 ευρώ περίπου, θα έπρεπε να ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι τις 11-5-2001, αφού θα είχαν ολοκληρωθεί οι νόμιμες εγκρίσεις που απαιτούνται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 31 του ν. 2160/93, που ίσχυε μέχρι τις 10-2-2003. Όμως, μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει καν η αρχή εκτέλεσης του έργου αυτού.

Αντίθετα, εντελώς αδικαιολόγητα και παράνομα, ο ΕΟΤ ζήτησε το 1999 νέα μελέτη σκοπιμότητας, προφανώς για να αποφύγει την κατασκευή της μαρίνας από το καζίνο, ιδιοκτησίας ελληνικού δημοσίου.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 3 του κεφαλαίου Ζ' του από 3-4-1995 καταστατικού της ως άνω κοινοπραξίας την υποχρέωση αυτή την είχε αναλάβει η «Hotel Club Loutraki A.E.», που είχε το 86% της κοινοπραξίας και εάν δεν την εκτελέσει, κηρύσσεται αυτοδικαίως έκπτωση της κοινοπραξίας, χωρίς καμία αποζημίωση και το καζίνο Λουτρακίου περιέχεται εξ ολοκλήρου στην αμιγώς δημοτική εταιρεία ΑΤΕΚΛ ΑΕ, που έχει το 14% της κοινοπραξίας.

Συνεπώς ενώ έχει εκπέσει αυτοδικαίως η «Hotel Loutraki AE» από την κοινοπραξία εκμετάλλευσης του καζίνο Λουτρακίου, από το 12-5-2001 δεν έχει ενεργοποιηθεί ο όρος αυτός μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα να ζημιώνεται ο Δήμος Λουτρακίου-Περαχώρας με τεράστια ποσά και να μην έχει το πολύ σημαντικό έργο της μαρίνας Λουτρακίου.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Α) Γιατί η Επιτροπή Εποπτείας Καζίνων του Υπουργείου σας και οι συναρμόδιες υπηρεσίες του δεν εφάρμοσαν τις ως άνω συμβάσεις και το νόμο και ιδιαίτερα τον ως άνω όρο του συμφωνητικού της κοινοπραξίας, που αποτελεί όρο των συμφωνιών για την ίδρυση και λειτουργία του καζίνο Λουτρακίου για να περιέλθει όλο το καζίνο Λουτρακίου στο Δήμο Λουτρακίου-Περαχώρας;

Β) Ποια μέτρα θα λάβει για την εκτέλεση του μεγάλου αυτού έργου της μαρίνας Λουτρακίου, καθώς και για τη διοικητική, αστική και ποινική δίωξη κάθε υπευθύνου;».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Ανάπτυξης αρμόδιος για θέματα τουρισμού κ. Γεωργακόπουλος.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ τον κύριο συναδέλφο για την ερώτηση την οποία κάνει, έτσι ώστε να διευκρινήσουμε ορισμένα πράγματα για να μη δημιουργούνται άστοχες και άσκοπες εντυπώσεις.

Πράγματι υπήρχε αυτή η δέσμευση των σαράντα δύο μηνών για την εκτέλεση της μαρίνας υπό την προϋπόθεση ότι θα είχαν εκδοθεί όλες οι νόμιμες άδειες. Δυστυχώς όμως ακόμη δεν έχουν εκδοθεί αυτές οι άδειες και αυτό οφείλεται στο ότι η απόφαση της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων παραπέμφθηκε στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο συνεδρίασε, αλλά η όποια απόφαση πάρθηκε δεν έχει ακόμα κοινοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους, ώστε να αρχίσει να μετρά η προθεσμία των σαράντα δύο μηνών.

Δεν υπάρχει καμιά πρόθεση από την Κυβέρνηση να μη γίνει η μαρίνα του Λουτρακίου, την οποία έχει αναλάβει ως αντισταθμιστικό οφέλος η κοινοπραξία που έχει πάρει την άδεια για την εκμετάλλευση του καζίνο του Λουτρακίου.

Όσον αφορά το σκέλος της ερώτησής σας που αναφέρει ότι θα έπρεπε η άδεια να έχει περιέλθει στο Δήμο Λουτρακίου, αυτό δε μπορεί να γίνει για τον εξής λόγο: Πρώτον, η άδεια είναι στην κοινοπραξία. Στην κοινοπραξία μετέχει η επαρεία του καζίνο και ο Δήμος Λουτρακίου. Εάν λοιπόν απωλεσθεί η άδεια ξάνθεται για την κοινοπραξία. Δεύτερον, ο όρος που αναφέρετε δεν είναι της σύμβασης, αλλά είναι ο όρος ενός ιδιωτικού συμφωνητικού που έχουν κάνει τα μέλη της κοινοπραξίας. Επομένως δεν δεσμεύουν το δημόσιο για να δώσουν την άδεια στο Δήμο Λουτρακίου. Αυτό θα πρέπει να το δείτε με τελείως διαφορετικό πνεύμα. Και εφόσον δεν έχουν εκδοθεί ακόμα οι νόμιμες άδειες από την αρχαιολογία δεν μπορεί να πει κανένας ότι μέτρησε ο χρόνος των σαράντα δύο μηνών και ως εκ τούτου απώλεσε το δικαίωμα να κατέχει η κοινοπραξία την άδεια του καζίνο.

Εμείς είμαστε εν αναμονή αυτής της έκδοσης και από εκεί και πέρα θα αρχίσει να μετράει ο χρόνος για την κατασκευή της μαρίνας του Λουτρακίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Χωρέμης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΧΩΡΕΜΗΣ: Κύριε Υπουργέ, να δηλώσω την ικανοποίηση φαντάζομαι όλου του κορινθιακού λαού για την επιβεβαίωση που δίνετε και σήμερα, ότι η βούληση της Κυβέρνησης και η κυβερνητική κατεύθυνση είναι ως προς την κατασκευή της μαρίνας ενός πολύ σημαντικού αναπτυξιακού έργου, όχι μόνο για την Κορινθία, αλλά και για όλη τη Πελοπόννησο. Υπόψη ότι στον Κορινθιακό μέχρι και τον Πατραϊκό Κόλπο δεν υπάρχει άλλη τουριστική μαρίνα που να μπορεί να καλύψει τις μεγάλες τουριστικές ανάγκες της περιοχής.

Όσον αφορά τις παραπρήσεις που έχουν σχέση με τις αρχαιότητες της περιοχής, να τονίσω ότι η μεν διολόκος αφορά το κομμάτι της Πελοποννήσου, ενώ η μαρίνα είναι στο Λουτράκι, στην Αττική δηλαδή και επιπλέον οι παλιές άδειες περιβαλλοντικών επιπτώσεων είχαν συμπεριλάβει τις εκτιμήσεις της αρχαιολογικής υπηρεσίας.

Αξίζει τον κόπο να προβληματιστούμε ως προς το ζήτημα εάν έχει κατατεθεί πλήρης ή ελληπτής ο φάκελος, οπότε η ευθύνη είναι της «CLUB HOTEL A.E.», της εταιρείας του Καζίνο ή εάν έχει καταθέσει πλήρη φάκελο όπου η ευθύνη ανήκει στη διοίκηση που θα πρέπει εντός διμήνου να χορηγήσει τις αιτηθείσες άδειες.

Συνεπώς έχουν παρέλθει με το δικό μου υπολογισμό κοντά στους εξήντα οκτώ μήνες, ενώ η συμβατική υποχρέωση ήταν σαράντα δύο μήνες και επομένως τίθεται ζήτημα κατά πόσο σήμερα είναι έκπτωση της «CLUB HOTEL A.E.» που είχε την υποχρέωση της κατασκευής της μαρίνας ή όχι.

Επιτρέψτε μου να τονίσω ότι είναι ατελέσφορο ή άκομψο το γεγονός ότι υπάρχει ένα έγγραφο των στελεχών της διοίκησης, που δεν έχει καμία σχέση με την ύπαρξη ενός νομοθετημένου πλαισίου που εκφράζει προσωπικές απόψεις. Συνεπώς θα πρέπει εκεί να επιμείνετε, ώστε να υπάρξει πλήρης διαφάνεια, δεδομένου ότι αυτή είναι η αντίληψη που διαχέει την Κυβέρνηση και την κυβερνητική πολιτική στο σύνολό της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Ο φάκελος που είχε υποχρέωση να υποβάλει η εταιρεία, σύμφωνα με τη σύμβαση, ήταν να υποβληθεί τον Οκτώβρη του 1997. Ο φάκελος υπεβλήθη δύο μήνες νωρίτερα, τον Αύγουστο, άρα δεν οιλιγώρησε η εταιρεία στην υποβολή του φακέλου για την μαρίνα Λουτρακίου.

Όσον αφορά το έγγραφο που λέτε ότι ήρθε από τη διοίκηση, ήταν μία διερευνητική επιστολή που έκανε ο γενικός γραμματέας προς την αρμόδια διεύθυνση, η οποία δεν δεσμεύει την Κυβέρνηση. Στόχος της Κυβέρνησης είναι, όταν ολοκληρωθούν όλες οι διαδικασίες, να προχωρήσουμε στην κατασκευή της μαρίνας Λουτρακίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Δεύτερη είναι η με αριθμό 34/14-7-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Ελευθερίου Παπανικολάου προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικώς με τη λειτουργία νέων κλινικών στο Νοσοκομείο Καλαμάτας κλπ., διαγράφεται λόγω κωλύματος του ερωτώμενου Υπουργού.

Τρίτη είναι η με αριθμό 33/14-7-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σταύρου Σκοπελίτη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικώς με τις αυξήσεις στις τιμές των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου έχει ως εξής:

«Με πρόσφατη απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Εμπορικής Ναυτιλίας από 1η Ιούνη 2003 αυξάνονται επιπρόσθετα 4% οι τιμές των ακτοπλοϊκών εισιτηρίων στην αιχμή της τουριστικής περιόδου, εξασφαλίζοντας προκλητικά υπερκέρδη για τους εφοπλιστές.

Με την ισχύ του ν. 2932/2001 για το νέο θεσμικό πλαίσιο της ακτοπλοΐας και τη διεύρυνση της εφοπλιστικής ασυδοσίας αυξήθηκαν οι τιμές μέχρι και 60% στα εισιτήρια των επιβατών και στα ναύλα των οχημάτων και των εμπορευμάτων. Η νέα αύξηση στα εισιτήρια των ακτοπλοϊκών πλοίων αποτελεί ένα ακόμη πλήγμα σε βάρος των εργαζόμενων, των κατοίκων των νησιών και γενικότερα της εργατικής λαϊκής οικογένειας, που αξιοποιεί αυτά τα μέσα μεταφοράς. Επιπλέον η εκτίναξη στα ύψη των τιμών των εισιτηρίων και των ναύλων των εμπορευμάτων επιφέρει αλυσιδωτές αυξήσεις στα είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης και πλήρτει κατάφορα το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων των νησιών. Δικαιολογημένα, λοιπόν, έχει προκαλέσει την αγανάκτηση και την αντίδραση των κατοίκων πολλών νησιών.

Επιβεβαιώνονται οι εκτιμήσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας ότι η εφαρμογή του διαλυτικού κανονισμού 3577/92 της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ψήφιση του αντιλαϊκού ν. 2932/2001 από την Κυβέρνηση θα επιφέρει αλυσιδωτές αυξήσεις – φωτιά στις τιμές των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών και γενικότερα θα πλήξει την ποιότητα της ακτοπλοϊκής συγκοινωνίας στη χώρα μας.

Ερωτάται ο κύριος Υπουργός:

Αν θα ανακαλέσει τη συγκεκριμένη απόφαση και θα πάρει μέτρα για τον περιορισμό της ασυδοσίας των εφοπλιστών.

Τι μέτρα προτίθεται να πάρει για την τακτική σύνδεση των νησιών μεταξύ τους και των νησιών με την ηπειρωτικά λιμάνια της χώρας.»

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας): Κύριε Πρόεδρε, η ερώτηση έχει δύο ενότητες. Σε ό,τι αφορά το ναυλολόγιο που είναι η πρώτη ενότητα, με τον ν. 2932/2001 άρχισε η απελευθέρωση στις θαλάσσιες ενδομεταφορές με εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με το κοινοτικό δίκαιο.

Όμως και η απελευθέρωση έχει τους κανόνες της, με βάση την εξυπηρέτηση των πολιτών, της νησιωτικής Ελλάδας και του δημόσιου συμφέροντος. Το θέμα του ναυλολόγιου στο οποίο αναφέρεται η ερώτηση του κυρίου Βουλευτή, μελετήθηκε από ειδική επιτροπή και με βάση τα συμπεράσματά της διαμορφώθηκαν οι τιμές των ναύλων μέχρι 30-6-2003. Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας παρεμβαίνει, όταν η ανώτατη τιμολόγηση των ναύλων της οικονομικής θέσης κρίνεται υπερβολική.

Τα ποσοστά αύξησης που δόθηκαν τελευταία με κοινή απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Αιγαίου αφορούν το επιβατικό κοινό και έχουν μία μέση σταθμική αύξηση 2,44% στο σύνολο των κυρίων γραμμών και 2,24% στο σύνολο των τοπικών γραμμών. Και αυτό για να καλύψουν μία επιπρόσθετη επιβάρυνση στο κόστος λειτουργίας των πλοίων με βάση τα στοιχεία που συγκέντρωσε το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

Σταθερή επιδιώξη της Κυβέρνησης είναι η εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και των πολιτών στο πλαίσιο βιώσιμων ναυτιλιακών γραμμών. Θέλουμε μία βιώσιμη ναυτιλία ασφαλή, ποιοτική και ανταγωνιστική με την παραπήρηση ότι η ανταγωνιστικότητα αποκτά ουσιαστικό περιεχόμενο όταν συνδυάζεται με την απασχόληση, με την εκπαίδευση, με την ποιότητα, με την ασφάλεια και γενικά όταν συνδυάζεται με την κοινωνική ευθύνη.

Όσον αφορά τη δεύτερη ενότητα θέλω να παρατηρήσω ότι ο νησιωτικός χαρακτήρας της Ελλάδας έχει αναγνωριστεί συνταγματικά από την ελληνική πολιτεία. Γι' αυτό η πολιτική των θαλάσσιων συγκοινωνιών έχει σαν βασικό στόχο τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής με βασική πρόνοια της πολιτείας. Γι' αυτό όπου οι ναυτιλιακές γραμμές δεν χαρακτηρίζονται από υψηλό οικονομικό ενδιαφέρον τα δρομολόγια καλύπτονται με μειοδοτικούς διαγωνισμούς για μισθώσεις των γραμμών χαμηλού οικονομικού ενδιαφέροντος.

Με το άρθρο δεύτερο του ν. 2932/2001 είναι δυνατή η επιβολή από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας κατόπιν γνωμοδότησης του ΣΑΣ υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Σταθερή φροντίδα μας είναι η εξασφάλιση της πλήρους ακτοπλοϊκής σύνδεσης των νησιών μεταξύ τους και με την ηπειρωτική Ελλάδα. Η πολιτική της Κυβέρνησης για μια ασφαλή ακτοπλοϊκά φιλική, ποιοτική και κοινωνικά υπεύθυνη αφορά, τόσο τις γραμμές υψηλού οικονομικού ενδιαφέροντος, όσο και τις λεγόμενες άγονες γραμμές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Σκοπελίτης έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κύριε Υπουργέ, αφού σας ευχηθώ καλή δουλειά σας επισημάνω πως όταν συζητούσαμε στη Βουλή τον ν. 2932 που απελευθέρωντας τις ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες ο τότε Υπουργός είχε ισχυριστεί ότι αυτή η απελευθέρωση θα δημιουργούσε καλύτερες συνθήκες στον τομέα των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών, όσον αφορά τα ναύλα, τα εισιτήρια, την ασφάλεια ζωής, τις συνθήκες δουλειάς των εργαζομένων. Εμείς τότε είχαμε πει ότι θα συμβεί το αντίθετο. Στη συνέχεια επιβεβαιωθήκαμε.

Τα στοιχεία μας λένε ότι τα εισιτήρια αυξήθηκαν μέχρι 60% όπως και τα ναύλα παρ' όλο που αυτό το χρονικό διάστημα οι εφοπλιστές πήραν 14 δισεκατομμύρια δραχμές επιδότηση από τον επίναυλο και από κοινοτικές επιδοτήσεις. Επίσης, δεν έχουμε την ίδια συχνότητα ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών στα νησιά μας. Ακόμη έχουμε και προβλήματα στα πληρώματα. Μειώθηκαν οι οργανικές θέσεις. Όλα αυτά δημιουργούν προβλήματα στην ασφάλεια ζωής στη θάλασσα.

Από την 1η Ιουνίου είχαμε καινούργια αύξηση 4% επί των ναύλων και των εισιτηρίων γεγονός που έκανε ακόμη πιο δύσκολη την επικοινωνία των κατοίκων με την ηπειρωτική Ελλάδα και ανέβασε το κόστος ζωής στα νησιά μας, αφού επιβαρύνθηκε η μεταφορά ειδών πρώτης ανάγκης. Εμείς λέμε ότι η απελευθέρωση των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών που τη στηρίζουν όλοι όσοι συμφωνούν με τον διαλυτικό κανονισμό 3577/92 της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργήσει αυτή την κατάσταση.

Είναι υπόθεση του λαού των νησιών μας και των εργαζομένων να αντιδράσουν και να απαιτήσουν να δοθεί μια λύση στα πλαίσια της δημιουργίας ακτοπλοϊκού οργανισμού που είναι η μόνη περίπτωση για να έχουμε ασφαλείς και καλές συγκοινωνίες προς τα νησιά μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να επαναλάβω συνοπτικά σε ό,τι αφορά το πρώτο σκέλος της ερώτησης του κυρίου Βουλευτή για το ναυλολόγιο. Αναφέρθηκα στις αυξήσεις κατά 2,44%, που είναι η μέση σταθμική αύξηση στο σύνολο των κύριων γραμμών και 2,24% στο σύνολο των τοπικών γραμμών. Αυτή η αύξηση έγινε πρόσφατα, για να καλύψει μια επιπρόσθετη επιβάρυνση στο κόστος λειτουργίας. Θα επαναλάβω πως η απελευθέρωση έχει κανόνες πέρα από μια διαδικασία εναρμόνισης με το κοινοτικό δίκαιο και η ανταγωνιστικότητα – γιατί θέλουμε μια ανταγωνιστική ναυτιλία – θα πρέπει να συνδυάζεται με κοινωνική ευθύνη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Αν μου επιτρέπετε, κύριε Υπουργέ. Σήμερα το κόστος μεταφοράς στην πατρίδα μου, τη Μυτιλήνη, είναι αποτρεπτικό!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας): Κύριε Σκοπελίτη, τα στοιχεία που έχω στη διάθεσή μου είναι αυτά τα οποία καταθέτω στην Ολομέλεια.

Τώρα σε ό,τι αφορά το θέμα της σύνδεσης των νησιών. Θα

πρέπει να γνωρίζουμε πως έχουμε μια ιδιαιτερότητα στην Ελλάδα: Πολλά νησιά, πάρα πολλές γραμμές, χιλιάδες γραμμές, χιλιάδες δρομολόγια. Σίγουρα υπάρχουν κάποιες γραμμές με υψηλό οικονομικό ενδιαφέρον και βέβαια, υπάρχουν και κάποιες άγονες γραμμές, όπως πολύ καλά γνωρίζετε. Το γνωρίζετε καλύτερα από μένα, αφού έρχεστε από τη Μυτιλήνη.

Αυτό για το οποίο φροντίζει η ελληνική Κυβέρνηση είναι να υπάρχει πλήρης ακτοπλοϊκή σύνδεση και όταν, όπως είπα, η όποια γραμμή δεν έχει οικονομικό ενδιαφέρον εμείς φροντίζουμε να υπάρχει η κάλυψη με μειοδοτικούς διαγωνισμούς. Σε όλες, όμως, τις περιπτώσεις βασικός μας στόχος είναι μια ακτοπλοΐα ασφαλής, ποιοτική, σίγουρα ανταγωνιστική, πάντα, όμως, με κοινωνική ευθύνη και με φροντίδα την κοινωνική συνοχή της νησιώτικης Ελλάδας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Τέταρτη είναι η με αριθμό 32/14-7-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας κ. Παναγιώτη Λαφαζάνη προς τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικώς με την αύξηση της ανεργίας στον κλάδο των

ναυτικών κλπ. διαγράφεται, λόγω κωλύματος του ερωτώντος βουλευτή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Τμήμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης: «Ρύθμιση θεμάτων συνοριακών φυλάκων και ειδικών φρουρών και άλλες διατάξεις».

Επίσης, η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας περί αεροπορικών δρομολογίων μεταξύ και πέραν των αντίστοιχων εδαφών τους».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή υπάρχει μια καθυστέρηση στην προσέλευση συναδέλφων Βουλευτών, θα διακόψουμε για δύο λεπτά.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επαναλαμβάνεται η διακοπείσα συνεδρίαση. Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, τηλεθέρμανση και άλλες διατάξεις».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να ακούσω τις προτάσεις σας για την οργάνωση της συζήτησης.

Ορίστε, κύριε Ανθόπουλε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, προτείνω να ακολουθήσουμε την ίδια διαδικασία που ακολουθήσαμε στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή. Κάναμε τη συζήτηση σε τρεις ενότητες, ακολουθώντας τα κεφάλαια του νομοσχεδίου, Α' κεφάλαιο, Β' κεφάλαιο, Γ' κεφάλαιο. Μπορούμε σήμερα να ξεκινήσουμε με το βασικό κορμό του νομοσχεδίου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Τα κεφάλαια Α' και Β' δηλαδή;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε, να συζητήσουμε τα δύο πρώτα κεφάλαια ως ενιαία ενότητα. Είναι ένα μέρος για το οποίο δεν υπήρξαν, κατά τη συζήτηση στην επιτροπή, σοβαρές εντάσεις. Νομίζω ότι σχεδόν ομόφωνα πέρασε. Μπορούμε δηλαδή σήμερα να συζητήσουμε ως μία ενότητα το πρώτο και το δεύτερο κεφάλαιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Υπενθυμίζω στους κυρίους συναδέλφους την απόφαση που πήραμε χθες. Ανάλογα και με την πορεία της συζήτησης επί των άρθρων μπορούμε να ολοκληρώσουμε την συζήτηση και ψήφιση του νομοσχεδίου σε τρεις συνεδριάσεις αντί σε τέσσερις.

Επαναλαμβάνω λοιπόν ότι αποφασίσαμε χθες, να δούμε στην πορεία. Το θυμίζω σήμερα για να ακούσω τις προτάσεις σας.

Ο κ. Σαλαγκούδης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Μισό λεπτό, κύριε Σαλαγκούδη. Δεν ολοκλήρωσε ο κ. Ανθόπουλος. Θα σας δώσω το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Μια διευκρίνιση θέλω να κάνω. Μπορούμε πράγματι σήμερα να ασχοληθούμε με το πρώτο και το δεύτερο κεφάλαιο. Άλλα χάριν της ορθολογικής διαχείρισης να κάνουμε τις παρατηρήσεις μας πρώτα στο πρώτο κεφάλαιο και μετά στο δεύτερο. Μην τα λάθουμε όλα μαζί, γιατί το γεωθερμικό δυναμικό που αποτελεί το περιεχόμενο του πρώτου κεφαλαίου, αποτελεί και το βασικό κορμό. Να μην τα μπλέξουμε. Δηλαδή διαδικαστικά να σπάσουμε τη συζήτηση της πρώτης υπο-ενότητας σε δύο ενότητες. Μπορεί να γίνει στα πλαίσια..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Της πρώτης ενότητας;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, όχι ...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας παρακαλώ, κύριε Κεδίκογλου. Μιλώ με τους εισηγητές για να συνεννοθούμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Αν λάθουμε σήμερα ως μία ενότητα για συζήτηση το Α' και Β' κεφάλαιο, λέω διαδικαστικά....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Άρα, προτείνετε να συζητήσουμε σήμερα τα άρθρα των δύο κεφαλαίων σε δύο ενότητες. Δεν χρειάζονται πολλά λόγια. Πρέπει να ξεκαθαρίσει το θέμα.

Κύριε Σαλαγκούδη, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με την πρόταση του εισηγητή της Πλειοψηφίας.

Όσο για τη δική σας τοποθέτηση χθες, είπαμε ότι θα επιδιωχθεί ενδεχομένως....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Αυτό υπενθύμισα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Εγώ λοιπόν εκτιμώ ότι η τρίτη ενότητα που θα συζητηθεί την Τρίτη είναι πολύ σημαντική και θα μας πάρει πάρα πολύ χρόνο. Πιστεύω ότι τις τροπολογίες

πρέπει να τις αφήσουμε για την τέταρτη συνεδρίαση, επειδή υπάρχουν και πολύ σημαντικές τροπολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Σαλαγκούδη, επαναλαμβάνετε ουσιαστικά αυτά που είπαμε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Χαίρομαι. Το επαναλαμβάνω για να καταγραφεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων ήταν για τέσσερις συνεδριάσεις. Είπαμε όμως ότι πήραμε απόφαση- πως αν δούμε στην πορεία της συζήτησης ότι εξοικονομήσαμε χρόνο, τότε μπορούμε να ολοκληρώσουμε το νομοσχέδιο σε τρεις συνεδριάσεις. Αυτό το είχαμε πει και στην Διάσκεψη των Προέδρων.

Υπάρχει από το Κομμουνιστικό Κόμμα, λοιπόν ή από το Συναπισμό άλλη πρόταση;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Προχωρούμε, λοιπόν. Κύριε Υπουργέ, έχετε αντίρρηση;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι η πρόταση που έγινε να συζητηθεί σήμερα το Α' και το Β' κεφάλαιο και την Τρίτη το Γ' κεφάλαιο μαζί με τις τροπολογίες είναι σωστή και θα προσπαθήσουμε να γίνει έτσι. Αν δεν μας φθάσει ο χρόνος θα πάρουμε άλλη μία μέρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Άρα, συμφωνεί το Τμήμα να προχωρήσουμε σήμερα στη συζήτηση των άρθρων 1 έως 14 ως μία ενότητα και στη συνέχεια στη συζήτηση των άρθρων 15 έως 22 ως δεύτερη ενότητα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Συνεπώς το Τμήμα συνεφώνησε.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Ανθόπουλος για την πρώτη ενότητα των άρθρων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Στο άρθρο 1, στην παράγραφο 2 θα ήθελα κύριε Υπουργέ να δούμε μία σημαντική, σοβαρή παρατήρηση που μας κάνει σε ένα έγγραφό του το ΕΒΕΑ. Τί λέει. Λέει, ότι σε περίπτωση κατά την οποία δοθεί -και όπως πρέπει να δοθεί- η προτεραιότητα στο δικαίωμα διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου έναντι του δικαιώματος εκμετάλλευσης άλλων μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, θα πρέπει να δούμε τι γίνεται σε περίπτωση, κατά την οποία κάποιος είχε λάβει νομίμια την άδεια των έρευνών και της εκμετάλλευσης ενός μεταλλευτικού ή λατομικού πεδίου. Και στη συνέχεια επειδή δίδουμε την προτεραιότητα στην αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού του ίδιου πεδίου πρέπει να τον αποβάλουμε ή να τον σταματήσουμε. Δημιουργείται ένα εύλογο δικαίωμα αποζημίωσης. Νομίζω ότι δεν χρειάζεται να τον αφήσουμε να πάει στα δικαστήρια. Μπορούμε να κάνουμε μία πρόβλεψη και να πούμε ότι πάρει την εύλογη αποζημίωση για όσες δαπάνες έκανε μέχρι τη φάση, κατά την οποία απεβλήθη το έργο. Κάνω αυτή την πρόταση, δείτε την και το ξανασυζητάμε στη δευτερολογία μου. Ίσως μπορέσουμε να το διατυπώσουμε με μεγαλύτερη σαφήνεια.

Στο άρθρο 4, έχουμε κατ' αρχήν την παρατήρηση της Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών της έκθεσης επί του νομοσχεδίου που μας λέει ότι χρειάζεται μία αποσαφήνιση στην περίπτωση κατά την οποία συμπληρωθεί και η τριακονταετία όσον αφορά την έρευνα και την εκμετάλλευση. Είναι εύκολο να το κάνουμε. Είναι βέβαια, θα έλεγε κανείς αυτονότητα ότι μετά την τριακονταετία όταν εκπνεύει το δικαίωμα μονομερούς παρατάσεως επανέρχεται η υποχρέωση διμερούς νέας συμφωνίας, αν θα πρέπει να συνεχιστεί μετά τη τριάντα χρόνια. Η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής θέλει ένα ξεκαθάρισμα, μία αποσαφήνιση. Δείτε μήπως μπορούμε να βάλουμε ότι μετά την εκπνοή της τριακονταετίας με διμερή νέα συμφωνία συνεχίζει τις εργασίες και τη διαχείριση ο εγκατεστημένος εκεί διαχειριστής.

Τώρα, ένα θέμα το οποίο πρέπει να προσέξουμε λιγάκι και δεν ξέρω μήπως οφειλεται σ' αυτή τη συνοπτική διατύπωση, είναι το εξής. Το δικαίωμα του δημοσίου για έρευνα και διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού στο ίδιο άρθρο, παράγραφος 1 κύριε Υπουργέ, λέμε ότι εκμισθώνεται ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό με γραπτές σφραγισμένες προσφορές για πέντε

έπη και μιλάμε για το διπλό δικαιώμα έρευνας και διαχείρισης. Εγώ, όπως ανέπτυξα και στην εισήγησή μου επί της αρχής, πράγματι συμφωνώ με μία μίσθωση να καλύπτουμε δύο δικαιώματα αλλά θα πρέπει, κατά την άποψή μου, οπωσδήποτε να κάνουμε ένα χρονικό διαγωνισμό. Δηλαδή, με την εκμίσθωση του δικαιώματος έρευνας μπορεί επί τριάντα χρόνια να κάνει έρευνες; Μήπως πρέπει να βάλουμε ένα χρονικό φραγμό. Μέσα στην ίδια μίσθωση, τη μία και ενιαία για τα δύο δικαιώματα, να βάλουμε ένα χρονικό διαχωρισμό ότι το δικαιώμα έρευνας το πολύ να πάρει μία πενταετία. Μετά την πενταετία ούμως εκπίπτει από τη μίσθωση.

Αυτό να το δούμε, διότι καλώς κάνουμε και «πακετάρουμε» σε μία συσκευασία και τα δύο δικαιώματα, έρευνας και διαχείρισης, αλλά χρονικά πρέπει να τα διαχωρίσουμε, διότι μπορεί να έχουμε ένα καταχρηστικό φαινόμενο. Ο νόμος δεν το θέλει αυτό, αλλά θέλει τη γρήγορη αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού της χώρας και των πεδίων. Μπορεί να πάρει ο άλλος την άδεια για έρευνα και διαχείριση και να κάτσει τριάντα χρόνια, χωρίς να ολοκληρώνει την έρευνα. Επομένως, καταστρατηγεί τους σκοπούς του νομοσχεδίου μας.

Μία άλλη παρατήρηση έχω να κάνω στο άρθρο 7. Εδώ, βρίσκεται η απάντηση στις αιτιάσεις που διατυπώθηκαν ότι με το άρθρο 7, παράγραφος 1, με τους πρόσθετους όρους που μπαίνουν σε περίπτωση εκχώρησης σε τρίτους των δικαιωμάτων της έρευνας και διαχείρισης, το δημόσιο ουσιαστικά μπορεί να βάλει νέους όρους. Εδώ, ήθελα να κάνω την παρατήρηση ότι είναι πολύ σωστά διατυπωμένο το άρθρο, διότι με τους πρόσθετους όρους δεν μεταβάλλουμε τους αρχικούς, δεν δημιουργούμε δηλαδή νέο συμβατικό καθεστώς για τον τρίτο προς τον οποίο παραχωρείται πακέτο των δικαιωμάτων.

Απλούστατα, επειδή θα έχει περάσει αρκετός χρόνος και θα έχουν διαμορφωθεί άλλες συνθήκες, βάζει ή έχει τη δυνατότητα να βάλει το δημόσιο στην εγκριτική του απόφαση και κάποιους πρόσθετους όρους. Επομένως, προτείνω το σημείο αυτό να μείνει ως έχει και να μην έχουμε καμία μεταβολή.

Στο άρθρο 9 ανέπτυξα τη λογική των κυρώσεων, ότι από τη στιγμή κατά την οποία θεωρείται φυσικός πόρος, φυσικός πλούτος της χώρας, όποιος παραβιάζει το νόμο και επιχειρεί, αποπειράται, ερευνά ή εκμεταλλεύεται ένα γεωθερμικό πεδίο χωρίς άδεια, πρέπει πράγματι να τιμωρείται και ποινικά. Το ίδιο ισχύει για τα μεταλλεία, για τα λατομεία.

Βεβαίως, υπάρχει μία άποψη που λέει ότι άλλο λατομεία-μεταλλεία και άλλο γεωθερμικό πεδίο. Εγώ έχω τη δική μου άποψη και πιστεύω ότι ενιαία πρέπει να τα δούμε ως πολύτιμους φυσικούς πόρους του κράτους.

Τι μπορούμε, όμως, να κάνουμε, κύριε Υπουργέ; Αυτό το λέω, γιατί έχουμε ένα πρόβλημα. Έχουμε ένα σωρό μικρούς αγρότες, οι οποίοι αξιοποιώντας τα γεωθερμικά πεδία στα χωράφια τους, έκαναν γεωτρήσεις χωρίς να τηρήσουν τη νόμιμη διαδικασία. Αυτό θα πρέπει να το δούμε με κάποια επιείκεια και κατανόηση και να δώσουμε σ' αυτούς τους αγρότες μία εξαίρεση όσον αφορά την ποινική τους διώξη, διότι σκεφθείτε ότι για να κάνουν μία γεώτρηση, έκαναν έξοδα της τάξεως των δεκαπέντε με είκοσι εκατομμυρίων. Να τους βάλουμε τώρα και ποινικές κυρώσεις, να τους βάλουμε και πρόστιμα επιπλέον;

Ο στόχος του νομοσχεδίου είναι η όσο το δυνατόν ευρύτερη αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων. Γνωρίζουμε το πρόβλημα των αγροτών. Σκεφθείτε το, κύριε Υπουργέ, το αφήνω στην κρίση σας. Εγώ το θέτω κατ' αρχήν ως μία γενική παρατήρηση, αλλά στη δευτερολογία μου μπορώ να σας προτείνω μία εξαίρεση των αγροτών που έχουν κάνει αυτές τις γεωτρήσεις για αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων τους.

Στο άρθρο 13 που αναφέρεται στα δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης γεωθερμικού δυναμικού που έχουν εκμισθωθεί ή παραχωρηθεί μέχρι τη θέσπιση του νόμου αυτού, θα ήθελα να δούμε την προοπτική μίας μεταβατικής πρόσθετης παραγράφου στο τέλος, με την οποία να λέμε ότι σε όσους έχουν προχωρήσει στην έρευνα ή εκμετάλλευση ενός γεωθερμικού πεδίου, χωρίς να έχουν πάρει τη σχετική άδεια –δεν λέμε γι' αυτούς που πήραν και συνεχίζουν- δηλαδή σε όσους με βάση τα νέα δεδομένα αυτού του νόμου παρανόμως προχώρησαν, ας το

πούμε έτσι –οι περισσότεροι εξ αυτών είναι αγρότες, θα δώσουμε ένα χρονικό διάστημα νομιμοποίησης.

Με την έννοια αυτή, θα μπορούσαν να νομιμοποιήσουν μία αυθαιρεσία τους, την οποία έκαναν με βάση το προϋποιστάμενο νομικό καθεστώς. Όμως, δεν είναι άδικο να τους αντιμετωπίσουμε με μία επιείκεια και να τους πούμε ότι εντός ευλόγου χρόνου έξι μηνών ή ενός έτους, μπορούν να έρθουν να νομιμοποιηθούν με βάση το προϊσχύον νομικό καθεστώς. Κύριε Υπουργέ, δείτε το και αυτό ως μία πρόταση.

Δεν έχω άλλη παρατήρηση, γιατί αλλιώς θα επέστρεφα στην έκθεση της Νομικής Υπηρεσίας και θα ανέφερα την πρώτη παρατήρηση επί του κεφαλαίου Α' του νομοσχεδίου, σχετικά με το δικαιώμα αναζήτησης που το θεραπεύσαμε πριν από την παρατήρηση της Νομικής Υπηρεσίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι ο Συνασπισμός της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας ορίζει ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο τη Βουλευτή Κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

Κύριε Υπουργέ, πριν δώσω στο λόγο στον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, θα θέλατε να κάνετε κάποιες διορθώσεις στα άρθρα 1 έως 14;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός)

Ανάπτυξης: Καλώς κάνετε και μου δίνετε το δικαιώμα τώρα να αναφερθώ σ' αυτά. Έχω κάποιες ορθές διατυπώσεις σε σχέση με το κείμενο, που έχουν οι συνάδελφοι στα χέρια τους.

Θα αναφερθούμε στα άρθρα 1 έως 14, αλλά θα θέλαμε να αναφερθούμε και στα άρθρα του κεφαλαίου Β'.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Αν θέλετε να ανακοινώσετε και για το κεφάλαιο Β', μπορείτε να το κάνετε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός)

Ανάπτυξης: Να μην αναφερθώ στο σύνολο, στα κεφάλαια Α', Β' και Γ';

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Αν είστε έτοιμος, κύριε Υπουργέ, μπορείτε να ανακοινώσετε τις αλλαγές σε όλα τα άρθρα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Καλύτερα, κύριε Υπουργέ και αν μπορείτε να μας τα μοιράσετε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός)

Ανάπτυξης: Έχω να κάνω τις εξής διορθώσεις:

Στο άρθρο 9, στο τέλος της παραγράφου 1 διαγράφονται οι λέξεις «που επιβάλλεται με απόφαση του Επιθεωρητή Μεταλλεών». Όπως καταλαβαίνετε, ο λόγος είναι ότι αναφέρεται παρακάτω.

Στο άρθρο 13, στο τέλος της παραγράφου 3, διαγράφονται οι λέξεις «και τη διεθνή πρακτική» και τελειώνει η παραγράφος με τις λέξεις «σε σχέση με τις συμβατικές υποχρεώσεις του μισθωτή».

Στο κεφάλαιο Β', στο άρθρο 21, για την προσωρινή χρήση ακινήτων, στην παράγραφο 1, στον ένατο στίχο, ο αριθμός 18 που αναφέρεται σε αυτόν, αντικαθίσταται από τον αριθμό 19. Έγινε κάποιο λάθος. Στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, στο τέλος, η λέξη «προγενέστερη» αντικαθίσταται από τη λέξη «προηγούμενη».

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνουμε και μία ορθή διατύπωση στο άρθρο 23. Θα ήθελα να τη δηλώσω από τώρα, για να είναι καλύτερη η προετοιμασία σας, κύριοι συνάδελφοι.

Στην παράγραφο 9 του άρθρου αυτού, στη μέση περίπου της παραγράφου, στη δεύτερη στήλη ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Εκεί που αναφέρεται στο συνολικό μέγεθος κλπ.;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός)

Ανάπτυξης: Ναι, εκεί που λέει ότι «το συνολικό μέγεθος ισχύους μέχρι το οποίο επιτρέπεται κάθε φορά ο Διαχειριστής του Συστήματος να συνάπτει συμβάσεις ισχύος παραγωγής καθορίζεται κατόπιν ειδικής μελέτης σχετικά με την επάρκεια ηλεκτρικής ισχύος και τα επαρκή περιθώρια εφεδρείας ισχύος, η οποία εκπονείται κάθε φορά από το Διαχειριστή του Συστήματος στο πλαίσιο του εγκεκριμένου μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού και εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης μετά από γνώμη της ΡΑΕ.». Αυτό παραμένει ως έχει και αναδιατυπώ-

νουμε την επόμενη φράση, γιατί υπάρχει ένας αναγραμματισμός σε σχέση με το πως είναι διατυπωμένη. Δηλαδή, σβήνω την πρόταση «Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος και έως την 1-7-2007 ορίζεται ισχύς 900MW ως το ανώτατο μέγεθος των συμβάσεων παραγωγής που συνάπτει ο Διαχειριστής του Συστήματος», και την αναδιατυπώνω με την εξής πρόταση: «Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος το ανώτατο μέγεθος των συμβάσεων ισχύος παραγωγής που συνάπτει ο Διαχειριστής του Συστήματος ορίζεται σε ισχύ 900MW και αφορά ισχύ που εντάσσεται έως την 1-7-2007». Είναι μία αναδιατύπωση, διότι υπήρχε εκεί μία παρεξήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Καλώς, κύριε Υπουργέ, είναι σαφές.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Έρχομαι τώρα στην παράγραφο 12.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ελπίζω ότι αυτές οι αναδιατυπώσεις θα διανεμηθούν και σε εμάς.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Βεβαίως και θα διανεμηθούν.

Στο μέσο της παραγράφου 12 λέμε ότι «στη ΔΕΗ Α.Ε. χορηγείται εκ του νόμου αυτού άδεια παραγωγής για την ανανέωση του δυναμικού παλαιών μονάδων». Μετά τη λέξη «ανανέωση» προσθέτουμε τις λέξεις: «και αντικατάσταση».

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Πού βρίσκεται ακριβώς αυτό που μας διαβάζετε;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Βρίσκεται στη δέκατη σελίδα, στην τρίτη σειρά από επάνω. Εκεί προσθέτουμε τη λέξη «και αντικατάσταση» και το υπόλοιπο παραμένει ως έχει.

Στην ίδια παράγραφο αναφέρεται το εξής: «Οι εν λόγω παλαιές μονάδες», εδώ προστίθεται η φράση «μετά την αντικατάστασή τους». Η πρόταση διατυπώνεται ως εξής: «Οι εν λόγω παλαιές μονάδες, μετά την αντικατάστασή τους, παραμένουν σε ψυχρή λειτουργία» και από εκεί και κάτω σβήνουν οι λέξεις «η λειτουργία» και μένει μόνο η λέξη «η διαχειριστής τους». Και σε αυτό το σημείο έχουμε την εξής προσθήκη: «στη βάση συμβάσεων που υπογράφονται μεταξύ του Διαχειριστή του Συστήματος και της ΔΕΗ».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Υπουργέ, αυτό υπάρχει ήδη.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε, έχετε δίκιο. Έχει ήδη ενσωματωθεί. Ήταν μία παρατήρηση, που έγινε στην επιτροπή και αφορά την ψυχρή εφεδρεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Άρα, κύριε Υπουργέ, η διατύπωση ποια είναι;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Προσθέτουμε μετά τη λέξη «ανανέωση» τις λέξεις «και αντικατάστασή τους».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Και μετά η πρόταση συνεχίζεται ως εξής: «Οι εν λόγω παλαιές μονάδες, μετά την αντικατάστασή τους, παραμένουν σε ψυχρή εφεδρεία και η διαχείρισή τους διενεργείται σύμφωνα κλπ.». Εκεί η λέξη «μεταπώληση» αντικαθίσταται με τη λέξη «εμπορία».

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

Συνεχίζω με την παράγραφο 15, που είναι στο τέλος της πρώτης στήλης της δέκατης σελίδας του νομοσχεδίου. Στο σημείο 1 της παραγράφου 15 εκεί που λέμε: «η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επιλεγοντες πελάτες και, όσον αφορά της ΔΕΗ και σε μη επιλεγοντες πελάτες, καθώς και η μεταπώληση κλπ.». Εκεί η λέξη «μεταπώληση» αντικαθίσταται με τη λέξη «εμπορία».

Εν συνεχεία στην παράγραφο 2α αναφέρεται ότι «ο υποψήφιος προμηθευτής λειτουργεί με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας». Εκεί σβήνουμε τη λέξη «ανώνυμης», διότι η μορφή των διαφόρων εταιριών στις ευρωπαϊκές χώρες μπορεί να είναι οποιαδήποτε. Στη συνέχεια η πρόταση συνεχίζεται ως εξής: «που εδρεύει σε χώρα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Σβήνουμε τη λέξη «χώρα» και μένουν οι λέξεις «κράτος-μέλος».

Το ίδιο ισχύει και για την παράγραφο 2β, όπου λέει: «Έχει εξασφαλίσει διαθεσιμότητα ισχύος από επαρκές παραγωγικό

δυναμικό εγκατεστημένο σε χώρα-κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Μένει η λέξη «κράτος» και οι λέξεις «χώρα» και «μέλος» φεύγουν.

Μετά πάμε στο τέλος της παραγράφου 20. Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, εδώ θα ήθελα να προσθέσω την εξής διατύπωση, που είναι αναγκαία, διότι υπάρχει ενδεχόμενο να μείνει κενό νόμου με την εφαρμογή του άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Που προστίθεται;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός

Ανάπτυξης): Προστίθεται μετά την παράγραφο 20, όπου βάζουμε και μια παράγραφο 21. Λέει ως εξής: «Ο Κώδικας Διαχειρίσης του Συστήματος και ο Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας μέχρι την τροποποίησή τους, κατά την εξουσιοδότηση του άρθρου αυτού, εξακολουθούν να εφαρμόζονται όπως ισχύουν κατά την έναρξη του παρόντος νόμου». Έτσι γίνεται σαφές ότι δεν θα έχουμε κενό νόμου.

Πάμε στο άρθρο 26. Κύριε Πρόεδρε, εδώ κάνουμε μία προσθήκη. Μετά την παράγραφο 6 προσθέτουμε μια παράγραφο 7 που έχει ως εξής: «Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του ν. 2773/1999, όπως την τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 2837/2000, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής: «Με απόφαση της ΡΑΕ ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαχείριση των πόρων του στοιχείου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6, την παροχή αμοιβών σε τρίτους και πρόσθετων αμοιβών στο προσωπικό της Γραμματείας της ΡΑΕ για την εκτέλεση σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων». Θα το διανείμω για τα Πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Αυτές οι συμπληρώσεις-αναδιατυπώσεις να κατατεθούν στα Πρακτικά και στη συνέχεια θα διανεμηθούν στους συναδέλφους.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Τσοχατζόπουλος καθαθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες συμπληρώσεις-αναδιατυπώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

«Συμπληρώσεις - αναδιατυπώσεις
Σχεδίου Νόμου Υπουργείου Ανάπτυξης
«Αξιοποίηση γεωθερμικού δυναμικού, τηλεθέρμανση
και άλλες διατάξεις»
Άρθρο 9

Παράγραφος 1

Στο τέλος διαγράφονται οι λέξεις: «που επιβάλλεται με απόφαση του Επιθεωρητή Μεταλλείων».

Άρθρο 13

Παράγραφος 3

Στο τέλος διαγράφονται οι λέξεις: «και τη διεθνή πρακτική»

Άρθρο 21

Παράγραφος 1, στίχος 9ος

Ο αριθμός «18» αντικαθίσταται με τον αριθμό «19»

Παράγραφος 5

Στο τέλος η λέξη «προγενέστερη» αντικαθίσταται με τη λέξη «προηγούμενη»

Άρθρο 23

Παράγραφος 9

Στο μέσον η φράση «Για την πρώτη εφαρμογή...του Συστήματος» αναδιατυπώνεται ως εξής: «Για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος το ανώτατο μέγεθος των συμβάσεων ισχύος παραγωγής που συνάπτει ο Διαχειριστής του Συστήματος ορίζεται σε ισχύ εννιακούς (900) MW και αφορά ισχύ που εντάσσεται έως την 1.7.2007»

Παράγραφος 12

α. Στη φράση «Στη ΔΕΗ Α.Ε χορηγείται...1600 MW» μετά τη λέξη «ανανέωση» προστίθενται οι λέξεις «και αντικατάσταση»

β. Στη φράση «Οι εν λόγω...και εφεδρείας» μετά τις λέξεις «παλαιές μονάδες» προστίθενται οι λέξεις «μετά την αντικατάστασή τους» και μετά τις λέξεις «η λειτουργία και» που διαγράφονται προστίθεται το άρθρο «η»

Παράγραφος 15

Σημείο 1

Η λέξη «μεταπώληση» αντικαθίσταται με τη λέξη «εμπορία»

Σημείο 2α

Διαγράφονται οι λέξεις «Ανώνυμης» και «χώρας»

Σημείο 2β

Διαγράφεται η λέξη «χώρα»

Προστίθεται παράγραφος 21 ως εξής:

«Ο Κώδικας Διαχείρισης του Συστήματος και ο Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, μέχρι την τροποποίησή τους κατά την εξουσιοδότηση του άρθρου αυτού, εξακολουθούν να εφαρμόζονται όπως ισχύουν κατά την έναρξη του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 26

Προστίθεται σημείο 7 ως εξής:

«7. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του ν. 2773/1999, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 2837/2000, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση της Ρ.Α.Ε ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαχείριση των πόρων του στοιχείου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6, την παροχή αμοιβών σε τρίτους και πρόσθετων αμοιβών στο προσωπικό της Γραμματείας της Ρ.Α.Ε. για την εκτέλεση των σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων.»)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Τσαρτσιώνης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ: Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να κάνω ορισμένες παρατηρήσεις κατ' αρχήν στο άρθρο 2, όπου προσδιορίζονται τα βεβαιωμένα γεωθερμικά πεδία και τα πιθανά γεωθερμικά πεδία, και τα δύο με υπουργικές αποφάσεις.

Σωστά επιχειρείται η διάκριση των γεωθερμικών πεδίων της χώρας σε βεβαιωμένα και πιθανά ανάλογα με το βαθμό αξιοπιστίας του καθενός, όμως αυτές οι υπουργικές αποφάσεις πραγματικά θα έχουν ένα κενό νόμου, το οποίο θα αποτρέψει την έκδοση των αποφάσεων αυτών για οποιονδήποτε χειρισμό και τη χρηματοποίηση αυτής της παραγράφου. Πιστεύω ότι θα έπρεπε να είναι καταγεγραμμένο στο νόμο ποια είναι τα βεβαιωμένα και ποια τα πιθανά γεωθερμικά πεδία.

Πάμε στο άρθρο 4, όπου υπάρχει η άσκηση δικαιώματος έρευνας και διαχείρισης. Εδώ γίνεται ο διαχωρισμός των γεωθερμικών δραστηριοτήτων που αφορούν την έρευνα των πιθανών γεωθερμικών πεδίων από αυτές που αφορούν τη διαχείριση των βεβαιωμένων πεδίων, ενώ η εκμετάλλευση του δυναμικού των πεδίων αυτών προβλέπεται να γίνει ανεξάρτητα με κατάλληλες αδειοδοτήσεις.

Πιστεύω ότι εδώ θα έπρεπε να υπάρχει διάκριση του νόμου στα χαμηλής θερμοκρατίας πεδία. Η διαχείριση και η εκμετάλλευση δεν πρέπει να ξεχωρίζουν, διότι πρακτικά δε θα είναι δυνατή η εκμετάλλευσή τους, καθόσον είναι μικρό το αντικείμενο. Με το να ξεχωρίσουμε τον διαχειριστή από τον εκμεταλλευτή, νομίζω ότι δε δίνουμε σε κανένα από τους δύο τα κίνητρα για την αξιοποίηση του γεωθερμικού πεδίου.

Επίσης, στο άρθρο 4, στην παράγραφο 2, αμφισβητείται ακόμη και η παραχώρηση του δικαιώματος διαχείρισης ενός γεωθερμικού πεδίου στον ερευνητή του πεδίου που το ανέδειξε, αφού αυτή η παραχώρηση γίνεται κατά κρίση του εκμισθωτή, δηλαδή του δημοσίου. Νομίζω ότι αυτά θα δράσουν αναστατικά στην εφαρμογή του άρθρου και στην εφαρμογή του γενικότερα.

Έρχομαι στο άρθρο 5, όπου το προτεινόμενο σχέδιο νόμου δεν εμπεριέχει τις συνθήκες και δεν προσδιορίζει με σαφή τρόπο τα κίνητρα και τις πρακτικές διευκολύνσεις σε όσους θα ήθελαν να ασχοληθούν με αυτά. Δηλαδή, εδώ έχουμε παντελή έλλειψη κινήτρων και ασαφή προσδιορισμό των κανόνων και των συνθηκών που θα διέπουν την εν γένει διαχείριση των γεωθερμικών πεδίων και αφήνουμε και εδώ -πάλι με απόφαση του Υπουργού, που θα βγουν μετά την έναρξη της ισχύος του νόμου- ένα κενό εφαρμογής.

Όσον αφορά το άρθρο 8, θα έπρεπε να εμπεριέχεται η θέσπιση ενός κανονισμού των γεωθερμικών εργασιών αντί για την πρόβλεψη υπουργικής απόφασης, γιατί πραγματικά δεν έκαθαρίζει το τοπίο χωρίς κανονισμό για τις εν γένει εργασίες στα γεωθερμικά πεδία.

Στο άρθρο 9, συμφωνώ με την εισηγητή της Πλειοψηφίας, ότι είναι αυστηρό και θα έπρεπε κατά κάποιον τρόπο αυτές οι ποινές να έχουν μια μεταβατική περίοδο και έναν μεταβατικό χαρακτήρα, ειδικότερα σε αυτούς που ήδη

βρίσκονται και αξιοποιούν κάποια γεωθερμικά πεδία.

Στο άρθρο 10, έχουμε το γεγονός ότι το προτεινόμενο σχέδιο νόμου ενδιαφέρεται αποκλειστικά για το γεωθερμικό δυναμικό των πεδίων υψηλής θερμοκρασίας, τα οποία είναι κατάλληλα για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και αφήνει, έτσι σιδιάφορα, το υπόλοιπο δυναμικό της χώρας, που είναι πολύ πιο σημαντικό σε ποσότητα ενέργειας και διασπορά πεδίων, που θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για εναλλακτικές αγροτικές και κυρίως εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες. Δηλαδή, δίνεται σε αυτό το κεφάλαιο μία πολύ μεγάλη βαρύτητα -και ως ένα σημείο είναι δικαιολογημένη- για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά δεν περιγράφεται και δεν αποσαφηνίζεται το πώς και με ποια κίνητρα θα μπορέσουν και οι υπόλοιπες εφαρμογές της γεωθερμιάς να λειτουργήσουν.

Το τέλος της παραγράφου 5, όπου ο κάτοχος του δικαιώματος διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου οφείλει, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από την προκήρυξη ή τη συγγραφή υποχρεώσεων, να υπογράψει σύμβαση πώλησης του γεωθερμικού προϊόντος με τον κάτοχο άδειας παραγωγής, σύμφωνα με τους όρους κλπ, πραγματικά είναι ένα ασθενές σημείο που η πρακτική του εφαρμογή πιστεύω ότι δεν θα λειτουργήσει. Χρειάζεται ισχυρότερη παρέμβαση και ισχυρότερα κίνητρα.

Τέλος, στο άρθρο 13, που αφορά τα δικαιώματα έρευνας ή εκμετάλλευσης, τα οποία νοούνται ως συμβάσεις έρευνας ή διαχείρισης, η ρύθμιση που τελικά επιτυγχάνεται με τις πραναφερόμενες κανονιστικές διατάξεις, αναφορικά με τα πεδία της Μήλου και της Νισύρου, η ΔΕΗ, εφόσον παραμείνει κάτοχος του δικαιώματος διαχείρισης αυτών των πεδίων, θα αρκείται στην εξόρυξη του γεωθερμικού ρευστού και στην επανεισαγωγή των γεωθερμικών καταλοίπων, με όλους τους κινδύνους που ήδη έχουμε δει στην εφαρμογή τους και υπέχουν αυτές οι δραστηριότητες.

Το δε γεωθερμικό δυναμικό έτοιμο πλέον μετά από τη διαχείριση του θα τίθεται στην αποκλειστική διάθεση και εκμετάλλευση οποιουδήποτε ήθελε να εξασφαλίσει βέβαια την άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από τα εν λόγω πεδία.

Πιστεύω ότι αυτή η διαδικασία δεν θα λειτουργήσει καθόσον ο ένας θα έχει ένα έτοιμο προϊόν και ο άλλος θα αναγκάζεται συνεχώς να ασχολείται με εργασίες οι οποίες πραγματικά και επικίνδυνες είναι και κοστοβόρες.

Εν πάσῃ περιπτώσει ίσως ότι θα έπρεπε εδώ να βρεθεί κάποια σύζευξη αυτών των δραστηριοτήτων ή εν πάσῃ περιπτώσει τα κίνητρα τα οποία δίδονται ιδιαίτερα στη διαχείριση να ήταν πιο ισχυρά.

Δεν έχω άλλες παρατηρήσεις κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Σκοπελίτης έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος και αυτό γιατί χθες στη συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου καταθέσαμε τη δική μας θέση και άποψη γύρω από αυτό το κεφάλαιο και τα άρθρα τα οποία δίδονται ιδιαίτερα στη διαχείριση να ήταν πιο επικίνδυνες είναι και κοστοβόρες.

Επίσης είπαμε ότι τα όσα προβλήματα υπήρχαν και υπάρχουν σήμερα στην αξιοποίηση του γεωθερμικού πεδίου -σοβαρά προβλήματα, τα ζω κι εγώ στο δικό μου το νησί τη Λέσβο, που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και να δώσουν ώθηση και να βοηθήσουν την οικονομία του νησιού- δεν οφείλονται στη ΔΕΗ, χωρίς να την απαλλάσσουμε τελείως. Έχουμε κάνει κριτική κατά καιρούς για την δραστηριότητα που έχει αναπτύξει σε αυτόν τον τομέα. Οφείλεται το γεγονός ότι δεν υπήρχε πολιτική βιούληση των κυβερνήσεων για να αξιοποιηθεί η πλούσια γεωθερμιά που διαθέτει η χώρα μας. Και επαναλαμβάνω για άλλη μια φορά ότι για να γίνει σωστή αξιοποίηση πρέπει αυτή η δουλειά να είναι υπόθεση του κράτους και μέσα από ένα συγκεκριμένο φορέα να προχωρήσουν και οι έρευνες και η αξιοποίηση της γεωθερμιάς.

Η Κυβέρνηση με το κεφάλαιο αυτό φαίνεται ότι δεν θέλει κάτι τέτοιο. Θέλει να προχωρήσει παραπέρα την απελευθέρωση.

Και μάλιστα, όπως τονίσαμε και χθες και καταγράφονται και στα συγκεκριμένα άρθρα, πάει να την προωθήσει με χαριστικούς όρους για το ιδιωτικό κεφάλαιο. Θα αναφέρω δε δύο, τρία συγκεκριμένα παραδείγματα από αυτά τα άρθρα για να καταδείξω αυτή την πρόθεσή της.

Είπαμε και χθες ότι με το άρθρο 4 θεσπίζεται το λεγόμενο γεωλογικό ρίσκο της έρευνας και των γεωτρήσεων που κάνετε. Εμείς δεν μπορούμε να κατανοήσουμε γιατί να δίνεται αυτό το ρουσφέτι στο ιδιωτικό κεφάλαιο.

Επίσης με το άρθρο 1 και 10 εντάσσεται η αξιοποίηση του γεωθερμικού πεδίου στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και έστι διασφαλίζεται η κρατική ενίσχυση όσων αναπτύξουν δραστηριότητα και πρωτοβουλία σε αυτή την κατεύθυνση.

Επίσης με το άρθρο 8 δεν κατοχυρώνεται η λήψη των αναγκαίων μέτρων για την διατήρηση της ανανεωσιμότητας του γεωθερμικού πεδίου και η προστασία του περιβάλλοντος.

Στο συγκεκριμένο άρθρο 8 παραπέμπετε στο μελλοντικό κανονισμό γεωθερμικών εργασιών και στις γενικόλογες δεσμεύσεις περί ορθολογικής διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου των άρθρων 4 και 5.

Επίσης, τονίσαμε και χθες ότι δεν διασφαλίζεται η προστασία των πεδίων υψηλής ενθαλπίας από την ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση των πεδίων χαμηλής ενθαλπίας τα οποία γειτνάζουν με τα προηγούμενα. Αυτό είναι άκρως σοβαρό θέμα, αφού έχει σχέση με την υπονόμευση των μελλοντικών δυνατοτήτων της χώρας μας. Αυτήν τη μελλοντική δυνατότητα δεν τη διασφαλίζει, αφού υπάρχει μόνο μια μικρή γενικόλογη αναφορά στο άρθρο 13 που λέει ότι δεν πρέπει να παραβλέπεται η βιωσιμότητα της διαχείρισης γειτονικού γεωθερμικού πεδίου.

Τέλος, με το άρθρο 14 προωθείτε τους όρους απελευθέρωσης του ν. 2773/1999 στη διανομή της θερμικής ενέργειας. Μάλιστα, δεν προβλέπεται ούτε και υποχρεωτικός διαγωνισμός γι' αυτό το θέμα.

Επαναλαμβάνω λοιπόν ότι εμείς είμαστε αντίθετοι με τη βασική κατεύθυνση του κεφαλαίου αυτού που είναι η απελευθέρωση και η παράδοση της γεωθερμίας στο ιδιωτικό κεφάλαιο και το καταψηφίζουμε, όπως και τα άρθρα που περιλαμβάνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το λόγο έχει η κ. Ξυροτύρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Όπως είπα και στην επί της αρχής τοπιθέτησή μου, το ότι το νομοσχέδιο αυτό επιχειρεί να αναγορεύσει τη γεωθερμία ως μια ανανεώσιμη πηγή ενέργειας είναι σε θετική κατεύθυνση, διότι έχουμε ανάγκη πια να θεωρήσουμε τη γεωθερμία, το γεωθερμικό δυναμικό που αντλείται από τη χώρα μας και είναι σημαντικό, ως μια ανανεώσιμη πηγή ενέργειας και να προσπαθήσουμε να την αξιοποιήσουμε. Όμως μέσα σ' αυτήν την προσπάθεια της αξιοποίησης πρέπει να προσέξουμε δύο, τρία βασικά πράγματα και σ' αυτήν την κατεύθυνση θα επιχειρήσω κάποιες διορθώσεις ή τροποποιήσεις στα άρθρα.

Το πρώτο και κύριο για εμάς είναι ότι πρέπει να διασφαλιστούν τα δικαιώματα του δημοσίου που είναι απαρέγκλιτα. Θα πρέπει το δημόσιο να έχει την κυριότητα του γεωθερμικού δυναμικού και στο δικαίωμα της έρευνας και στο δικαίωμα της εκμετάλλευσης και στο δικαίωμα της διαχείρισης και όλα αυτά να γίνονται με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Θα πρέπει, όταν εκχωρούμε δικαιώματα έρευνας ή διαχείρισης, να οργανώνουμε πολύ καλά αυτά τα θέματα. Πολλές αποφάσεις και κανονισμοί παραπέμπονται αργότερα, ενώ το νομοσχέδιο θα αρχίσει να λειτουργεί. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχουν οι κανονισμοί, οι όροι, οι κανονιστικές διατάξεις γι' αυτόν τον τρόπο της έρευνας και της διαχείρισης.

Και βέβαια αυτό το οποίο λείπει εντελώς από αυτό το κεφάλαιο είναι η πολλαπλή αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας. Υπάρχει το κεφάλαιο της αξιοποίησης της ηλεκτροπαραγωγής. Υπάρχει μια μικρή νύξη για τη θερμική ενέργεια. Για τις άλλες όμως χρήσεις της γεωθερμικής ενέργειας, τη γεωργική, την οικοτεχνική, τη βιοτεχνική, τη βιομηχανική, δεν υπάρχει καμία αναφορά.

Όταν η χώρα μας έχει πηγές αλλά και μεγάλα προβλήματα για θέματα του περιορισμού των ρύπων και έχει δεσμευθεί,

όπως και η Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι το 2010 να έχει μια σημαντική αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να έχει μια σημαντική μείωση των ρύπων, εδώ απαιτείται πολλαπλή αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας.

Το νομοσχέδιο αυτό, μέσω των άρθρων του, δεν καλύπτει αυτή την μεγάλη ανάγκη που έχει και η χώρα μας αλλά και γενικότερα όλες οι χώρες της Ευρωπής, οι οποίες έχουν πάρει κάποια μέτρα. Θα αναφερθώ παρακάτω σε αυτά.

Όσον αφορά το άρθρο 1, στην παράγραφο 1, έχω μία παρατήρηση. «Η αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, ως ανανεώσιμης πηγής ενέργειας, προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη και εξυπηρετεί το γενικό συμφέρον». Εγώ θα ήθελα και τις λέξεις «δημόσιο συμφέρον» εδώ. Αυτή είναι η παρατήρηση μου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Το «γενικό συμφέρον» είναι ευρύτερη έννοια του «δημόσιου συμφέροντος», όπως επεσήμανε η ΚΕΝΕ. Κατόπιν παρέμβασης της ΚΕΝΕ εμείς το αλλάξαμε. Και εμείς «δημόσιο» το είχαμε.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Δεν παραμένει το «δημόσιο»;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Στο «γενικό» είναι και το «δημόσιο» μέσα. Αυτό μας λέει η ΚΕΝΕ. Είναι παρατήρηση της ΚΕΝΕ δηλαδή. Το είχαμε «δημόσιου», όπως προτείνετε και εσείς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Είναι ευρύτερη έννοια.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Όσον αφορά την παράγραφο 3, θέλω να πω το εξής: Εδώ είχα δει και την παρατήρηση του καθηγητή που μας είχε μιλήσει και στην επιτροπή, ότι ίσως χρειάζεται ο καθορισμός μιας επιτροπής που να γνωμοδοτεί για όλα τα θέματα. Εδώ στην παράγραφο 3, για τα θέματα των ιαματικών πηγών κλπ., έχετε την επιτροπή από τον ΕΟΤ, το ΙΓΜΕ κλπ. Ίσως, λοιπόν, μια επιτροπή γενικότερη, με τη συμμετοχή και άλλων φορέων, που θα γνωμοδοτεί και γι' αυτά τα θέματα και για άλλα που θα πω παρακάτω, θα ήταν καλύτερο να συσταθεί, να υπάρχει και να λειτουργεί. Διότι πραγματικά το θέμα της αξιοποίησης του γεωθερμικού δυναμικού της χώρας, από την έρευνα μέχρι τη διαχείριση και μέχρι την αξιοποίησή του, είναι αρκετά σύνθετο και θέλει και μία πολύ καλή επιστημονική και τεχνική προσέγγιση.

Άρθρο 2, παράγραφος 2: «Ο χαρακτηρισμός κάθε γεωθερμικού πεδίου και η υπαγωγή του σε κατηγορία, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μετά από γνώμη του ΙΓΜΕ». Θα μπορούσε αυτή η διευρυμένη επιτροπή να βοηθήσει και σ' αυτή την κατεύθυνση. Και εδώ βέβαια αυτός ο χαρακτηρισμός κλπ., θα πρέπει να έχει μία χρονική επαναληψιμότητα. Δεν είναι δυνατόν να αφήνεται γενικά και αόριστα ότι θα γίνεται. Κατ' έτος κλπ., όπως εσείς κρίνετε.

Άρθρο 4, παράγραφος 1: «Το δικαίωμα του δημοσίου για έρευνα και διαχείριση γεωθερμικού δυναμικού εκμισθώνεται ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό...». Έχετε την παρατήρηση της Επιστημονικής Επιτροπής για το τι θα γίνει μετά την τριακονταετία. Σας το είπε και ο εισιτηρητής.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Νέος διαγωνισμός.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Νέος διαγωνισμός. Αυτό φαίνεται ευκρινώς σε άλλο άρθρο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Αυτονότοτο είναι.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Εγώ συμφωνώ, κύριε Μαντέλη, μαζί σας αλλά νομίζω ότι εδώ πρέπει να διευκρινισθεί.

Μία άλλη ερώτηση, που θα ήθελα να κάνω, είναι η εξής: Εάν δεν εκδηλωθεί αυτό το ενδιαφέρον, το δημόσιο δεν είναι υποχρεωμένο να κάνει αυτή την έρευνα; Έχει τους φορείς του, έχει το ΙΓΜΕ, πρέπει να το αξιοποιήσει κλπ. Εδώ δεν φαίνεται αυτό. Δηλαδή πρέπει να φαίνεται η βασική μας υποχρέωση. Είναι μεγάλη ανάγκη να προχωρήσουμε. Δεν θα εκδηλωθεί ένα ενδιαφέρον από ιδιώτη. Τα αφήνουμε όλα στον ιδιώτη -ακόμα και την έρευνα- στο αν θα εκδηλώσει ενδιαφέρον. Νομίζω ότι εδώ μπορεί να προστεθεί -δεν είμαι έτοιμη να τη διατυπώσω, αλλά μπορείτε να τη βρείτε- μία παράγραφος, ούτως ώστε το δημόσιο να μπορεί να προχωρήσει σε αυτήν την...

Κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να με ακούτε, αλλά εν πάσῃ περι-

πτώσει ίσως ακούνε οι σύμβουλοί σας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Σας ακούω.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Επιμένω λοιπόν ότι εάν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον, το δημόσιο θα προχωρήσει σ' αυτήν την έρευνα. Δεν μπορεί να περιμένετε να γίνει μόνο η έρευνα. Ξέρετε πάρα πολύ καλά πόση δουλειά έκανε το ΙΓΜΕ. Τουλάχιστον στην κεντρική Μακεδονία και Θράκη έκανε έρευνα το ΙΓΜΕ. Όλα αυτά τα στοιχεία για τις είκοσι πέντε και πλέον πηγές που υπάρχουν στην περιοχή είναι από έρευνα που έχει κάνει το δημόσιο και όχι ο ιδιώτης.

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 4: «Για την επιλογή του πλειοδότη εκτιμάται και η δυνατότητα αυτών που διαγνωζούνται να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν με την προσφορά τους». Πώς προσδιορίζεται αυτή τη δυνατότητα; Θα προσδιορίζεται από τους όρους του διαγωνισμού; Εδώ θα μπορούσε να μπει και η τεχνική και οικονομική δυνατότητα και από κει και πέρα, θα μπορούσε αυτή τη δυνατότητα στους όρους του διαγωνισμού ή της προκήρυξης να αναλύεται περισσότερο. Άλλα έτσι, «δυνατότητα» εν γένει, νομίζω ότι δεν είναι σωστό.

Υπάρχει μία παρατήρηση -και νομίζω ότι είναι σωστή- ότι εδώ θα πρέπει να προστεθεί και μία παράγραφος που θα αφορά το πώς θα εποπτεύει το ΙΓΜΕ ή οποιος άλλος φορέας την πρόσδοτης της έρευνας και πώς θα καταγράψει τα στοιχεία όλης αυτής της έρευνας. Διότι είναι μία μακροχρόνια διαδικασία και θα πρέπει κανείς να έχει έναν κανονισμό και ένα πλαίσιο, με βάση το οποίο θα εποπτεύει την πρόσδοτης της έρευνας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, δύο λεπτά ακόμη αν θέλετε να μου δώσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Παρακαλώ, συντομεύετε.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Προχωρώ.

Άρθρο 5: «Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι κλπ». Και εδώ είναι καλό γι' αυτήν την έκδοση της απόφασης να υπάρχει εισήγηση από κάποια επιτροπή. Πώς θα γίνει διαφορετικά; Είναι πάρα πολλά τα θέματα που έχει να αντιμετωπίσει αυτή η υπουργική απόφαση. Και βέβαια είναι γεγονός ότι τώρα εμείς θα έχουμε ένα νόμο και θα περιμένουμε αυτήν την απόφαση, όταν από την άλλη πλευρά η χώρα μας έχει καθυστερήσει πάρα πολύ και μέχρι το 2010 έχει τεράστιες ανευλημένες υποχρεώσεις. Πότε θα ξεκινήσει τέλος πάντων όλη αυτή η διαδικασία και θα μπουν αυτοί οι ειδικότεροι όροι που είναι πολύ σημαντικό για να ξεκινήσει αυτή η διαχείριση και αξιοποίηση;

Δεν συμφωνώ στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου ότι όλα τα θέματα υψηλής θερμοκρασίας μεταφέρονται στον Υπουργό Ανάπτυξης. Μπορεί εδώ να έχει συμμετοχή και η περιφέρεια. Νομίζω ότι βρίσκεται πιο κοντά στα θέματα και είναι μία κινητήριος δύναμη για να προχωρήσει όλη αυτή η αξιοποίηση.

Στο άρθρο 6, στην παράγραφο 2, θέλω να θέσω πάλι το ερώτημα τι θα γίνει σε περίπτωση που ο μισθωτής αυτού του γεωθερμικού πεδίου δειξεις αδράνεια. Δηλαδή θα εποπτεύεται, θα ελέγχεται; Και σε πόσο διάστημα, αν δεν προχωρήσει κάτι, θα πρέπει κανείς να ανακαλέσει την άδειά του; Είναι η τετραετία, είναι η πενταετία; Δεν θα πρέπει εδώ να εγκαταλείψουμε την έρευνα χωρίς εποπτεία, αλλά χωρίς και κάποιο κρίσιμο διάστημα στο οποίο θα αναθεωρήσουμε την απόφασή μας.

Στο άρθρο 7, παράγραφος 1, δεν συμφωνούμε να γίνεται μεταβίβαση της άδειας.

Στο άρθρο 8. Ο κανονισμός πρέπει να προχωρήσει. Δεν νοείται δηλαδή χωρίς κανονισμό να μπορέσουμε να διαχειριστούμε όλη αυτήν την κατάσταση.

Στο άρθρο 10, στην παράγραφο 5: «Ο κάτοχος του δικαιώματος διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου οφείλει μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στην προκήρυξη κλπ.». Υπάρχει ένα θέμα εδώ, το οποίο θα πρέπει να διευκρινιστεί. Ο δικαιούχος της διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου μπορεί να είναι και αυτός ο οποίος θα πάρει την άδεια ηλεκτροπαραγωγής ή πώς διαχωρίζονται αυτοί οι ρόλοι εντελώς;

Δεν φαίνεται με σαφήνεια πώς γίνεται αυτή η εκχώρηση, πώς

χάνει ο πρώτος το δικαίωμά του και ξεκινάει ο δεύτερος για τα θέματα της διαχείρισης.

Επιμένω, κύριε Υπουργέ, ότι θα έπρεπε να προσθέσετε μετά το άρθρο 11 ένα ακόμη άρθρο στο οποίο να φαίνεται η πρόθεση της πολιτείας για προώθηση και των υπολοίπων μορφών και εφαρμογών της γεωθερμικής ενέργειας. Αυτό είναι μεγάλη παραλειψη του νόμου.

Τέλος, δεν δεχόμαστε στο άρθρο 13 να μπορούν με τους προηγούμενους όρους αυτοί που δεν είχαν άδεια εκμετάλλευσης να εκμεταλλευτούν τη θερμική ενέργεια. Από τη στιγμή που δεν υπάρχουν προηγούμενοι όροι και προϋποθέσεις, δεν μπορούν να συνεχίσουν να έχουν την αξιοποίηση και τη διαχείριση της θερμικής ενέργειας χωρίς τους νέους όρους του κανονισμού και των διαγωνισμών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Υπουργέ, είναι τρεις συνάδελφοι εγγεγραμμένοι για να μιλήσουν. Θέλετε να προηγηθούν και μετά να τοποθετηθείτε εσείς;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ναι, βέβαια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ Μαντέλης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στη χθεσινή τοποθέτηση μου, είχα την ευκαιρία να επισημάνω τη μεγάλη σημασία που έχει η γεωθερμία στην ενεργειακή τροφοδότηση της χώρας και στην περιβαλλοντική προστασία και της Ελλάδος και του πλανήτη Γη.

Θέλω να τονίσω ιδιαίτερα κάτι που δεν έχει προσεχθεί. Με το νομοσχέδιο αυτό ανοίγει η αγορά, όχι μόνο για θερμική ενέργεια, αλλά για ολοκληρωμένη εκμετάλλευση μεγάλων περιοχών, ολόκληρων νησιών, όπως η Μήλος και η Νίσυρος και ολόκληρων εκτάσεων (εκατό χιλιάδες στρέμματα στη Νέα Κεσάνη, όλη η Κοιλάδα του Σπερχειού). Επομένως, πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι με το νόμο που έχουμε, ανοίγουμε αγορά.

Γ' αυτό το θέμα, έχοντας την ιδιότητα του Προέδρου του Ελληνικού Ομίλου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, θα μου επιτρέψετε να πω ότι από το Νοέμβριο του 2001 έως τον Απρίλιο του 2002 κάναμε μια εκτεταμένη συζήτηση με όλους τους ενεργειακούς φορείς, τα Υπουργεία, την Κυβέρνηση, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, επενδυτές, τράπεζες.

Κάναμε και ένα πολιτικό και επιστημονικό συμπόσιο τον Απρίλιο του 2002 στο οποίο συμμετείχαν και τα κόμματα της Βουλής και καταλήξαμε σε πρόταση για να μπορεί να γίνει νόμος, που μάλιστα δόθηκε και στο Υπουργείο. Πέρα από το ΠΑΣΟΚ που εκπροσωπούσα εγώ, παρέστη ο Υπουργός κ. Τσοχατζόπουλος ο οποίος έκανε την κεντρική εισήγηση, ήταν η Νέα Δημοκρατία με τον κ. Σαλαγκούδη, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας με τον κ. Γεράσιμο Παπαδόπουλο, ο Συνασπισμός με τον κ. Παπαδημούλη και τον κ. Καίσαρη που ήταν στην οργανωτική επιτροπή.

Καταθέτω για τα Πρακτικά αυτό το υλικό, το οποίο θεωρώ πολύ καλό υποστηρικτικό υλικό της προσπάθειας που γίνεται αυτή τη στιγμή.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αναστάσιος Μαντέλης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Στις επιμέρους διατάξεις του κεφαλαίου Α' θα μου επιτρέψετε να κάνω κάποιες παρατηρήσεις κάτω από το πρόσμα της ιδέας που σας είπα, δηλαδή ότι μιλάμε για άνοιγμα αγοράς.

Άρθρο 4: Είναι πρόβλημα να λέμε ότι η έρευνα θα κρατήσει τριάντα χρόνια. Καταργήσαμε την αγορά! Μιλάμε για δύο διακεκριμένες δραστηριότητες. Άλλο η έρευνα, άλλο η διαχείριση. Κάθε ένα έχει τη δική του διάρκεια.

Γ' αυτό πρέπει να μπει, κύριε Υπουργέ, το δικαίωμα του δημοσίου για έρευνα ή και για διαχείριση, γιατί μπορεί το δημόσιο να θέλει να βγάλει μόνο διαχείριση όπου έχει γίνει η έρευνα ή να βγάλει μόνο έρευνα ή να τα βγάλει και τα δύο.

Θα πρέπει, λοιπόν, να μπει το δικαίωμα του δημοσίου για έρευνα ή και διαχείριση γεωθερμικού πεδίου και μετά να μπει τελεία στη λέξη «προσφορές». Να ακολουθήσει ένα εδάφιο που να λέει ότι η έρευνα των πέντε χρόνων είναι υπεραρκετή, δώστε

και δύο χρόνια παράταση και εκμετάλλευση-διαχείριση είκοσι πέντε χρόνια, δώστε και πέντε χρόνια παράταση. Τα τριάντα χρόνια είναι αρκετά. Μετά τα τριάντα χρόνια να γίνεται νέος διαγωνισμός. Δεν κάνει το δημόσιο παραχώρηση των πόρων του ελληνικού λαού παραπάνω από τριάντα χρόνια. Μετά τα τριάντα χρόνια να γίνεται νέος διαγωνισμός. Άλλες συνθήκες, καλύτεροι όροι.

Στο άρθρο 6 ή στο άρθρο 13 ενδεχομένως θα πρέπει να προσθέσουμε μια παράγραφο και να λέμε ότι κανείς που έχει πάρει άδεια για έρευνα, διαχείριση και εκμετάλλευση δεν μπορεί να έχει ανενεργή την εκμετάλλευση πάνω από πέντε χρόνια. Αυτό πρέπει να το συμπεριλάβουμε. Αντιλαμβάνομα ότι σας επιστημάνουν ότι υπάρχει το θέμα της ΔΕΗ. Ας είναι και η ΔΕΗ μέσα. Μάλιστα η ΔΕΗ το έχει χωρίς να καταβάλει μίσθωμα. Άλλα θα πρέπει στα πέντε χρόνια να γίνει διαγωνισμός, να υποβληθούν προτάσεις ολοκληρωμένης εκμετάλλευσης που να περιλαμβάνουν όλες τις παραμέτρους τις αναπτυξιακές του τόπου. Στα πέντε χρόνια όποιος δεν εκμεταλλεύθηκε πρέπει να το αξιοποιήσει. Έχω τροπολογία σχετική με όλα αυτά. Κανείς δεν πρέπει να έχει στα χέρια του παραπάνω από πέντε χρόνια τόσο μεγάλο πλούτο χωρίς να τον αξιοποιεί.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Και για έρευνα και για διαχείριση; Γιατί είναι διαφορετικά πράγματα αυτά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Για διαχείριση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Η έρευνα θα πρέπει να έχει δικαίωμα επέκτασης γιατί μπορεί τα πέντε χρόνια να μην έχουν επαρκέσει.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Η έρευνα είναι πέντε χρόνια συνδύο χρόνια, συνεπώς επτά χρόνια. Άλλα δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στα πέντε χρόνια να μην έχει κάνει τίποτα με τη διαχείριση, να μην έχει βάλει μια δραχμή μέσα.

Και το άρθρο 9 και το άρθρο 12 έχουν την αντίληψη μιας διοικητικής πράξης όπου αν κάποιος παραβιάσει τη διοίκηση θα πρέπει να τιμωρηθεί.

Πρέπει να είναι πιο ελεύθερα τα πράγματα. Δεν χρειάζονται τόσο σοβαρές ποινές ούτε ειδικά παράβολα. Είναι σωστό αυτό που είπε ο κ. Ανθόπουλος όσον αφορά το άρθρο 9. Ξέρουμε ότι έχουν γίνει παραβάσεις γιατί δεν έχει γίνει άλλου είδους εκμετάλλευση παρά μόνο από αγρότες. Θα πάμε σε κάποιον δυστυχισμένο αγρότη που μπόρεσε και τράβηξε λίγο ζεστό νερό και έκανε ένα θερμοκήπιο κάπου στην Ξάνθη να του βάλουμε τρία χρόνια φυλακή; Πρέπει να τον εξαιρέσουμε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Τον εξαιρούμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Πρέπει να πούμε ότι για αγροτικές εκμεταλλεύσεις θα επιβάλουμε παραδείγματος χάρη τριπλάσιο μίσθωμα. Το ίδιο πρέπει να γίνει και με το παράβολο. Αφ' ης στιγμής πληρώνει το μίσθωμα τι νόημα έχει το παράβολο; Δεν χρειάζεται παράβολο. Κανένας δεν πληρώνει παράβολο εκτός από τα μεταλλεία. Και ο λόγος που βάζουμε τώρα το παράβολο για να μοιράζουμε επιδόματα και αυτό ενοχλεί λιγάκι.

Όσον αφορά το άρθρο 13 επισημάνθηκε ήδη ότι εκείνοι οι οποίοι μέχρι σήμερα δεν έχουν άδειες είναι οι μικροί καλλιεργητές. Πρέπει να προσθέσουμε μια παράγραφο για όλους εκείνους που είναι μόνο οι αγρότες που δεν έχουν άδεια και εκμεταλλεύονται σήμερα γεωθερμικό δυναμικό χαρακτήρα ενθαλατίας το χρόνο, σαράντα, πενήντα, εξήντα το πολύ βαθμών. Αυτούς δεν μπορούμε να τους βάλουμε σε διαδικασία διαγωνισμού. Θα πάμε να τους πάρουμε το θερμοκήπιο; Πρέπει να τους δώσουμε δικαίωμα ενός έτους -και χωρίς χρονικό περιθώριο θα ήταν ακόμη καλύτερα- για να έχει μεταβατικό χαρακτήρα με τις υφιστάμενες διατάξεις που υπάρχουν, ώστε να έρθουν να ζητήσουν την άδειά τους για να νομιμοποιήσουν το θερμοκήπιο τους.

Επίσης η παράγραφος 7 του άρθρου 15 δημιουργεί ένα προβλήμα. Δημιουργεί ανισότητα στην αγορά. Κάποιοι χωρίς να υπάρχει νόμος πήραν μια άδεια και σ' αυτήν προσέθεσαν και όρους για διανομή θερμικής ενέργειας. Αυτό είναι σε βάρος άλλων που είναι στην αγορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Κεδίκογλου έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Θα ήθελα να κάνω μία γενική παρατήρηση σχετικά με τον περιορισμό του χρόνου των συζητήσεων που δέχθηκε η Νέα Δημοκρατία. Έχω τριάντα χρόνια στο Κοινοβούλιο και παρακολούθω πολύ τις κοινοβουλευτικές δραστηριότητες. Άλλα δεν ξέρω σε καμία χώρα κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης που διεκδικεί την εξουσία, να περιορίζει το χρόνο συζητήσης του στη Βουλή. Δηλαδή μεγαλύτερη δυναμιτίδα στα πόδια του Κώστα Καραμανλή που προσπαθεί να πάρει την εξουσία από την απόφαση να αφαιρέσουν μία ημέρα συζήτησης από ένα ενεργειακό νομοσχέδιο που δίνει την ευκαιρία και θέσεις, αν έχουν, να επιδείξουν και κριτική στην Κυβέρνηση, δεν έχει υπάρξει. Όσο και αν αγωνίζεται ο Κώστας Καραμανλής με τέτοιες βόμβες στα πόδια του, φοβάμαι ότι αδίκως τρέχει.

Έρχομαι στο νομοσχέδιο και στην ενότητα της γεωθερμίας. Πράγματα είναι διατάξεις οι οποίες θέτουν κάποιο κανόνα. Οφείλουμε, όμως, να μπούμε στο κεντρικό θέμα. Αυτό που με στεναχωρεί και θα στεναχωρίσει και τον εκλεκτό συνάδελφο και φίλο Υπουργό κ. Τσοχατζόπουλο είναι ότι πάλι έχουμε ένα νομοσχέδιο από τον αυτού εξοχότης τον Πρωθυπουργό, τον εντιμότατο του Εμπορικού Δικαίου με το οποίο μετατρέπει την Ελλάδα -η οποία είχε έναν καπιταλισμό λαϊκής δεξιάς- σε νεοφιλελύθερη. Τι ρόλο θα έχει πλέον το ΙΓΜΕ όταν εκχωρούνται αλλού οι έρευνες; Ο Ντε Γκωλ κάποτε που ήταν λαϊκή δεξιά είπε «Πιρέλι δεν αγοράζεις τη Μισελέν». Ο Ρήγκαν είπε κάποτε «Ολλανδοί μετοχές της Shell; Δεν τις παίρνετε με την τιμή αυτή και αργότερα απαγορεύω την πώληση». Ήταν η λεγόμενη λαϊκή δεξιά. Εδώ έρχονται τα πάντα και ρίχνονται στην οικονομία της νεοφιλελύθερης αγοράς, της οποίας εισηγητής και θεμελιώτης ήταν ο σημερινός Πρωθυπουργός, με την όλη πορεία και διαχείριση στο Υπουργείο Βιομηχανίας.

Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει κάποιες διατάξεις, ας τις δούμε από τη νεοφιλελύθερη πλευρά. Ερωτώ. Κάποιος με νομικό ή φυσικό πρόσωπο γιατί να πάει στην περιοχή της Αιδηψού και να κάνει μία ακόμα έρευνα -που κανονικά θα έπρεπε να κάμει το ΙΓΜΕ- να κάνει γεώτρηση και να βγάλει θερμό νερό; Με ποια κίνητρα; Αν δεν υπάρχουν κίνητρα για τους αγρότες που να προβλέπουν «αν κάνετε αυτή τη χρήση θα έχετε αυτά τα πλεονεκτήματα», αν δεν υπάρχουν κίνητρα συγκέντρωσης του κλήρου, αν δεν υπάρχουν κίνητρα στην αγορά για γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ποιος ο λόγος να γίνει παραγωγή γεωθερμικής ενέργειας; Κάμνομε το νόμο για να λέμε ότι υπάρχει κάτι στο συρτάρι μας.

Το νομοσχέδιο έχει νεοφιλελύθερες διατάξεις, καταργεί το ρόλο του ΙΓΜΕ, καταργεί την εποπτεία του δημοσίου. Άλλα η οικονομία της αγοράς δεν λειτουργεί χωρίς εποπτεία σε καμία χώρα παρά μόνο εδώ, με την επικρατούσα ακρίβεια των προϊόντων της που θα την αναλύουμε κάποια άλλη στιγμή. Αυτό το νομοσχέδιο, λοιπόν, δεν δίνει κανένα περιθώριο από πλευράς εθνικής οικονομίας. Δεν είναι ευθύνη του Υπουργείου Ανάπτυξης. Πού είναι το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας; Ο Τσοχατζόπουλος φέρνει ένα νομοσχέδιο για αξιοποίηση φυσικού πόρου και πλούτου. Άλλα οι φυσικοί πόροι και ο πλούτος δεν αξιοποιούνται χωρίς κάποια κίνητρα. Αναθεωρήθηκε η Κοινή Αγροτική Πολιτική, βγαίνει ο κ. Δρυς και λέει «βιολογικά προϊόντα, της Ελλάδας κλπ.». Έρχεται και ο Τσοχατζόπουλος και λέει «օρίστε σας προσφέρω και ενέργεια, με φθηνούς και εύκολους τρόπους». Πού είναι τα κίνητρα για να αξιοποιηθεί η πρωτοβουλία του Τσοχατζόπουλου; Πουθενά. Δηλαδή αυτό είναι ένα νομοσχέδιο με καλές διατάξεις του Υπουργείου Ανάπτυξης το οποίο, όμως -να μην πω ανάπτυρο- είναι από εκείνα τα νομοσχέδια που καλλιεργεί η αυτού εξοχότης, ο εντιμότατος Πρωθυπουργός καθηγητής Εμπορικού Δικαίου, για να πουλάει ελπίδες. Λόγου χάρη τώρα θα κάνουμε έρευνα των λογαριασμών στο χρηματιστήριο, άρα ηρεμήστε. Όμως για να αρχίσει η έρευνα θα έχουμε πάει στις εκλογές. Πολύ καλή η πρωτοβουλία του κ. Τσοχατζόπουλου, σημαντικά πράγματα κάνει στο χώρο της νεοφιλελύθερης οικονομίας της αγοράς, όχι όμως στο χώρο της οικονομίας της αγοράς της λαϊκής δεξιάς. Θα κάνω μία παρένθεση. Στη χώρα

μας έγιναν κρατικοποιήσεις, μόνο από κυβέρνηση της λαϊκής δεξιάς του Κωνσταντίνου Καραμανλή. Εμείς στο ΠΑΣΟΚ δεν κάναμε κρατικοποιήσεις, απλά απαλλοτριώσαμε κάποιες περιουσίες –Κατσάμπα, Στράτο κλπ.- για να τους σώσουμε και να μην κλειστούν φυλακή. Να λέμε τα σύκα-σύκα. Την κρατικοποίηση με την πλήρη έννοια την έκανε η λαϊκή δεξιά του Κωνσταντίνου Καραμανλή, όπως την ονόμασε ο ίδιος «ριζοσπαστικός φιλελευθερισμός».

Λοιπόν, είναι θετικές οι διατάξεις σε αυτό το πλαίσιο αλλά το νομοσχέδιο είναι ανάπτηρο. Δεν έχει πνοή. Δεν υπάρχει κεντρικός νους. Γιατί το κάνουμε αυτό; Και αυτό σε συνάρτηση με όσα συμβαίνουν, με την κοινή αγροτική πολιτική. Ποια κίνητρα δίνονται, όταν η κοινή αγροτική πολιτική δεν επιτρέπει το γε νυν έχων, όπως είναι σήμερα, κανένας νέος αγρότης να μπει σε καλλιέργειες. Δεν μπορεί να καλλιεργήσει καπνό, καλαμπόκι, ρύζι, λάδι αν δεν είναι γραμμένος σε αυτούς που μέχρι τώρα πάρονται επιδοτήσεις.

Εκτιών την προσπάθεια του Υπουργείου Ανάπτυξης αλλά είναι ημιτελής.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Παυλίδης έχει το λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Διστάζετε να με καλέσετε στο Βήμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Όχι. Σκεπτόμουν να κάνω ένα σχόλιο για την προηγηθείσα ομιλία αλλά καλύτερα που το απέφυγα. Θα ήταν κοινοτυπία να πω πάλι ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό πρέπει να περιορίζονται οι ομιλίες επί των άρθρων. Γ' αυτό δεν το είπα. Πάντως, δεν αφορούσε η σκέψη μου εσάς. Δεν έχετε μιλήσει άλλωστε. Βλέπω και εσείς είσθε έτοιμος να παρεξηγηθείτε. Τι να κάνουμε αυτή είναι η μοίρα του Προεδρείου, να δέχεται συνεχείς επικρίσεις.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, να κλείσουμε ένα λογαριασμό. Προχθές το δίκαιο ήταν με το μέρος σας. Οι ομιλούντες Βουλευτές απευθύνονται στον Πρόεδρο. Επομένως, διαγράφονται και τα όσα είπαμε για τη συζήτηση μας στα έδρανα των Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ήδη την έχω ξεχάσει αυτή τη συζήτηση.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Η τάξη είναι τάξη, κύριε Πρόεδρε.

Αποφεύγω, κύριε Υπουργέ, να κάμω αναφορά σε τρέχοντα θέματα έχοντα σχέση με το νομοσχέδιο, δηλαδή, ηλεκτρική ενέργεια στην ουσία, δεδομένου ότι ο ελθών από την Κάρπαθο Δήμαρχος κ. Ιωαννίδης συνάντησε το γενικό γραμματέα σας και έκαμαν μακρά συζήτηση για το πώς πρέπει να αντιμετωπισθεί το θέμα της Καρπάθου και της Κάσου. Να έχετε όμως κατά νου ότι εκπρόσωπος της ΡΑΕ επεχείρησε να επισκεφθεί το εργοστάσιο της Δ.Ε.Η. Καρπάθου αλλά η Δ.Ε.Η. δεν του επέτρεψε την είσοδο. Κατόπιν επεμβάσεως Βουλευτών και άλλων τινών του επετράπη η είσοδος. Έτσι διεπιστώθηκε η ακρίβεια των όσων κατήγγειλα.

Παρακαλώ θερμώς να μη μείνουμε σε αυτή τη διαπίστωση. Υπάρχει θέμα και το γνωρίζει στενός συνεργάτης σας. Παρακαλώ να πράξετε αναλόγως.

Έρχομαι τώρα στο θέμα της γεωθερμίας. Επιμένω σε αυτό το θέμα ως έχων και ειδική υποχρέωση δεδομένου ότι το νομοσχέδιο μνημονεύει σαφώς τη Νίσυρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Την οποία είχα την τιμή να επισκεφθώ πέρυσι το καλοκαίρι.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Σας άρεσε; Υποθέτω ότι θα μας κάνει την ιδία τιμή και ο κύριος Υπουργός. Θα δοκιμάσουμε πρώτα με τον κύριο Υπουργό και μετά θα δούμε τι θα γίνει με τον κύριο Υφυπουργό. Θα γίνει όμως με συνοδεία δική μου αλλιώς δεν βλέπω να πλησιάζετε. Εσείς, κύριε Υφυπουργέ, περιμένετε να δούμε τι θα γίνει με τον κύριο Υπουργό και μετά να έλθετε.

Στη Νίσυρο αυτή την ώρα έχουμε πρόβλημα. Ενώ συζητάμε, τώρα, διά του NOVA, οι Νισύριοι παρακολουθούν τα εδώ συζητούμενα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σίγουρα τους

έχετε προειδοποιήσει ότι θα μιλήσετε...

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Αυτονότο είναι. Η Βουλή έχει υποχρέωση να ενημερώνει το λαό. Αυτό έκαμα και εγώ. Λοιπόν, η αντίδραση των Νισύριων είναι όπως έλεγαν παλιά στο ΠΑΣΟΚ, κάθετη. Δεν ξέρω εάν θυμάσθε αυτή την έκφραση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Εγώ δεν την έμαθα στο ΠΑΣΟΚ. Την έμαθα μικρός στη γεωμετρία!

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Έχω στα χέρια μου και υποθέτω έχετε και σεις, κύριε Υπουργέ, επιστολές που έστειλαν η εταιρεία «Νισυριακών Μελετών», εκφράζουσα τις απόψεις των κατοίκων, στον κ. Νικόλαο Παπανδρέου, σύμβουλο του Υπουργού Αιγαίου, ο οποίος έκαμε δημοσίευση αναφερόμενος στην αξιοποίηση της γεωθερμίας για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και διατυπώνει τις απόψεις του. Την έστειλαν και στην ΡΑΕ και επίσης στον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή στο Στρασβούργο. Εκφράζουν, λοιπόν, την απόλυτη αντίθεση τους προς την δέα της αξιοποίησης του γεωθερμικού πεδίου της Νισύρου, δεδομένου ότι η πείρα η μέχρι σήμερα κτηθείσα από το πείραμα της Μήλου τους οδήγησε σε αυτή τη θέση, όπως επίσης και η έκθεση την οποία μνημόνευσα κατά την ομιλία μου στην επιτροπή, που υπογράφει υπόληπτος του Υπουργείου σας, ο κ. Μηνατίδης, ο οποίος, όμως, καταλήγει, με όλα τα αρνητικά που περιέχει αυτή η έκθεση, η οποία προκάλεσε ίσως και την αντίδραση των Νισύριων, στο εξής:

«Προτείνουμε να προχωρήσει η εργασία για την εγκατάσταση δικτύου παρακολούθησης γεωθερμικού πεδίου της Νισύρου σε αναγνωριστική και λεπτομερή κλίμακα». Επ' αυτού, κύριε Υπουργέ, θα επιμείνω και μάλιστα μετά μανίας. Το νομοσχέδιο υποτίθεται ότι γίνεται νόμος για να εφαρμοσθεί. Αν θέλετε να εφαρμοσθεί σας ζητώ από τώρα –και θα φανεί αν αυτό που θα πω θα διαλύσει τις ανησυχίες των Νισύριων, των εντός και εκτός Νισύρου -να εγκατασταθεί αυτό το δίκτυο της παρακολούθησης του γεωθερμικού πεδίου σε στρατηγική και σε τοπική κλίμακα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ)

Είναι υπόθεση τριών, τεσσάρων σταθμών. Παρακαλώ, κάντε το αμέσως και από κει και πέρα θα συζητήσουμε, γιατί μάλλον δεν θα είσθε εσείς. Πιθανώς να προλάβετε να κάμετε εγκατάσταση των σταθμών, αν και αυτό το προλάβετε. Εν πάσῃ περιπτώσει, κάντε το τώρα και ίσως βοηθήσει στο να μεταβληθούν απόψεις.

Το νομοσχέδιο αυτό καθ' εαυτό στα επικείρους άρθρα: Ακούσθηκαν προτάσεις για την αξιοποίηση της γεωθερμίας. Ο κ. Μαντέλης μάλιστα ανεφέρθη σε άρθρα που θεωρώ ότι είναι ταφότλακα. Βέβαια αυτή την ώρα τι συμβαίνει: Η ΔΕΗ έχει την άδεια της έρευνας, της αξιοποίησης, εκμετάλλευσης και διαχείρισης.

Σας εξήγησα στο άρθρο 13 την παράγραφο που υπάρχει και δια της οποίας παρατείνετε την ισχύ των ήδη υπογεγραμμένων συμβάσεων να την μεταβάλετε. Εγώ στη θέση σας, κύριε Υπουργέ, θα έλεγα ακυρώνονται, καταργούνται οι συμβάσεις, αφού δεν έγινε τίποτα απ' αυτό που προβλέπουν αυτές οι συμβάσεις. Αν θέλετε να κάμετε απειλευθέρωση αγοράς, όπως επίσης την περιέγραψε ο συνάδελφος κ. Μαντέλης. Άλλα για να μιλούμε για νέα αγορά, πρέπει να υπάρχει αγορά. Εδώ είναι κλειστή, έχει μπει λουκέτο. Ποια είναι η αγορά; Μιλάμε για τα πηγάδια που έχουν κάμει οι αγρότες για να βγάλουν λίγο νερό; Ζητώ, λοιπόν, το άρθρο 13 παράγραφος 1 να το καταργήσετε. Είναι αποδειγμένο ότι δεν έχει γίνει τίποτα.

Πάμε τώρα στο άρθρο 9. Εδώ είναι οι βαριές ποινές. Θα συμφωνήσω κι εγώ με τον κ. Ανθόπουλο, που έκαμε σαφή αναφορά των ποινών που προβλέπονται από το άρθρο.

Πάντως, κυρία Πρόεδρε, εζητήθη από τους προλαβήσαντες συναδέλφους να αντιμετωπισθεί με κάποια επιεικεία η κατάσταση που επικρατεί στο θέμα της αξιοποίησης των ηπίων μορφών γεωθερμίας.

Κύριε Υπουργέ, το θέμα αυτό συνδέεται άμεσα με τον τουρισμό, τον οποίο εποπτεύετε και για τον οποίο θέλουμε ενέργεια. Έχετε όμως παρακολουθήσει τι συμβαίνει στον γενικότερο τουριστικό χώρο; Δηλαδή οι αποφάσεις των στελεχών σας των

κυβερνητικών να ανακαλούν άδειες ξενοδοχείων μέσα στην τουριστική σεζόν, χωρίς να έχουν προηγηθεί οι αναγκαίες έρευνες για το πώς λειτούργησε το ελληνικό δημόσιο σας ευρίσκουν σύμφωνο;

Είναι δυνατόν τα θέματα αυτά να περνούν απαρατήρητα από τον Υπουργό Τουρισμού; Σε μία μάλιστα τόσο δύσκολη τουριστική περίοδο, χωρίς συντονισμό μεταξύ των Υπουργείων, ενεργείται βεβιασμένα. Άλλα λέγει το ΥΠΕΧΩΔΕ, άλλα το Υπουργείο Ανάπτυξης και άλλα η Περιφέρεια!

Κυρία Πρόεδρε, μου έκαμε εντύπωση και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, που χθες έφερε στην επικαιρότητα αυτήν την υπόθεση κλεισίματος ξενοδοχείων και μάλιστα μόλις του έγινε η ερώτηση, ήταν και πλήρως έτοιμος να απαντήσει. Του επειδή, λέγει, τόσο πρόστιμο για κάποια αυθαίρετα! Βεβαίως, έχει γνώση των αυθαιρέτων ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος. Κατακεραύνωσε τους πάντες. Να παρέμβετε και να δείτε τι συμβαίνει, εξετάζοντας πρώτα απ' όλα πώς λειτουργούν οι υπηρεσίες που επιπτώνται από το Υπουργείο σας, κύριε Υπουργέ Ανάπτυξης ή από άλλα συναρμόδια Υπουργεία και έπειτα να παίρνετε αποφάσεις!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Μόνο που, κύριε Παυλίδη, εσείς γίνεστε τώρα αυθαίρετοι! Τελειώνετε, σας παρακαλώ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κλείνω, λοιπόν, την αναφορά μου στο παρεμπίπτον θέμα, το οποίο είναι και θέμα υμών, κύριε Υπουργέ, και κατά την κρίση μου συνδέεται με όλα όσα περιγράφετε. Γιατί σας είπα ανεπάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Παυλίδη, σας παρακαλώ. Τελειώνετε τη φράση σας.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: ...σημάνει μηδέν στην τουριστική ανάπτυξη. Όμως, αφήνω το θέμα αυτό, για να επανέλθω στο θέμα του άρθρου 13:

Ακυρώστε τις συμβάσεις με τη ΔΕΗ. Από εκεί και πέρα ανοίγει η αγορά και όσοι έχουν την ικανότητα, τη δυνατότητα και τη γνώση, ας έλθουν να πείσουν και να φανεί αν δύνανται να εκμεταλλευθούν τη γεωθερμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ορίστε, κύριε Υπουργέ. Έχετε το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διαπιστώνω με έκπληξη παρατηρήσεις από ορισμένους συναδέλφους, οι οποίες δεν κατετέθησαν κατά τη διάρκεια της επί της αρχής συζήτησης στο πλαίσιο της επιτροπής. Μάλιστα πρόκειται για παρατηρήσεις οι οποίες θέτουν υπό αμφισβήτηση τη χρησιμότητα του νόμου και τη δυνατότητα εφαρμογής του.

Κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να το κάνω έκκλαθαρο. Γ' αυτό πολύ απλά θα κάνω την εξής δήλωση: Ο νόμος αυτός θα λειτουργήσει άμεσα, εφόσον τον ψηφίσουμε, εντός διμήνου. Οι προβλεπόμενες υπουργικές αποφάσεις θα έχουν εκδοθεί, έτσι ώστε από το Σεπτέμβριο θα υπάρχει δυνατότητα πλήρους, ολοκληρωμένης, καθετοποιημένης εφαρμογής του νόμου, των διατάξεων των πλεονεκτημάτων και των δυνατοτήτων του.

Κύριοι συνάδελφοι, επισημάνθηκε από έναν προλαλήσαντα συνάδελφο ότι δημιουργούμε αγορά με την κατάθεση αυτού του νόμου. Δημιουργούμε μια νέα ενεργειακή αγορά, όπως το είπαμε χθες, συζήτωντας επί της αρχής. Επισημαίνουμε τη δυνατότητα –για πρώτη φορά- ολοκληρωμένης αξιοποίησης της γεωθερμικής ενέργειας, την οποία μέχρι σήμερα ευκαιριακά μόνο –ορθώς επισημάνατε- την εκμεταλλεύονταν. Πιθανόν για τοπική ήσσονος σημασίας αγροτική εκμετάλλευση υπήρξαν κάποιες πρωτοβουλίες, οι οποίες, όμως, δεν έχουν προχωρήσει σε μια συστηματική αξιοποίηση.

Από εκεί και πέρα όλες οι άλλες δυνατότητες αξιοποίησης της γεωθερμικής οδηγήθηκαν σε αδιέξοδο, λόγω του ότι –ακριβώς- υπήρξε αυτή η πολυδιάσπαση, η αυθαίρετη –σε μικρό επίπεδο και γεωγραφικό χώρο- προβλεπόμενη δυνατότητα αξιοποίησης, με αποτέλεσμα να οδηγηθούμε σε αδιέξοδο.

Αυτός ο νόμος οριοθετεί το σύνολο. Προβλέπει ενιαίους χώρους γεωθερμικής εκμετάλλευσης. Γ' αυτούς τους ενιαίους χώρους προβλέπεται ότι ισχύει πρωταρχικά η ευθύνη, η αρμοδιότητα και η εξουσία του δημοσίου –αυτό είναι πάρα πολύ

καθαρό και δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από πουθενά- και από εκεί και πέρα με διαγνωσμούς δίνεται η δυνατότητα, μια και έχουμε αγορά, έστω και αν κάποιοι έχουν αντιρρήσει. Δεν το καταλαβαίνω βέβαια, αλλά δεν ξέρω με ποιον άλλο τρόπο μπορεί κανείς να προωθήσει αξιοποίηση ενός ευρύτατου αγαθού, το οποίο υπάρχει στον τόπο. Είναι πλεονέκτημα η αξιοποίηση του.

Πέρα από τη δυνατότητα διαμόρφωσης μιας οργανωμένης, όμως, ρυθμιζόμενης αγοράς, δεν είναι δυνατόν να ανοίξουμε το δρόμο για την ιδιωτική εκμετάλλευση, πρόσβαση, αξιοποίηση σε οποιοδήποτε σημείο. Εκτός και αν προτιμούμε τις χαριστικές, επιλεκτικές συμβάσεις, που παραδοσιακά στο παρελθόν γίνονταν από τους κρατικούς εκπροσώπους, κάτι που αντιβιάνει σαφώς στον όρο της «δημοκρατικής ισότητας», που επιβάλλει, αν θέλετε, και το Σύνταγμα και η πολιτική την οποία ασκούμε.

Θέλουμε ακριβώς όλοι οι πολίτες να έχουν ίδεις δυνατότητες πρόσβασης στο αγαθό το οποίο προσφέρεται, το οποίο είναι μάλιστα αγαθό που υπάρχει στον τόπο μας σε αφθονία, ίδιαστερα οι χαμηλής θερμοκρασίας πηγές γεωθερμίας είναι ευρύτατες –σας έδωσα έναν κατάλογο χθες που περιλαμβάνει τον πλήρη αριθμό των περιοχών όπου υπάρχουν αυτές οι δυνατότητες- και γ' αυτόν ακριβώς το λόγο πιστεύω ότι πρέπει να προγραμματίσουμε με το νόμο αυτό μια σχεδιασμένη, οργανωμένη, πλήρως ρυθμισμένη αξιοποίηση αυτής της αγοράς την οποία πραγματοποιούμε.

Βεβαίως, πρέπει να προβλέπονται σαφείς διατάξεις κάλυψης για όλες τις περιπτώσεις, διαφάνεια και διαγνωσμός για τους νέους που θέλουν να εκμεταλλευθούν, ευθύνες απέναντι στο δημόσιο –δεν υπάρχει καμία αμφιβολία σε αυτό- ευθύνες απέναντι στον καταναλωτή και στον πολίτη, δυνατότητα επιλογής και διαχωρισμό της έρευνας από τη διαχείριση.

Θα ήθελα μάλιστα να ευχαριστήσω για τις παρεμβάσεις που έκαναν ορισμένοι συνάδελφοι, με τις οποίες εξειδικεύουν αυτές τις αρχές ακόμη περισσότερο, ώστε να μην υπάρχει καμία αμφιβολία ότι είναι δυνατόν να παρεξηγηθεί η ρύθμιση την οποία προβλέπουμε.

Πρώτα απ' όλα, ήθελα να κάνω σαφές ότι η συμβουλευτική ευθύνη, αλλά και η αρμοδιότητα της ευθύνης των θεσμικών φορέων για τις μεταλλευτικές εργασίες διατηρείται στο ακέραιο. Δεν αναρείται σε καμία περίπτωση ούτε μειώνεται η αρμοδιότητα του ΙΓΜΕ, το οποίο βάσει του Μεταλλευτικού Κώδικα έχει πολύ προσδιορισμένες ευθύνες και αρμοδιότητες και σε καμία περίπτωση δεν χρειάζεται εδώ, από τη στιγμή που προβλέπουμε υποχρεωτικά το συμβουλευτικό ρόλο του ΙΓΜΕ, κάποια άλλη ρύθμιση. Υπάρχει μάλιστα εδώ ο Κανονισμός Γεωθερμικών Εργασιών, που εκδίδεται μετά από γνώμη του ΙΓΜΕ, του Τεχνικού Επιψελητηρίου και του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, έτσι ώστε να θεσπιστεί ο Κανονισμός Γεωθερμικών Εργασιών και ο οποίος περιλαμβάνεται στο χρονικό όριο που σας ανέφερα προηγουμένως. Θα έχει εκδοθεί δηλαδή εντός του διμήνου, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει μαζί με τις αντίστοιχες υπουργικές αποφάσεις και να έχουμε πλήρη και ολοκληρωμένη εφαρμογή του συγκεκριμένου νόμου.

Τώρα, όσον αφορά τις παρατηρήσεις που έκαναν οι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να προσθέσω τα εξής: συμφωνώ με τη διατύπωση του άρθρου 4, η οποία μας δίνει τη δυνατότητα να κάνουμε πιο σαφές το γιατί η έρευνα και η διαχείριση του γεωθερμικού πεδίου είναι δύο διαφορετικά πράγματα και θα έχουν και διαφορετικής διάρκειας δυνατότητας αξιοποίησης.

Επομένων, πάμε στο άρθρο 4 και λέμε: «Το δικαίωμα του δημοσίου για έρευνα ή και διαχείριση γεωθερμικού δυναμικού εκμισθώνεται ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό με γραπτές σφραγισμένες προσφορές. Η διάρκεια της μίσθωσης του δικαιώματος έρευνας» –αυτό προσέξτε, που είναι για την έρευνα– «ορίζεται μέχρι πέντε έτη, με δικαίωμα μονομερούς παράτασης από τον μισθωτή για δύο επιπλέον έτη». Αυτό έπρεπε να το προβλέψουμε: μια ορισμένη διάρκεια πρέπει να έχει και τη δυνατότητα επέκτασής της, γιατί μπορεί να παρουσιαστεί. «Η διάρκεια μίσθωσης του δικαιώματος της διαχείρισης ορίζεται μέχρι είκοσι πέντε έτη με δικαίωμα μονομερούς παράτασης από το μισθωτή για πέντε επιπλέον έτη». Έτσι, καλύπτονται τα τριάντα

έπη και από κει και πέρα υπάρχουν υποχρεωτικά διαγωνισμοί, όπως ξέρετε.

Άρα, έχουμε μία ορθή διατύπωση του άρθρου 4 παράγραφος 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Να το καταθέσετε για τα Πρακτικά, κύριε Υπουργέ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ευχαρίστω, κυρία Πρόεδρε, αν και το υπαγόρευσα μόλις, ώστε να διατυπωθεί σωστά.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Απόστολος-Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 4 παρ. 1 εδάφιο β'

Η διάρκεια της μίσθωσης του δικαιώματος έρευνας ορίζεται μέχρι πέντε έπη, με δικαιώματα μονομερούς παράτασης από το μισθωτή για δύο επί πλέον έπη. Η διάρκεια μίσθωσης του δικαιώματος διαχειρίστης ορίζεται μέχρι είκοσι πέντε έπη με δικαιώματα μονομερούς παράτασης από το μισθωτή για πέντε επί πλέον έπη».)

Τώρα, πάμε στο άρθρο 9. Όσον αφορά τα κίνητρα τα οποία ανέφεραν προηγουμένως διάφοροι συνάδελφοι, παρακαλώ λάβετε υπόψη ότι ο ορισμός της γεωθερμίας ως ανανεώσιμης πηγής ενέργειας μας υπαγάγει αυτομάτως σε όλα τα κίνητρα τα οποία προσφέρονται για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» του Υπουργείου Ανάπτυξης, όπως ξέρετε, προβλέπει σημαντικότατα κίνητρα για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Υπάρχει μέχρι και 50% έως 55% επιδότηση για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Επομένως όλη αυτή η επιδότηση των αναλώσιμων πηγών ενέργειας έρχεται να ευνοήσει και τη γεωθερμία και τις επενδύσεις στη γεωθερμία. Άρα διαμορφώνουμε πράγματι μια αγορά με κίνητρα η οποία μπορεί να προχωρήσει σε τομείς και να λειτουργήσει.

Πάμε στο άρθρο 9 ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Και εδώ πρέπει πράγματι να αποδεχτώ την παρατήρησή σας, ότι ανεξάρτητα των όποιων παράνομων από επιχειρήσεις παρεμβάσεων και προσπάθειες εκμετάλλευσης της γεωθερμίας οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν και να υπάρχουν ποινές, νομίζω σ' αυτό πρέπει να είμαστε σύμφωνοι, διότι δεν είναι δυνατόν το δημόσιο συμφέρον, η δημόσια περιουσία να αξιοποιείται παρανόμως από οποιονδήποτε. Όμως όταν πρόκειται περί αγροτικής καλλιέργειας ή αγροτικής επιχείρησης ή πρωτοβουλίας η οποία αξιοποιεί υπάρχον στην περιοχή γεωθερμικό πεδίο, εδώ βέβαια πρέπει να προβλέψουμε μία ευελίξια. Δεν είναι ο αγρότης ο οποίος αξιοποιεί μία γεωθερμική πηγή, το αντικείμενο αυτής της διοικητικής κύρωσης την οποία προβλέπουμε και γι' αυτό συμφωνώ ότι πρέπει να εξαιρέσουμε σαφώς, να μην υπάρχει καμία παρεξήγηση. Δεν είναι βέβαια στη φιλοσοφία του νόμου, αλλά προτιμώ, επειδή υπάρχει ενδεχόμενο να παρεξηγηθεί και να ζήσουμε αποχειρίσιμη συμπεριφορές, γι' αυτό θα έλεγα το εξής. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 9, προστίθεται εδάφιο δεύτερο, ως εξής: «Αν η παράβαση αφορά αγροτικές εκμεταλλεύσεις επιβάλλεται μόνο πρόστιμο τριπλάσιο του μισθώματος που θα αναλογούσε αν είχε προηγηθεί νόμιμη μίσθωση του δικαιώματος» βάσει της προηγούμενης νομοθεσίας, οπότε να μην έχουμε καμία δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης αυτής της δυνατότητας και να μην υπάρχει κανένας κίνδυνος.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Απόστολος Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το σχετικό κείμενο, το οποία έχει ως εξής:

«Στην παρ. 1 του άρθρου 9 προστίθεται εδάφιο δεύτερο ως εξής:

«Αν η παράβαση αφορά αγροτικές εκμεταλλεύσεις επιβάλλεται μόνο πρόστιμο τριπλάσιο του μισθώματος που θα αναλογούσε αν είχε προηγηθεί νόμιμη μίσθωση του δικαιώματος»

Άρθρο 4

Προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

Η διαχείριση του γεωθερμικού πεδίου περιλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων, χρήσεων και εφαρμογών που απαιτεί η ολοκληρωμένη, ορθολογική αξιοποίησή του για γεωργική, οικιστική, βιοτεχνική, βιομηχανική και ηλεκτροπαραγωγική εκμετάλλευση.

γεωργική, οικιστική, βιοτεχνική, βιομηχανική και ηλεκτροπαραγωγική εκμετάλλευση»)

Θα ήθελα να πω επίσης ότι στο άρθρο 13 όπου και εδώ επισημαίνεται η ανάγκη να διαχωριστεί η ευθύνη για πιθανές πρωτοβουλίες και λέμε, προσθήκη, παράγραφος 4:

«Όσοι μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού έχουν εκτελέσει γεωτρήσεις για αγροτικούς σκοπούς σε πεδία χαμηλής θερμοκρασίας» -για να μην μπερδευτούμε με τη Νίσυρο και τη Μήλο που είπατε κύριε συνάδελφε- «οφείλουν να το γνωστοποιήσουν σε έξι μήνες από την ισχύ της παρούσης στη Γενική Γραμματεία Περιφέρειας, προκειμένου να αποκτήσουν δικαιώματα χρήσης των γεωτρήσεων αυτών. Το δικαιώμα τουότο αποκτάται εφόσον από τη χρήση της γεωτρησης δεν δημιουργείται πρόβλημα στη διαχείριση του ευρύτερου πεδίου που διαπιστώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, μετά από γνώμη του ΙΓΜΕ.»

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Απόστολος- Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν κείμενο, το οποία έχει ως εξής:

«Άρθρο 13

Προσθήκη παραγράφου 4.

Όσοι μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού έχουν εκτελέσει γεωτρήσεις για αγροτικούς σκοπούς σε πεδίο χαμηλής θερμοκρασίας οφείλουν να το γνωστοποιήσουν μέσε σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας προκειμένου να απαιτήσουν δικαιώματα χρήσεως των γεωτρήσεων αυτών. Το δικαιώμα τουότο αποκτάται εφόσον από τη χρήση της γεωτρησης δεν δημιουργείται πρόβλημα στη διαχείριση του ευρύτερου πεδίου, που διαπιστώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας μετά από γνώμη του ΙΓΜΕ.»

Τέλος ήθελα να έλθω σε μία παρατήρηση που έκανε η κ. Ξηροτύρου. Θα ήθελα πράγματι να προσθέσουμε στο άρθρο 4, επειδή πρέπει να διαλύσουμε κάθε παρεξήγηση και κάθε υποψία ότι εδώ, όπως άκουσα από ορισμένους συναδέλφους, δεν υποστηρίζονται και οι άλλες δυνατότητες αξιοποίησης γεωθερμικής ενέργειας και ότι δήθεν μας ενδιαφέρει μόνο η αξιοποίηση ηλεκτρικής παραγωγής. Δεν είναι έτσι, όπως ξέρετε πολύ καλά. Και στο κάτω κάτω ένα άρθρο είναι μόνο από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσα από τη γεωθερμία η οποία προβλέπεται στο άρθρο 10, ενώ αντίθετα άρθρα έχουν να κάνουν με την υποστήριξη της ολοκληρωμένης παραγωγής για πολλούς τρόπους και μορφές αξιοποίησης της γεωθερμίας.

Γ' αυτό θα ήθελα στο άρθρο 4 το οποίο περιλαμβάνει τεσσερις παραγράφους, να προσθέσουμε μία ακόμη παράγραφο. Ανταποκρίνομα σε παρατήρηση περισσοτέρων συναδέλφων και του κ. Μαντέλη και του κ. Ανθόπουλου. Η παράγραφος 5 που προστίθεται έχει ως εξής:

«Η διαχείριση του γεωθερμικού πεδίου περιλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων, χρήσεων και εφαρμογών που απαιτεί η ολοκληρωμένη, ορθολογική αξιοποίησή του για γεωργική, οικιστική, βιοτεχνική, βιομηχανική και ηλεκτροπαραγωγική εκμετάλλευση».

Με αυτήν την προσθήκη, ως γενική διάταξη στο άρθρο 4, παράγραφος 5, νομίζω επιβεβαιώνουμε αυτά που είπαμε στην επί της αρχής συζήτηση του νόμου, ποιο είναι δηλαδή το ευρύτερο νότια, η φιλοσοφία και ο στόχος αυτού του νομοσχεδίου. Νομίζω ότι δεν βλάπτει, εφόσον το προτείνουν και οι συναδέλφοι, να το εντάξουμε έτσι ώστε να επιβεβαιωθεί ότι έχουμε κοινή προσέγγιση στους στόχους αυτού του νομοσχεδίου. Ευχαριστώ για τις παρατηρήσεις.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Σαλαγκούδη, θέλετε το λόγο;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Ναι, κυρία Πρόεδρε.

Είναι γεγονός ότι η παρέμβαση του κ. Μαντέλη και η αλλαγή του άρθρου 4 ήταν πάρα πολύ σημαντική και δίνει τη δυνατότητα εφαρμογής κατά κάποιον τρόπο του νόμου και της κινητοποίησης.

Για την πλήρη όμως αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, νομίζω ότι στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 θα πρέπει να κινη-

τροδοτήσουμε την έρευνα των πιθανών γεωθερμικών πεδίων. Αν θέλουμε να δημιουργήσουμε και να αξιοποιήσουμε όλα τα γεωθερμικά πεδία, αυτά τα πιθανά γεωθερμικά πεδία, κανείς ερευνητής να μην πληρώσει για την εκμίσθωση του δικαιώματος του δημοσίου για το γεωθερμικό δυναμικό. Έχω την εντύπωση ότι θα έπρεπε να κινητροδοτήσουμε την έρευνα στα πιθανά γεωθερμικά πεδία.

Η πρώτη παραπήρησή μου αφορά αυτό το σημείο. Η παράγραφος 4 του άρθρου 3, μετά την προσθήκη που κάνατε δημιουργώντας μια ρύθμιση για τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις υπέρ των αγροτών λέει: «...αδειοδότηση εγκαταστάσεων για την περαιτέρω αξιοποίηση των προϊόντων και παραποριόντων, όπως αφαλάτωση, θέρμανση θερμοκηπίων δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου». Με αυτήν τη ρύθμιση, την οποία κάνετε, μήπως υπάρχει αντίθεση στο νόμο; Εν πάσῃ περιπτώσει, κοιτάξτε το. Είμαι υπέρ του να διευθετηθεί με τον τρόπο που το κάνατε, επειδή προϋπήρχε και παρενέβη τότε, αλλά διακόπτοντας.

Έχω μία πάρα πολύ σημαντική παραπήρηση να κάνω τόσο για τα συμφέροντα του δημοσίου όσο και για την εφαρμογή ουσιαστικά και την εκμετάλλευση της γεωθερμίας από τα βεβαιωμένα γεωθερμικά πεδία. Αυτό φυσικά είναι για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από γεωθερμία, που λέγεται στο άρθρο 10.

Πιο συγκεκριμένα, αποκαλύπτει ιδιαίτερα μία αδυναμία που μπορούμε να την διορθώσουμε, ο κάτοχος του δικαιώματος διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου οφείλει μέσα σε προθεσμία, που ορίζεται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, να υπογράψει σύμβαση πώλησης γεωθερμικού προϊόντος με τον κάτοχο της άδειας παραγωγής. Δηλαδή, πρώτα θα πάρει την άδεια παραγωγής και μετά οφείλει μεν, αλλά δεν υποχρεούται.

Με ποιο τίμημα και πώς θα γίνει η πώληση, δεδομένου ότι σήμερα τα βεβαιωμένα γεωθερμικά πεδία τα έχει η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, η ΔΕΗ; Θα δώσουμε πρώτα άδεια σε κάποιον για να παράσχει ηλεκτρική ενέργεια και μετά αυτός θα απευθυνθεί στη ΔΕΗ και θα της πει: «Ελάτε να κάνουμε σύμβαση πώλησης»; Και αν η ΔΕΗ τους ζητάει εξωφρενικό ποσό; Τότε παρεμβαίνει ο Υπουργός Ανάπτυξης;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Οδηγούμαστε σε απόφαση του Υπουργού σύμφωνα με γνωμοδότηση. Είναι μέσα στο νόμο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Ποιο ακριβώς σημείο παρέχει αυτή...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Υπουργέ, θέλετε να εξηγήσετε κανονικά για να γραφτούν και στα Πρακτικά;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Προβλέπεται μέσα στο νόμο σαφής διάταξη ότι εδώ εκδίδεται έγκριση Υπουργού έτσι ώστε ό,τι συμβασιοποιηθεί θα είναι βάσει μελέτης διαχείρισης του πεδίου το οποίο είναι υποχρεωτικό να υποβάλει ο συμβαλλόμενος, στην προκειμένη περίπτωση αυτός που έχει την εκμετάλλευση από το διαχειριστή και με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι δεν μπορεί να κάνει ό,τι θέλει η ΔΕΗ ή οτιδήποτε άλλο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Εγώ νομίζω ότι η σύμβαση πώλησης από μέρους της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού πρέπει να προϋπάρξει της προκήρυξης του διαγωνισμού για την παραχώρηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Διότι θα υποβληθεί σε έναν διαγωνισμό χωρίς να ξέρει τους όρους κάτω από τους οποίους θα εκτελέσει την παραγωγική δραστηριότητα; Οι όροι είναι συνάρτηση της τιμής της πρώτης ύλης, δηλαδή της πώλησης του προϊόντος του γεωθερμικού. Είναι δυνατόν να πηγαίνεις μια άδεια για να κάνεις μια τεχνοικονομική μελέτη για να δεις αν σε συμφέρει και να μην ξέρεις η πρώτη ύλη πόσο κοστίζει;

Άρα λοιπόν μετά την άδεια που θα πάρει κάποιος να κοστολογηθεί από μέρους της ΔΕΗ το προϊόν, νομίζω ότι αυτό στέκεται και πάλι τροχόπεδη έτσι ώστε όπως μέχρι τώρα δεν έγινε η εκμετάλλευση των γεωθερμικών πεδίων για ηλεκτρική ενέργεια δεν θα γίνει και στη συνέχεια φοβάμαι. Διότι αν είναι έτσι

και δεν θα υπάρχουν πρόθυμοι να προσέλθουν στους διαγωνισμούς, αλλά και όσοι προσέλθουν μάλλον σοβαροί επιχειρηματίες δεν θα είναι, αφού δεν θα έρουν την τιμή της πρώτης ύλης που πρόκειται να χρησιμοποιήσουν για την επένδυσή τους.

Εμείς σε κάθε περίπτωση είχαμε πει ότι έχει πολλά κενά. Βεβαίως συμφωνούμε ότι κινέται προς τη σωστή κατεύθυνση. Έπρεπε να δημιουργηθεί ένα θεσμικό πλαίσιο. Τονίσαμε από την αρχή ότι οι αδυναμίες του νομοσχεδίου βρίσκονταν ακριβώς στη ρύθμιση μεταξύ της έρευνας διαχείρισης. Προτέπαμε και στην επιτροπή αλλά και εδώ την Κυβέρνηση να κινητροδοτήσει τα μη βεβαιωμένα, τα πιθανά γεωθερμικά πεδία, ούτως ώστε να έχουμε και την εξέταση και την εξεύρεση αυτών πέραν των βεβαιωμένων που κατέχει με παραχώρηση η ΔΕΗ, για να ανοίξουμε ενδεχομένως την αγορά της γεωθερμίας όπως ο κ. Μαντέλης ανέφερε εδώ και παράλληλα θέλαμε να πούμε ότι θα πρέπει εκτός της κινητροδότησης της έρευνας να έχουμε μια ρύθμιση για αυτά τα βεβαιωμένα ούτως ώστε να μπορούν πραγματικά να πραγματοποιηθούν επιχειρηματικές δραστηριότητες μεταξύ των οποίων και η ηλεκτρική ενέργεια. Την ανέφερα γιατί αναφέρεται στο άρθρο 10, αλλά και στις άλλες περιπτώσεις έτσι θα γίνει.

Επομένως πρέπει να προηγηθεί των διαγωνισμών –το θέλω και επιμένω σε αυτό- η κοστολόγηση του προϊόντος της γεωθερμίας από μέρους της δημόσιας επιχείρησης. Και στο κάτω κάτω της γραφής εγώ αντιλαμβάνομαι ότι έχει κάνει μέχρι στιγμής ενδεχομένως κάποιες δαπάνες που θα μπορούσε να αποζημιωθεί γι' αυτές, αλλά το δικαίωμα δωρεάν της έχει παραχωρηθεί από το δημόσιο. Επομένως το δημόσιο δεν ταράσσει το όποιο δικαίωμα μιας επιχείρησης έστω και σαν Α.Ε., όταν παρέμβει αποτελεσματικά για να καθορίσει, σε συνεργασία και σε συνενόηση μαζί της, εκ των προτέρων την τιμή του γεωλογικού προϊόντος που πρόκειται στη συνέχεια να παραχωρήσει άδεια με διαγωνισμό για την εκμετάλλευσή του.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για να κάνει μια παρέμβαση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε συνάδελφε, ίσως η σύντομη απάντησή μου προηγουμένως να μην έκανε σαφές αυτό που θα μπορούσε να συμβαίνει στην παραχώρηση που υπάρχει στο άρθρο 10 παράγραφος 5. Και ορθώς επισημαίνετε εσείς κατά την άποψή μου ότι στο πλαίσιο ξεκαθαρίσματος των όρων του διαγωνισμού πρέπει να περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία και φυσικά και το τίμημα σχετικά με την άδεια παραγωγής.

Αν πάτε, λοιπόν, στην παράγραφο 5, θα δείτε ότι ο κάτοχος δικαιώματος διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου –που έχει προκύψει βέβαια μέσα από διαγωνισμό- σε προθεσμία που ορίζεται στην προκήρυξη ή συγγραφή υποχρεώσεων, οφείλει να υπογράψει σύμβαση πώλησης γεωθερμικού προϊόντος με τον κάτοχο της άδειας παραγωγής, σύμφωνα με τους όρους και το τίμημα που περιγράφονται λεπτομερώς στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Εάν λάβουμε υπόψη ότι η προκήρυξη, στην οποία περιγράφονται οι όροι και η διαδικασία του διαγωνισμού, οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, καθώς και τα κριτήρια που θα ισχύσουν για την επιλογή υποψηφίων -απαιτούν έκδοση απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης μετά από γνωμοδότηση της ΡΑΕ, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 10- καταλαβαίνετε ότι απαντώνται ολοκληρωμένα τα ερωτήματα, τα οποία θέσατε.

Κυρία Πρόεδρε, προηγουμένως ξέχασα να πω σε μία ερώτηση συναδέλφου που αφορούσε το εάν και κατά πόσο στο διηγείρεται η συζήτηση στην παραχώρηση της έρευνας διαχείρισης της έρευνας στην επιτροπή, είχαμε κάνει αποδεκτή μία προσθήκη, η οποία έλεγε στην παράγραφο 1.β ότι στην εκτέλεση και πιστή εφαρμογή των ερευνητικών προγραμάτων και οικονομοτεχνικών μελετών του άρθρου 4 υποχρεούται να τα υλοποιηθεί άλλως κηρύσσεται έκπτωτος.

Επομένως προσθέσαμε ότι κηρύσσεται έκπτωτος. Είναι

σαφές ότι αν δεν υλοποιήσει αυτά που έχει συμβασιοποιήσει, κηρύσσεται έκπτωτος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Ανθόπουλος έχει το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να κάνω μία παρατήρηση σχετικά με το ότι ο κύριος Υπουργός απέδειξε τόσο κατά τη συζήτηση στη Διαρκή Επιτροπή όσο και κατά τη συζήτηση στο Τμήμα ότι ενδιαφέρεται να φυσιστεί όχι ένας απλός νόμος αλλά ένας νόμος εφαρμόσιμος. Έχει δεχθεί όλες τις παρατηρήσεις που έγιναν από όλους τους συναδέλφους και τον ευχαριστούμε θερμά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Αυτό μάλιστα δεν είναι σύνηθες φαινόμενο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Λίγοι είναι αυτοί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, ναι, δεν είναι σύνηθες το φαινόμενο. Είναι εξαιρετικό φαινόμενο και γι' αυτό εκφράζουμε εξαιρετικάς την ικανοποίησή μας για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει τις προτάσεις των Βουλευτών.

Στο άρθρο 10, παράγραφος 5, πράγματι, όπως προηγουμένως ανέλυσε και ο ίδιος ο Υπουργός –θα ήθελα και εγώ να δώσω μία περισσότερο νομική απάντηση στο συνάδελφο κ. Σαλαγκούδη- υπάρχει η συγγραφή υποχρεώσεων. Η συγγραφή υποχρεώσεων προβλέπει όλους τους όρους, γενικούς και ειδικούς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και το τίμημα. Πιστεύω μάλιστα ότι η ratio legis του συγκεκριμένου άρθρου, η αυστηρή λογική αυτού του άρθρου, είναι ότι υπενθυμίζει το αυτόνότο, για να αποτρέψει στο μέλλον τόσο από τον κάτοχο του δικαιώματος διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου όσο και από τον έχοντα την άδεια παραγωγής, να μην αποστούν της συγγραφής υποχρεώσεων, διότι θα μπορούσαν ενδεχομένως, ερμηνεύοντας λανθασμένα τις υποχρεώσεις που είναι καταγεγραμμένες σε ένα πακέτο που λέγεται «συγγραφή υποχρεώσεων», με δική τους συμφωνία να παραβιάσουν αυτήν τη γενική συγγραφή υποχρεώσεων.

Αυτό το άρθρο, λοιπόν, τους υπομιμήσκει ότι δεν μπορούν να ξεφύγουν από τη συγγραφή υποχρεώσεων, μέσα στην οποία ορίζεται πώς θα διαμορφώνεται και το τίμημα. Αυτή είναι η λογική αυτού του άρθρου και όχι να μην επιτρέψει στον έχοντα το δικαίωμα παραγωγής να προχωρήσει κάποια στιγμή στην παραγωγή, διότι η ΔΕΗ θα καθορίζει το τίμημα. Το τίμημα θα προβλέπεται, θα καθορίζεται μέσα στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Τσιαρτσιώνης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ: Θα ήθελα για δύο λεπτά, κυρία Πρόεδρε, να κάνω μία παρατήρηση σε ότι αφορά τα κίνητρα για τις ανανεώσιμες πηγές που ανέφερε ο κύριος Υπουργός, τα οποία βεβαίως δεν αφορούν καθόλου στην έρευνα των γεωθερμικών πεδίων.

Αφορούν βεβαίως -και είναι ισχυρά για την εκμετάλλευσή τους- την επένδυση που θα γίνει, αλλά δεν προσθέτουν κανένα κίνητρο στην έρευνα. Επομένως δεν αρκούν και η γενική μας παρατήρηση είναι ότι στα χαμηλής ενθαλπίας, στα χαμηλής θερμοκρασίας γεωθερμικά πεδία, δεν πρέπει να ξεχωρίζεται η έρευνα και η διαχείριση από την εκμετάλλευση ή, εν πάσῃ περιπτώσει, εάν ξεχωρίζεται, να υπάρχουν τέτοιες εξασφαλίσεις ή μπόνους σε αυτούς που πραγματοποιούν την έρευνα και τη διαχείριση, προκειμένου να βοηθούνται, ώστε να βρίσκονται και σε πλεονεκτική θέση, σε ότι αφορά την εκμετάλλευση αυτών των πεδίων. Άλλιώς δεν προστίθενται κίνητρα, δεν υπάρχουν και ούτε τα κίνητρα των ανανεώσιμων πηγών που να αφορούν στην έρευνα και στη διαχείριση των πεδίων, παρά μόνο στην εκμετάλλευσή τους, δηλαδή στην επένδυση.

Σε ότι αφορά τις υπουργικές αποφάσεις, που ο κύριος Υπουργός δεσμεύθηκε ότι σε δύο μήνες θα έχουν ολοκληρωθεί, εγώ χαιρετίζω την ημερομηνία και εύχομαι να είναι έτοι. Βέβαια η πολύχρονη τακτική άλλα αποδεικνύει και βεβαίως αυτήν την ώρα παραμένει ένα νομοσχέδιο, το οποίο θα γίνει νόμος του κράτους, αλλά θα εξαρτάται –όπως σχεδόν το σύνο-

λο της νομοθεσίας μας- από υπουργικές αποφάσεις.

Εδώ έκανε και μια παρατήρηση ο κύριος Υπουργός, λέγοντας ότι κάποιοι συνάδελφοι δεν έκαναν παρατηρήσεις σε ότι αφορά τις υπουργικές αποφάσεις στις πρωτολογίες τους. Επειδή στο «συνάδελφοι» εμπεριέχομαι και εγώ, πρέπει να πω ότι στην πρωτολογία μου, στην κεντρική μου εισήγηση επί της αρχής, είπα το εξής και μάλιστα σας το διαβάζω ακριβώς: «Οι κανόνες που θα διέπουν την διαχείριση των γεωθερμικών πεδίων, (αφήνοντας δηλαδή τη διευθέτησή τους σε υπουργικές αποφάσεις, που θα εκδοθούν μετά την έναρξη ισχύος του συζητούμενου νομοσχεδίου), προφανώς χαρακτηρίζουν το όλο στήσιμο της διαδικασίας από παντελή έλλειψη κινήτρων». Αυτά είναι από τη χθεσινή εισήγηση.

Βεβαίως το γεγονός ότι ο Υπουργός προσέθεσε στο άρθρο 4 μία πέμπτη παράγραφο σχετικά με τις εφαρμογές των γεωργικών εκμεταλλεύσεων –δηλαδή ότι μπορεί να κινητροδοτούνται, εν πάσῃ περιπτώσει, και να εκμεταλλεύνονται και να έχουν εφαρμογή και στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, αλλά και στις υπόλοιπες δραστηριότητες της υπαίθρου- έρχεται όντως σε αντίθεση με τη διάταξη 4 του άρθρου 3, όπου γενικά αυτός ο νόμος αποκλείει και αποκλείονται αυτές οι ρυθμίσεις από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Θα πρέπει οπωσδήποτε να διορθωθεί αυτή η αντίφαση.

Δεν έχω κάποια άλλη παρατήρηση. Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Σκοπελίτης έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Εμείς επιμένουμε στη θέση που είχαμε αναλύσει προηγουμένως, δηλαδή να καταψηφίσουμε το συγκεκριμένο κεφάλαιο. Η γνώμη μας είναι ότι όποιες ρυθμίσεις έγιναν σήμερα ή όποιες προσθήκες κλπ., ενισχύουν αυτήν τη θέση μας, γιατί έγιναν στην κατεύθυνση αυτή. Δηλαδή, έγιναν για να διευκολύνουν ακόμα περισσότερο το ιδιωτικό κεφάλαιο να μπει στον τομέα της γεωθερμίας. Αυτή είναι η άποψή μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Μαντέλης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, ήθελα να ενισχύω στην άποψη των συναδέλφων, που επεσήμαναν την ανάγκη ειδικών κινήτρων για την έρευνα. Τα υφιστάμενα κίνητρα δεν επαρκούν, γιατί οι ερευνητικές γεωτρήσεις έχουν πολύ μεγάλο κόστος και πολύ μεγάλο γεωλογικό ρίσκο. Δεν είναι σαν τις δραστηριότητες που κάνεις κάτι και ξέρεις ότι θα κερδίσεις και ότι αν δεν κερδίσεις, οφείλεται σε δικό σου λάθος.

Εδώ είναι ότι δεν ξέρεις τι υπάρχει στη γη.

Είναι, λοιπόν, φανέρω ότι αυτό δεν καλύπτεται από το νομοσχέδιο. Θα ήταν ευχής έργον να υπάρχει, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι δεν θα ήταν εύκολο να υπάρχει αυτή η ρύθμιση σε αυτό το νομοσχέδιο.

Θα παρακαλούσα, όμως, τον κύριο Υπουργό, ο οποίος είναι παρών, να εξετάσει αυτό το θέμα στο πλαίσιο του αναπτυξιακού νόμου. Θα ήθελα και οι άλλοι συνάδελφοι Βουλευτές από άλλα κόμματα να συνεργαστούμε στον αναπτυξιακό νόμο, γιατί εκεί θα πρέπει να υπάρχει ρύθμιση που να καλύπτει το γεωλογικό ρίσκο των ερευνητικών γεωτρήσεων. Θα πρέπει να το εντάξουμε εκεί.

Η παρατήρηση του συναδέλφου κ. Σαλαγκούδη είναι εύστοχη, σχετικά με αυτό που είπε για το τι γίνεται με τη διαχείριση και το δικαίωμα ηλεκτροπαραγωγής σε ένα γεωθερμικό πεδίο. Πράγματι, δημιουργείται ένα ζήτημα.

Υπάρχει, όμως, μία αντικειμενική δυσκολία σ' αυτό το ζήτημα. Προφανώς εκείνος που θα αναλάβει τη διαχείριση, αυτός θα θελήσει να πάρει και την ηλεκτροπαραγωγή, γιατί η ηλεκτροπαραγωγή είναι το φιλέτο της γεωθερμίας. Σ' αυτήν την περιπτώση, αν δεν υπάρξει αυτή η ρύθμιση, πιθανόν να δημιουργηθούν δυναμικές συγκρούσεις μεταξύ αυτού που έχει τη διαχείριση και εκείνου που θα έχει το φιλέτο της εκμετάλλευσης του γεωθερμικού πεδίου.

Είναι αναγκαίο για λόγους θεμιτού ανταγωνισμού να είναι προδιαγεγραμμένο ότι πριν ξεκινήσει η άδεια της ΡΑΕ για ηλε-

κτροπαραγωγή, όλοι οι παίκτες και οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να ξέρουν με ποιους όρους θα συμμετάσχουν στο διαγωνισμό. Εκείνος που έχει τη διαχείριση και πιθανότατα θα θελήσει να πάρει και την άδεια ηλεκτροπαραγωγής, καλό είναι να μην μπορεί να συμμετάσχει σ' αυτόν το διαγωνισμό με ειδικούς ευνοϊκούς όρους. Οι όροι θα πρέπει να είναι προδιαγεγραμμένοι από πριν στο πλαίσιο της διαχείρισης και για τον ίδιο, αλλά και για το σύνολο των ενδιαφερομένων, που θα συμμετάσχουν στην άδεια της ηλεκτροπαραγωγής.

Επομένως αυτή είναι η πιο ικανοποιητική λύση, που βρίσκει η οικονομία σε ένα σύνολο εμπλεκομένων συμφερόντων και ενδιαφερόντων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει η κ. Ξηροτύρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Κυρία Πρόεδρε, στην πρωτολογία μου επί των άρθρων είχα πει ότι μία από τις δικές μας βασικές αρχές, έτσι όπως αντιμετωπίζουμε αυτό το νομοσχέδιο, είναι ότι και για τα θέματα της γεωθερμίας θα πρέπει να διασφαλίσουμε τα δικαιώματα του δημοσίου, αλλά θα πρέπει και να διαφαίνεται η υποχρέωσή του να πρωθήσει την έρευνα και την αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας.

Θα σταθώ στο άρθρο 4, παρ' όλο που προστέθηκε μία παράγραφος αρκετά σημαντική για τα θέματα της ορθολογικής και πλήρους αξιοποίησης της γεωθερμικής ενέργειας στο τέλος, αλλά εγώ θα ήθελα να αναφερθώ στην αρχή.

Είπα, λοιπόν, ότι αυτό το άρθρο έχει καταργήσει την παράγραφο 2, του άρθρου 8, του ν. 2244, η οποία έλεγε ότι «το δημόσιο ασκεί τα δικαιώματα αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης του γεωθερμικού δυναμικού, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, του άρθρου 144 του παραπάνω κώδικα. Σε περιοχές που δεν έχουν ερευνηθεί από το δημόσιο μπορεί στη συνέχεια να εκχωρεί κλπ.». Εδώ έχει φύγει εντελώς αυτή η διάταξη και ξεκινάτε με το εξής: «Τα δικαιώματα του δημοσίου για έρευνα» –ή όπως βάλτε τώρα- «και για διαχείριση εκμετάλλευσης».

Υπάρχουν δύο θέματα. Το ένα είναι ότι θα πρέπει να παραμείνει κυρίαρχο το δικαιόματα του δημοσίου και θα πρέπει να παραμείνει και το θέμα της υποχρέωσης της μέριμνας. Μπορείτε να βάλετε αυτήν την έκφραση στην αρχή. Δηλαδή θα πρέπει να παραμείνει σαν πρώτη παράγραφος ότι «το δημόσιο ασκεί και μεριμνά για την έρευνα και την αξιοποίηση του γεωθερμικού πεδίου».

Μετά, ας έρθει η δεύτερη παράγραφος που να λέει ότι «αυτό το δικαιόμα μπορεί να εκχωρείται στον ίδιωτη κ.ο.κ.», ώστε να υπάρξει και πλήρης διαφάνεια, αλλά και αυτό που σας είπα στην αρχή, ότι μέχρι τώρα ένα πολύ μεγάλο μέρος της έρευνας –και πολύ σωστά– το έχει κάνει το ΙΓΜΕ. Σ' αυτό οφείλουμε την καταγραφή όλων των πηγών. Είναι διαφορετικό πράγμα, αν μετά η πολιτεία δεν προχώρησε στην αξιοποίησή του. Αυτή τη δυνατότητα εξαρχής, δηλαδή πρωτογενώς, θα πρέπει να συνεχίσει να την έχει το ΙΓΜΕ. Θα πρέπει να μην αφήνουμε και το θέμα της έρευνας στον ίδιωτη, γιατί τι θα γίνει, αν ο ίδιωτης δεν εκδηλώσει ενδιαφέρον;

Επιμένω, λοιπόν, ότι θα πρέπει να υπάρξει παρόμοια διατύπωση με του προηγούμενου νόμου, που το δημόσιο ασκεί τα δικαιώματα και μεριμνά –να βάλουμε αυτήν την έκφραση– για την έρευνα και την αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού και μετά μπορεί να ακολουθήσουν οι παράγραφοι που έχετε θέσει.

Στις άλλες παρατηρήσεις επιμένω ότι και το θέμα των υπουργικών αποφάσεων και το θέμα των κανονισμών κλπ., είναι συνυφασμένα με αυτόν το νόμο. Όλοι εδώ έχουμε δει και ο ίδιος ο Υπουργός έχει παραδεχθεί ότι έχουμε καθυστερήσει πάρα πολύ και οι ανειλημμένες υποχρεώσεις μας είναι μεγάλες μέχρι το 2010. Κρατώ, βέβαια, την τοποθέτηση του κυρίου Υπουργού ότι σε δύο μήνες θα έχει και τις υπουργικές αποφάσεις και τον κανονισμό, να δούμε όμως πώς θα προχωρήσουν και αν θα υλοποιήσει αυτές τις υποχρεώσεις, γιατί η μέχρι τώρα εμπειρία δεν μας κάνει αισιόδοξους για αυτό.

Θέλω να τελειώσω με το τελευταίο άρθρο, το άρθρο 14 και την παράγραφο 7, η οποία λέει το εξής: «Χορηγείται εκ του νόμου αυτού άδεια διανομής θερμικής ενέργειας στις επιχειρή-

σεις που έχουν λάβει άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πριν από την έναρξη της ισχύος του, εφόσον στην άδεια αυτή περιλαμβάνονται όροι σχετικοί με τη διανομή θερμικής ενέργειας». Οι όροι αυτοί θεωρούνται όροι της άδειας διανομής θερμικής ενέργειας.

Ξέρουμε πάρα πολύ καλά -και ο κ. Μαντέλης το επεσήμανε στην πρωτολογία του- ότι δεν υπάρχουν μέχρι τώρα όροι και προϋποθέσεις γι' αυτήν τη διαχείριση. Επομένως ποιοι όροι θα ενσωματωθούν; Δημιουργούμε δηλαδή δύο κατηγορίες διαχείριστών, αυτών που είχαν πάρει κάποια άδεια για ηλεκτροπαραγωγή και εκεί μέσα είχαν ενσωματώσει και κάποιους όρους που εμείς θεωρούμε ότι ήταν και είναι ανύπαρκτοι και τώρα έχουν τεθεί ή θα τεθούν με τις υπουργικές αποφάσεις κλπ., και αυτών που μπορούν να λειτουργούν με τους παλαιότερους, για εμάς ανύπαρκτους, όρους. Νομίζω ότι αυτή η παράγραφος θα πρέπει να απαλειφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Κεδίκογλου έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Πολύ λίγα πράγματα θα πω, κυρία Πρόεδρε.

Ήταν αξιόλογες οι παρατηρήσεις και ιδιαίτερα της κ. Ξηροτύρη, αλλά φαίνεται ότι δεν έχει αντιληφθεί ότι έχουμε μία Κυβέρνηση η οποία οδηγεί σε νεοφιλελεύθερη πολιτική και μία νεοφιλελεύθερη πολιτική δεν μπορεί να κάνει δεκτά αυτά που λέτε, κυρία συνάδελφε. Είναι άκρως σεβαστή η άποψή σας αλλά δεν είναι για μια κυβέρνηση που ακολουθεί νεοφιλελεύθερη πολιτική -όχι λαϊκή δεξιά πολιτική- δηλαδή χωρίς εποπτεία της αγοράς.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Δεν υπάρχει σε άλλο κράτος τέτοια τακτική.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν σας ακούω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Σας παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε Κεδίκογλου. Δεν λύνεται αυτήν τη στιγμή αυτό το θέμα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Βεβαίως αντιλαμβάνομαι το φιλότιμο του Υπουργού Ανάπτυξης να στηρίξει την Κυβέρνηση, να στηρίξει τον Πρόεδρο αυτού του κόμματος –θα μιλήσουμε στην επόμενη ενότητα γι' αυτό κάπως εκτενέστερα, νομίζω όμως ότι υπερβάλλει πλέον σε τέτοιες θυμίες- εκείνο ίσως που θέλω να τονίσω είναι το εξής:

Είπαμε, κύριοι συνάδελφοι, για τη γεωθερμία. Η δική μου άποψη είναι ότι η γεωθερμία ως έρευνα, ως γνώση των βεβαιών αποθέμάτων γεωθερμίας, όχι ενδεικτικών, είναι υπόθεση απογραφής. Δεν μπορείς να κάνεις στο σπίτι σου κουμάντο αν δεν ξέρεις τι λεφτά έχει η τσέπη σου ή τι λεφτά έχει η οικογενεία σου. Δεν μπορείς να κάνεις κουμάντο σε μια επιχείρηση αν δεν έχεις απογράψει το πραγματικό σου ενεργητικό ή το οφειλόμενο παθητικό. Η βεβαιότητα λοιπόν αν υπάρχουν τα αποθέματα πρέπει να υπάρχει. Το κράτος πρέπει να ξέρει τι του γίνεται, αλλάς δεν είναι κράτος, είναι σαλεπτιζόδικο. Βεβαίως δεν με εκπλήσσει. Δεν είναι κυβέρνηση αυτή, το έχουμε ξαναπεί, είναι σαλεπτιζόδικο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Κεδίκογλου, σας παρακαλώ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Με συγχωρείτε, δεν υπάρχουν κακές λέξεις, κακές πράξεις υπάρχουν. Πρέπει να βρεθούν τα αποθέματα, να έλθει κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και να βγάλει τη γεωθερμία στην επιφάνεια, για να χρησιμοποιηθεί, όπως είπαν ο κ. Μαντέλης και ο κ. Ανθόπουλος, με εναργή μάλιστα τρόπο. Πρέπει να γίνει και αυτό.

Κυρία Πρόεδρε, αν δεν υπάρχει ζήτηση, αποτολμάει κανείς στη νεοφιλελεύθερη οικονομία της αγοράς του κ. Ρήγκαν και του κ. Σημίτη να κάνει κάτι; Θα έλθει κανείς να το κάνει αυτό; Αν δεν βλέπει ότι υπάρχει αγορά να πουλήσει τη γεωθερμία, θα βρεθεί κάποιος. Όχι

Τι χρειάζεται σήμερα για να γίνει αυτό; Εγκαινιάζεται νέα αγροτική πολιτική, η ΚΑΠ. Υπάρχουν περισσεύματα πόρων από αγρότες που θα φύγουν από καλλιέργειες. Υπάρχει η αναθεώρηση που θα γίνει τον Οκτώβριο. Άρα αυτό απαιτεί έναν κεντρικό νου, ένα Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας που να τα σκέπτεται αυτά και να λέει που μπορεί να βρει απασχόληση ο λαός, τι θα

γίνει με την νέα ΚΑΠ, που φαίνεται, όπως έχουν τα πράγματα, δεν επιτρέπει σε κανένα νέο να γίνει αγρότης και μετά να προχωρήσουμε. Αυτό υπάρχει ή δεν υπάρχει; Έτσι χρησιμοποιούν και πάλι τον εκλεκτό και συμπαθή στον ελληνικό λαό Άκη Τσοχατζόπουλο για να περάσουν το «όχημα» του δικού τους «εμπορίου των ελπίδων».

Όμως αυτό δεν έχει αποτέλεσμα, αν δεν συνοδεύεται από ένα τέτοιο πλέγμα κινήτρων που να δημιουργεί στον αυριανό επενδυτή, που θέλεται να βγάλει τη γεωθερμία στην επιφάνεια, τη βεβαιότητα ότι θα υπάρχει ζήτηση, ότι θα υπάρχουν κίνητρα να αξιοποιηθεί η γεωθερμία για αναπαραγωγή, ότι θα υπάρχουν βέβαιες προϋποθέσεις ζήτησης. Κανένας δεν υπάρχει.

Ο καθηγητής του Εμπορικού Δικαίου μας έστειλε να περάσουμε την ώρα μας, να γίνει ένα εμπόριο ελπίδων, μέχρι να γίνουν οι εκλογές, όπως έγινε και με τις προσπάθειες για το χρηματιστήριο. Υπάρχουν κάποιες πρωτοβουλίες που, όταν θα έχουμε φθάσει στις εκλογές, δεν θα έχουν καν εκκίνηση.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Παυλίδης έχει το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, ομιλώντας επί της αρχής ανέφερα ότι έχει καταργηθεί το έσοδο που είχαν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης οι έχοντες στη ζώνη ευθύνης τους πηγές χαμηλής ενθαλπίας, δηλαδή που είχαν γεωθερμικά πεδία χαμηλής ενθαλπίας και ενοικίασαν αυτές τις πηγές. Σε παρόμοιες περιπτώσεις ανήκουν και οι ιαματικές πηγές. Καταργουμένου, λοιπόν, του άρθρου 6 του σχετικού νόμου, αυτό το έσοδο παύει να αποτελεί έσοδο των ΟΤΑ.

Ζήτησα, λοιπόν, να μην καταργηθεί αυτή η διάταξη ή το καταργούμενο έσοδο να υποκατασταθεί από κάτι άλλο. Όμως, κατά την κρίση μου, πρέπει να παραμείνει εν ισχύ. Ο κύριος Υπουργός είπε ότι σε κάποιον άλλο νόμο θα φέρει διάταξη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ: Υπάρχει το 30% του μισθώματος.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Όχι. Είναι σαφής η διάταξη. Το μισθώμα αποτελεί έσοδο των οικείων ΟΤΑ. Το κατήργησε. Γιατί; Λέγει ότι θα το ξαναφέρει σε άλλο νόμο. Γιατί; Εδώ είναι ο νόμος και μάλιστα νόμος που φέρει την υπογραφή όλων των συναρμοδίων Υπουργών.

Κύριε Υφυπουργέ, πριν φύγουμε από την ενότητα που αναφέρεται στην αξιοποίηση της γεωθερμίας, επαναφέρω το αίτημα. Άλλωστε, πόσοι είναι αυτοί οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης που έχουν το προνόμιο, κατά την κρίση μου, εντός των διοικητικών τους ορίων να υπάρχουν τέτοιους ειδους πηγές; Ας γίνει, λοιπόν, επαναφορά του εσόδου, διαφορετικά πλήγτετε την οικονομία αυτών των ΟΤΑ. Από τη μια ισχυρίζεσθε ότι τους υποστηρίζετε, από την άλλη, όσοι έχουν ένα μικρό έσοδο, τους το παίρνετε από τα χέρια τους και μάλιστα τώρα, που, κατά το δικό σας ισχυρισμό, θα γίνει γενναιότερη εκμετάλλευση. Αφού θα γίνει γενναιότερη εκμετάλλευση, δώστε την άνεση σ' αυτούς που θα υποστούν τις συνέπειες της εκμετάλλευσης να έχουν ένα εισόδημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Καλαφάτης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης) : Κύριε Παυλίδη, ήδη ο κύριος Υπουργός έχει αναφέρει ότι σε επόμενο νομοσχέδιο θα εξετασθεί αυτό που λέτε, δηλαδή η επαναφορά αυτού του εσόδου.

Σε σας, κύριε Μαντέλη, θα ήθελα να πω ότι είναι εύλογη η τοποθέτηση σας για την υπαγωγή στον αναπτυξιακό νόμο αυτού του είδους των πηγών ενέργειας. Είναι κάτι που και πρωτωπικά με βρίσκει σύμφωνο και θα διατυπωθεί στη συζήτηση και στην προετοιμασία του αναπτυξιακού νόμου.

Στον κ. Τσιαρτσώνη θα ήθελα να πω πώς στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 δεν εξαιρούνται οι άλλες δραστηριότητες από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η αδειοδότηση θα ακολουθήσει σε κάποιο άλλο νομοσχέδιο που έχει σχέση με τη βιομηχανία καθαρά. Γιατί οι αδειοδοτήσεις γίνονται από το Υπουργείο Βιομηχανίας και από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας.

Στην κ. Ξηροτύρη θα ήθελα να διευκρινίσω ότι στο άρθρο 3 παράγραφος 2 ότι το δικαίωμα έρευνας και διαχείρισης στο βιομηχανικό τομέα ανήκει στο ελληνικό δημόσιο. Και το ΙΓΜΕ

διατηρεί πάντα με βάση την ελληνική νομοθεσία τα δικαιώματα να διενεργεί τις ερευνητικές διεργασίες και συνεχίζει αυτές τις έρευνες. Από εκεί και πέρα το άρθρο 3 παράγραφος 2 λέει «το δικαίωμα έρευνας και διαχείρισης του γεωθερμικού δυναμικού και των γεωθερμικών πεδίων ανήκει κατά την έννοια του άρθρου 143 του ν.δ. 210/73 μόνο στο δημόσιο.

Αυτή την τοποθέτηση ήθελα να κάνω μόνο, κυρία Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της ενότητας των άρθρων 1 έως 14 και θα γίνει η ψήφισή τους κεχωρισμένων.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 1 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 1 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 2 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 2 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 3 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 3 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 4 όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 4 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 5 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 5 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 6 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 6 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 7 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 7 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 8 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 8 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 9 όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 9 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 10 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 10 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 11 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 11 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 12 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 12 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 13 όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 13 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 14 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το άρθρο 14 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία ως έχει.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση της ενότητας των άρθρων 15 έως και 22.

Το λόγο έχει ο κ. Ανθόπουλος.

ΙΩΑΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Στο δευτέρο κεφάλαιο, όπως και κατά τη συζήτηση επί της αρχής υπογράμμισα ότι η πολιτεία προκειμένου να διασφαλίσει την επέκταση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας χαρακτηρίζει όλα τα έργα που αφορούν αυτές τις επεκτάσεις ως δημόσιας αρφέλειας και προβλέπει τόσο ενιαίο τρόπο απαλλοτριώσεων των ακίνητων που βρίσκονται κατά μήκος της διεύσυντης του δικτύου υψηλής και μόνο τάσης –αυτό να το προσέξουμε- και ειδικές απαλλοτριώσεις σε δυο περιπτώσεις, στη μια περίπτωση όταν έχουμε λόγο γενικού οικονομικού συμφέροντος για την πολιτεία και στη δεύτερη περίπτωση, όταν θα πρέπει να αρχίσει η εκτέλεση αυτών των έργων πριν από την τελείωση της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης.

Αυτές εδώ τις περιπτώσεις ρυθμίζουν τα άρθρα αυτά με σεβασμό τόσο προς το περιβάλλον όσο και προς την συνταγματική διάταξη του άρθρου 17.

Πιστεύω ότι είναι αναγκαίες οι ρυθμίσεις αυτές γιατί η χώρα μας τον τελευταίο καιρό έχει αυξημένες ανάγκες όσους αφορά την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος και πρέπει να εξασφαλίσουμε έναν αξιόπιστο αλλά και βελτιστοποιημένο οικονομικά εφοδιασμό της σε εκείνες ιδιαίτερα τις περιοχές που παρουσιάζουν σήμερα ένα πρόβλημα αρκετά σημαντικό συγκρινόμενο με τις άλλες, όπως είναι η ανατολική Μακεδονία, όπως είναι η Θράκη, όπως είναι τα μεγάλα μας νησιά η Ρόδος και η Κρήτη.

Αυτές δε οι απαλλοτριώσεις για την επίσπευση των έργων τελούν υπό την προϋπόθεση αφ' ενός της ασφάλειας δικαίου, αφ' ετέρου της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών οι οποίοι χάνουν τις εκτάσεις τους από τις οποίες περνάνε τα δίκτυα υψηλής τάσης ή εγκαθίστανται τα κέντρα υψηλής τάσης. Στις άλλες περιπτώσεις μεταφοράς δηλαδή μεσαίας τάσης φορτίου δεν έχουμε αυτό το πρόβλημα, διότι, όπως όλοι γνωρίζουμε, εκεί υπάρχει υποχρεωτική δουλεία για όλα τα ακίνητα από τα οποία διέρχεται το δίκτυο μεταφοράς χαμηλής ή μεσαίας τάσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Γι' αυτό ακριβώς, επειδή δεν βρίσκω να κάνω και καμιά παρατήρηση, τα άρθρα παρουσιάζουν μία νομοτεχνική αρτιότητα, εισηγούμαι την αποδοχή τους από όλους τους Βουλευτές του

Τμήματος.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Τσαρτσιώνης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ: Μια γενική παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε. Η γενική παρατήρηση είναι ότι πραγματικά σε αυτό το κεφάλαιο αντιμετωπίζονται οι ρυθμίσεις για τις απαλλοτρώσεις των δικτύων μεταφοράς και διανομής και αν μη τι άλλο είναι προς τη θετική κατεύθυνση όλες αυτές οι ρυθμίσεις, προκειμένου να συντηρηθούν τα χρονικά όρια των διαδικασιών, διότι έχουν παρατηρηθεί πραγματικά αστοχίες και καθυστερήσεις εντάξεως των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο κεντρικό δίκτυο της διανομής και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Όμως εδώ υπάρχει ένα κενό, το οποίο μπορεί να παρατηρηθεί -και θα παρατηρηθεί σίγουρα σε ό,τι αφορά εκείνες τις ανανεώσιμες πηγές που βρίσκονται στη νησιωτική χώρα και που προφανώς ναι μεν θα επισπευσθούν όλες οι διαδικασίες προκειμένου να περάσουμε τη χερσαία οδό, αλλά δυστυχώς, αυτό το παραγόμενο ρεύμα δεν μπορεί να διοχετεύεται στην κατανάλωση, διότι η μεταφορά αυτής της ενέργειας δεν εξασφαλίζεται με το σύστημα μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και δεν έχουν γίνει εκείνες οι απαραίτητες επενδύσεις, προκειμένου το παραγόμενο αυτό ρεύμα να φτάσει στον τόπο της κατανάλωσης.

Μία ακόμη παρατήρηση θα ήθελα να κάνω στο άρθρο 15 παράγραφος 2, όπου με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζεται ποια από τα έργα της προηγουμένης παραγράφου θα είναι γενικότερης σημασίας και όπου γι' αυτά τα έργα υπάρχει η δυνατότητα, πριν από τον προσδιορισμό και την καταβολή αποζημίωσης, να πραγματοποιηθούν εργασίες.

Σας μεταφέρω το κλίμα του μικροϊδιοκτήτη ή του πάσης φύσεως ιδιοκτήτη γης, ο οποίος θα δει τα συνεργεία να μπαίνουν στην ιδιοκτησία του όταν δεν θα έχει ακόμη προσδιοριστεί ούτε το τίμημα της αποζημίωσης ούτε καν καταβληθεί η αποζημίωση ή μέρος αυτής. Είναι πολύ δύσκολο το πράγμα. Και στην υλοποίηση αυτής της ενέργειας θα βρεθούμε προ τετελεσμάνων.

Εκτός αυτού, το ηθικό μέρος όλης αυτής της ρύθμισης δεν είναι σωστό, καθ' όσον εκείνοι οι οποίοι βιάζονται για να απαλλοτριώσουν την ιδιοκτησία και να κάνουν τις εργασίες είναι το δημόσιο ή το ευρύτερο δημόσιο, μιας και εδώ δίδεται εξουσιοδότηση και σε τρίτους. Αυτός, λοιπόν, που βιάζεται θα πρέπει κατά κάποιον τρόπο να αναλαμβάνει και να παίρνει εκείνα τα μέτρα που απαιτούνται για να κάνει σύντομα τη δουλειά του.

Δεν μπορεί ο πολίτης να φορτώνεται τη βιασύνη και χωρίς καν τον προσδιορισμό και την καταβολή της αποζημίωσης να υφίσταται εκείνος τις συνέπειες και να πληρώνει το τίμημα αυτής της βιασύνης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ)

Καταλαβαίνετε ότι η αγανάκτηση των πολιτών σε αυτής της φύσης τις επεμβάσεις θα είναι δεδομένη, με αποτέλεσμα να μη λειτουργήσει σωστά το όλο εγχείρημα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Με την αποτελεσματικότητα τι γίνεται;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ: Εις βάρος της αποτελεσματικότητας είναι αυτή η διάταξη. Νομίζω ότι θα πρέπει τουλάχιστον να καταβάλλεται ένα μέρος της αποζημίωσης ή να πάρει το μέρος των ευθυνών του το δημόσιο και να συντηρήσει εκείνες τις διαδικασίες, προκειμένου να προσδιοριστεί και να καταβληθεί η αποζημίωση εγκαίρως. Να μην τα φορτώνουμε όλα στον ιδιοκτήτη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Σκοπελίτης έχει το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Όπως τονίσαμε και στην επί της αρχής του νομοσχεδίου τοποθέτηση μας, εμείς ως Κομισιονιστικό Κόμμα είμαστε αντίθετοι και με αυτό το κεφάλαιο, αλλά και με το σύνολο των άρθρων που περιλαμβάνει. Και αυτό όχι γιατί είμαστε ενάντια στις απαλλοτριώσεις. Αναγνωρίζουμε ότι υπάρχουν περιπτώ-

σεις που πρέπει να γίνονται απαλλοτριώσεις, όταν το δημόσιο συμφέρον το επιβάλλει.

Είμαστε όμως αντίθετοι με αυτό το κεφάλαιο, κύριε Πρόεδρε, γιατί στο όνομα του δημοσίου συμφέροντος –τώρα όλοι το επικαλούμαστε κατ' επιλογήν- και της γενικότερης σημασίας για την οικονομία, όπως αναφέρεται στα άρθρα 14 και 15, πρωθυόνται απαλλοτριώσεις που, για εμάς, καμία σχέση δεν έχουν ούτε με το ένα ούτε με το άλλο ούτε δηλαδή με το δημόσιο συμφέρον ούτε με τη γενικότερη σημασία για την οικονομία. Σχέση έχουν μονάχα με τα συμφέροντα του ιδιωτικού κεφαλαίου. Αυτό το κεφάλαιο και τα ενεργειακά έργα που θα κάνει θέλετε να εξυπηρετήσετε με το συγκεκριμένο κεφάλαιο και με τις ρυθμίσεις που αναφέρονται σε αυτό.

Για εμάς πρόκειται για ένα ακόμη δωράκι στο ιδιωτικό κεφάλαιο, προκειμένου να το πείσετε να ξεπεράσει τις όποιες αντιρρήσεις μπορεί να έχει στο να ενεργοποιηθεί στον τομέα αυτόν.

Έχοντας, λοιπόν, αυτήν τη θέση γύρω απ' αυτό το κεφάλαιο και τα άρθρα του, το καταψηφίζουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η κ. Ξηροτύρη έχει το λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Κατ' αρχάς δεν θα ήμασταν αντίθετοι για τα θέματα επίσπευσης των απαλλοτριώσεων και για τα θέματα κατασκευής των έργων και των δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Παρ' όλα αυτά όμως μέσω αυτών των διατάξεων υπάρχουν κάποιες διακρίσεις και υπερβολές, που φτάνουν στην άλλη άκρη αυτής της διαδικασίας της αναγκαστικής απαλλοτριώσης.

Τι σημαίνει «έργα γενικότερης σημασίας» ή μη για τα θέματα του συστήματος μεταφοράς; Τα έργα ενίσχυσης και επέκτασης του συστήματος μεταφοράς, όπως λέει το νομοσχέδιο, αποφασίζονται από το διαχειριστή του συστήματος με βάση τις ανάγκες της κάλυψης των νέων φορτίων, της διασύνδεσης νέων σταθμών παραγωγής ή τις διασυνδέσεις εισαγωγών και εξαγωγών ενέργειας. Αποφασίζονται για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, όταν αυτό είναι αναγκαίο και όταν η έλλειψη δικτύων και γραμμών μεταφοράς προκαλεί αδυναμία τροφοδοσίας φορτίων ή σύνδεση νέων σταθμών.

Επομένως, όλα τα έργα είναι προγραμματισμένα και εξ ίσου σημαντικά.

Σ' αυτό το νομοσχέδιο δεν αναφέρεται με ποια κριτήρια ορισμένα δίκτυα, όπως λέτε εδώ, θα χαρακτηρίζονται γενικότερης σημασίας για την οικονομία και ορισμένα όχι. Δεν βλέπουμε με ποιον τρόπο θα γίνει αυτή η διάκριση. Και βέβαια ο καθένας σκέπτεται πού μπορεί να οδηγήσει η χωρίς κριτήρια διάκριση αυτών των έργων.

Να σας φέρω ένα παράδειγμα. Δεν εξηγείτε γιατί η ανάπτυξη βρόχου 400 MW στην ανατολική Μακεδονία και Θράκη είναι έργο γενικότερης σημασίας. Ανάπτυξη βρόχου σημαίνει κατασκευή δεύτερης γραμμής πέραν της υπάρχουσας που είναι προγραμματισμένη για τη διασύνδεση με την Τουρκία, προκειμένου να εξυπηρετήσει ιδιωτική μονάδα παραγωγής, που δεν είναι βέβαιο ότι θα κατασκευαστεί τελικά, ενώ δεν έχετερετεί επιτακτικές ανάγκες και έχει υπέρογκο κόστος. Εσείς μπορεί να το έχετε προγραμματίσει και να το θεωρείτε μεγάλης προτεραιότητας, αλλά πρέπει να ορίσετε κάποια κριτήρια γι' αυτά τα θέματα, διότι εμείς μπορούμε να θεωρήσουμε ότι αφήνονται στην άκρη κάποιες άλλες επιτακτικές ανάγκες του δικτύου, προκειμένου να πρωθηθεί ένα τμήμα του δικτύου που αφορά μια κατ' εξοχήν ιδιωτική μονάδα παραγωγής, το μέλλον της οποίας ενδεχομένως να είναι αβέβαιο.

Δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε σ' αυτόν το διαχωρισμό των έργων κατά τον οποίο μπορεί να προτιμούνται έργα που εξυπηρετούν κάποια συμφέροντα και όχι το γενικότερο συμφέρον και από την άλλη πλευρά να οδηγούμαστε σε μια υπερβολή αυτής της διαδικασίας, καθώς μπορεί όχι μόνο ο διαχειριστής του συστήματος, αλλά και ένας τρίτος να είναι ο επισπεύδων της απαλλοτρίωσης και να ξεκινούν οι εργασίες χωρίς να έχει καταβληθεί έστω το εύλογο τίμημα της αποζημίωσης. Αυτό δεν μπορεί να γίνει σύμφωνα με τις συνταγματικές διατάξεις και παραπέμπετε όλη αυτήν την ιστορία με το άρθρο 19 στο αρμό-

διο εφετείο. Οι χρόνοι όμως που θέτετε νομίζουμε από την όλη εμπειρία που έχουμε ότι δεν είναι δυνατόν να τηρηθούν.

Εφόσον θέλετε και έχετε χαρακτηρίσει ορισμένα έργα ιδιαίτερης σημασίας, τουλάχιστον τη διαδικασία της κατάθεσης του εύλογου τιμήματος της αποζημίωσης πρέπει να την κάνετε και γι' αυτά τα έργα, όπως γίνεται και με τα υπόλοιπα έργα του δημοσίου. Αλλιώς θα έχουμε άλλου τύπου αναστάτωση στους κατοίκους και δικαιολογημένη διαμαρτυρία των κατόχων ακινήτων ή των κατοίκων μιας ευρύτερης περιοχής σ' αυτήν την προσπάθεια η οποία πάει να γίνει. Δηλαδή πάτε να επιτύχετε κάτι γρήγορα και μπορεί να το κάνετε χειρότερα.

Όσον αφορά τους χρόνους που θέτετε για τα θέματα των τοπογραφικών διαγραμμάτων, των τίτλων, λέτε ότι αυτή η διαδικασία θα πρέπει να γίνεται σε τέσσερις μήνες ή αν δεν είναι αυτό δυνατόν να μπορεί να γίνεται από τον ΔΕΣΜΗΕ σε δύο μήνες. Κατ' αρχήν λέμε ότι ο ΔΕΣΜΗΕ ακόμη δεν έχει μια μορφή, δεν έχει τεχνική υπηρεσία, δεν μπορεί να κάνει τέτοιου είδους εργασίες. Από την άλλη όμως πλευρά δεν μπορεί για όλες τις γραμμές που χρειάζονται στο δίκτυο να αφήνετε τις ίδιες ημερομηνίες.

Δεν είναι δυνατόν οι κτηματολογικοί πίνακες, τα διαγράμματα κλπ., να γίνονται για μία γραμμή ενός χιλιομέτρου ή για μία γραμμή πάρα πολλών χιλιομέτρων, εκατό κ.ο.κ. Αυτά δεν μπορούν να εφαρμοστούν. Προς τι τα βάζετε εδώ και γιατί; Θέλετε κάποιες γραμμές να γίνουν γρήγορα για τα θέματα των αιολικών πάρκων; Πείτε το εδώ. Κάντε μία διάκριση και βάλτε το. Βάλτε διατάξεις οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν. Διαφορετικά δεν γίνεται να κάνετε κτηματολογικούς πίνακες, τοπογραφικά διαγράμματα κλπ. για γραμμή, παραδείγματος χάρη, εκατό χιλιομέτρων κλπ., όσο και αν είναι ικανή που μου είχε πει ο συνάδελφός μου Κ. Πιπεργιάς- Η ΔΕΗ να κάνει αυτά τα πράγματα. Δεν γίνονται θαύματα και τελικά δεν τα κάνει και η ΔΕΗ. Τα κάνει κάποιος άλλος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο αγαπητός κ. Παυλίδης έχει το λόγο.

Οκτώ λεπτά ακριβώς, κύριε Παυλίδη. Όχι παραπάνω.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Αυτήν τη φορά θα περισσέψει, αλλά θα το χρησιμοποιήσω σε επόμενη φορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Θα περισσέψει. Θα τον κρατήσουμε.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Πίστωση. Μη νομίζετε πως θα γλιτώσετε.

Απαλλοτριώσεις! Πάμε κατ'ευθείαν στο άρθρο 15, παράγραφος 3. Εκεί μνημονεύεται, κύριε Υφυπουργέ και το πού θα παραστεί ανάγκη να προχωρήσουν οι απαλλοτριώσεις. Μεταξύ των περιοχών που αναγράφονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 είναι και η νοτία Ρόδος. Ομιλείτε, λοιπόν, περί της μελλούσης να κατασκευασθεί «γραμμής υψηλής τάσης σύνδεσης νέας μονάδος νοτίας Ρόδου».

Πρώτον, χαρά στο κουράγιο σας. Ακόμα δεν τον είδαμε και Γιάννη τον εβγάλαμε. Πέντε χρόνια, όπως ζέρετε, το εργοστάσιο πειρεφέρετο περί τας ακτάς της Ρόδου μέχρι κάπου να αγκυροβολήσει. Καθ' όλο το διάστημα αυτό το Υπουργείο σας πέρα βρέχει. Ουδείς ενδιαφέρθηκε. Αφήνετε τη Δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση να παλεύει με την Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση που κάθε φορά είχε ενστάσεις για το που θα εγκατασταθεί η ρυπαίνουσα αυτή μονάς. Καμία ενημέρωση. Τελικώς επελέγη μία περιοχή. Έγινε, κύριοι συνάδελφοι, η απαραίτητη περιβαλλοντική μελέτη, έγινε και ο διαγωνισμός.

Σήμερα, λοιπόν, πρώι – πρώι πήρα τις εφημερίδες στη Ρόδο. Πήγα χθες το βράδυ στη Ρόδο και ήλθα σήμερα το πρώι. «ΠΡΟΟΔΟΣ: Νέα επιλογή για το εργοστάσιο της ΔΕΗ στη νοτία Ρόδο. Στα Ευρωπαϊκά δικαστήρια η υπόθεση. Η κοινοπραξία κατέθεσε ένσταση». «ΡΟΔΙΑΚΗ: Στο χείλος του γκρεμού το νέο εργοστάσιο της ΔΕΗ. Σήμειώθηκε σοβαροτάτη εμπλοκή». «Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ», άλλη τοπική εφημερίδα, παρόμοιο τίτλο: «Αβέβαιο το μέλλον του εργοστασίου».

Σας τα λέγω αυτά γιατί προκάλεσα τον κύριο Υπουργό επ' ευκαιρία του νομοσχεδίου. Και εμείς, οι εξ παραχώρας Βουλευτές, ιδίως οι νησιώτες, αγωνιούμε να σας δούμε για να μας ενημε-

ρώσετε ποια είναι η προοπτική επιπέλους του να αρχίσει η κατασκευή αυτού του νέου εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας η οποία πλέον έγινε είδος σπανιότατο. Εν πλήρει ανεπαρκεία στα νησιά μας. Εν πλήρει ανεπαρκεία.

Πριν, λοιπόν, δούμε το Γιάννη, αρχίσαμε να ανακοινώνουμε πως θα περάσει και η γραμμή υψηλής τάσεως.

Επ' ευκαιρία, λοιπόν, αυτού του άρθρου θέλω, κύριε Πρόεδρε, να επαναλάβω την πρόταση μου, την οποία είχα αρχίσει να επεξεργάζομαι εν όσῳ ήμουν στο Υπουργείο των Οικονομικών ως Υφυπουργός έχων μεταξύ άλλων και την αρμοδιότητα παρακολουθήσεως της ακινήτου περιουσίας του δημοσίου.

Δημόσιες γαίες: Πάμπολλες. Βέβαια, πολλές εξ αυτών έχουν καταπατηθεί. Όπως θα γνωρίζετε η μισή Ελλάς έχει καταπατηθεί την άλλη μισή Ελλάδα, περίπου. Πριν ολοκληρωθεί και δικαστικά η αναγνώριση αυτής της καταπατήσεως, ελάτε να κάνουμε την «Τράπεζα Ανταλλαξίμων Γαιών». Και σε κάποιες περιοχές αυτό είναι εύκολο. Αναφέρομαι σε εκείνες τις περιοχές που έχουν κτηματολόγιο, όπου είναι καταγεγραμμένες οι γαίες και η κυριότητα δεν μπορεί να αμφισβηθεί είτε είναι γη ανήκουσα εις ιδιώτη είτε είναι γη ανήκουσα εις το δημόσιο.

Ρόδος, λοιπόν, περί της οποίας ομιλείτε τώρα. Κάθε λίγο και λιγάκι απαλλοτρίωση υπό της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Υπουργείο Πολιτισμού. Εκατομμύρια να δουν τα μάτια σας. Και πλάι σχολάζουσα δημοσία γη, η οποία πιθανώς να έχει περιέργη εξελίξη. Δυσκολότερο βέβαια από ό,τι συμβαίνει σε περιοχές που δεν έχουν κτηματολόγιο. Σ' αυτές τις περιοχές είναι πανεύκολο να γίνει τράπεζα ανταλλαξίμων γαιών. Ούτε δικαστήρια ούτε προσφυγές ούτε ταλαιπωρία ούτε χρόνος μακρύς μέχρις ότου ολοκληρωθούν όλες οι απαραίτητες διαδικασίες. Εκεί που υπάρχει ή εκεί όπου τώρα έγιναν τα πρώτα βήματα του Κτηματολογίου –ελπίζω κάποτε να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία, αμαρτωλή επί ημερών σας πάντως- εκεί είναι πανεύκολο. Νοτία Ρόδος λοιπόν.

Κάντε αυτό που σας είπα. Υπάρχουν πολλοί νόμοι, οι οποίοι εφαρμόζονται μόνο στα Δωδεκάνησα. Η ανάγκη επιβάλλει το διαφορετικό νομικό καθεστώς. Εδώ σας προτείνω να τολμήσετε, ώστε όποια υπηρεσία του κράτους μας έχει ανάγκη απαλλοτριώσεων να μην καταφεύγει στην εκταμίευση. Ανταλλαγή. Να γίνει λοιπόν «Τράπεζα Ανταλλαξίμων Γαιών».

Τα λέγω δε αυτά, διότι στο άρθρο 16 ομιλείτε περί αγοράς και ανταλλαγής απαλλοτριώσεων ακινήτου. Να το αγοράσει η ΔΕΗ ή να το ανταλλάξει λέγει εκεί. Να το ανταλλάξει με ποιο;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Με εκείνα που έχει.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Ποια ακίνητα έχει η ΔΕΗ;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Στη διακήρυξη θα αναγραφεί αυτό, αλλιώς είναι άκυρο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Έτσι.

Επιμένω επί του άρθρου 16. Επιτρέπεται να γίνεται απευθείας εξαγορά του ακινήτου -περιγράφετε τη διαδικασία λέγοντες: «και ο δικαιούχος, αν συναινεί, επιτρέπεται να γίνει και ανταλλαγή του απαλλοτριώσεου ακινήτου». Για να κάμει αυτό που λέγει ο συναδέλφος ο κ. Κεδίκογλου, να τα ανταλλάξει δηλαδή με κάποιο άλλο –έχει κυριότητα επ' αυτού η ΔΕΗ- σημαίνει πως η ΔΕΗ έχει τράπεζα ανταλλαξίμων ακινήτων. Αμφιβάλλω όμως αν έχει. Έχει ακίνητα η ΔΕΗ, έχει χωράφια η ΔΕΗ; Θα καταφύγει σε άλλες υπηρεσίες για να τα αναζητήσει. Αν αυτό που μου λέτε έχει κάποια βάση, ενισχύει την πρότασή μου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν είπε κανείς όχι γι' αυτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Είναι πάμπολλοι οι συμπατριώτες μου, οι οποίοι βασανίζονται χρόνια.

Κύριε Πρόεδρε, τριάντα χρόνια στα δικαστήρια με την Αρχαιολογική Υπηρεσία για τις απαλλοτριώσεις.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Άλλο αυτό.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Δήμευση της περιουσίας, της ακινήτου ιδιοκτησίας σε αστικό καθεστώς.

Η Ρόδος έχει πάμπολλα παραθαλάσσια ακίνητα ανήκοντα στο δημόσιο. Γι' αυτό, ξέρετε, περάσαμε ειδικό νόμο εδώ μετά τη Μεταπολίτευση, τον 719/1976, ο οποίος υπέστη διάφορες τροποποιήσεις, προϊόντος του χρόνου για να προσαρμοστεί σε κάποιες ανάγκες.

Έχει πάμπολλα ακίνητα. Ας δοθούν τα έχοντα το τεκμήριο

της ιδιοκτησίας κάποιων παλαιών «κατόχων» από τα χρόνια της ιταλικής κατοχής. Τα υπόλοιπα, όμως, ανήκουν εις το δημόσιο, καθαρόαιμα. Ας γίνει, λοιπόν, η «Τράπεζα Ανταλλαξίμων Γαιών». Θα είναι άλλωστε ένα πιλοτικό πρόγραμμα, το οποίο θα δούμε πώς θα λειτουργήσει και πιθανώς τα συμπεράσματα που θα βγουν να χρησιμοποιηθούν για να γίνει ευρύτερη χρήση αυτής της ιδέας σε όλη την Ελλάδα.

Σας τα είπα. Γνωρίζω ότι δεν πρόκειται να τα εφαρμόσετε, γιατί πρώτον δεν έχετε το χρόνο. Όπου να είναι σαλπάρετε. Υπόθεση ολίγων μηνών είναι. Ορισμένοι λένε μάλιστα για το φινιρόπωρο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Το ταξίδι ο αξίζει θα σας κινύ το μαντήλι.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Σημασία έχει ποιος θα είναι στη στεριά που θα κινεί το μαντήλι και ποιος θα είναι στο καράβι. Εσάς σας βλέπω να είσθε στο καράβι και να κοιτάτε το μαντήλι. Θα σαλπάρετε στο πέλαγος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Δεν κόβεται η συνήθεια. Μου είπατε ότι θα τελεώσετε γρηγορότερα, κύριε Παυλίδη.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Με παρέσυμε με το ταξίδι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Αφήστε το ταξίδι.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Τα λέω, λοιπόν, για να καταγραφούν. Αποτελούν ένα είδος προαγγελίας -όχι θυέλλης- προγραμματικής και θα εφαρμοσθούν από τους έχοντες μεθαύριο το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Κεδίκογλου έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, το κεφάλαιο αυτό στο σύνολό του αναφέρεται σε διατάξεις προς εφαρμογή, προκειμένου να αποκτηθεί κάποια γη για τη μεταφορά ή για την εγκατάσταση μονάδων ηλεκτρικής ενέργειας.

Εφόσον η ηλεκτρική ενέργεια είναι αγαθόν εν ανεπαρκεία και είναι ουσιωδέστατο αγαθόν εν ανεπαρκεία, κανείς δεν μπορεί να έχει αντίρρηση επί της αρχής στο άρθρο αυτού του κεφαλαίου. Άλλα με τη νεοφιλελεύθερη πολιτική που ασκεί ο εντιμότατος κύριος Πρωθυπουργός και που βεβαίως οι Υπουργοί του είναι υποχρεωμένοι αφού τον αποδέχονται να την ακολουθήσουν, είναι μία σειρά διατάξεων οι οποίες ευνοούν το αιλισθερίστη, οι οποίες ευνοούν τα γραφεία δικηγόρων, οι οποίες ευνοούν όλα όσα οώς τώρα ο κ. Χριστοδούλακης έχει καταγγείλει. Το μεγάλο πρόβλημα για την ανάπτυξη μας είναι οι απαλλοτριώσεις, έχει πει θετικώς ο κ. Χριστοδούλακης.

Τα τελευταία χρόνια από το 1996 και εντεύθεν έχω ειλικρινώς, κύριε Πρόεδρε, φρίξει με τις μεγάλες τιμές που καταβάλλονται για την απαλλοτρίωση ακινήτων. Για κάποια βραχώδη π.χ. με κλίση άνω των σαράντα πέντε μοιρών ακούτε εκατομμύρια το στρέμμα. Δεν υπάρχει κανένα στοιχείο σύγκρισης. Έχουμε δε την περίπτωση δικαστές που να εκδικάζουν υποθέσεις απαλλοτρίωσης κόστους δισεκατομμυρίων δραχμών και να μην έχουν το φιλότιμο, το στοιχειώδες φιλότιμο, να πάνε επί τόπου να δουν κάτι. Να μην έχουν το στοιχειώδες φιλότιμο, ως δικαστική εξουσία που είναι ρυθμιστής των κοινωνικών αντιθέσεων, να γνωρίζουν τι συμβαίνει στην κοινωνία, πώς είναι η αγορά. Από αυτό, λοιπόν, πάσχει σήμερα το ελληνικό δημόσιο και ο ελληνικός λαός.

Ως προς το θέμα των απαλλοτριώσεων εδώ κάποια προσπάθεια γίνεται. Λέει ότι την τιμή θα καθορίσει το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών. Διαλύεται αυτό, όπως ξέρετε, κύριε Υπουργέ, καταργείται από πρόσωπο δημόσιου δικαίου και γίνεται μία ανώνυμη εταιρεία, που δεν έχει τη τύχη θα έχει στη συνέχεια. Θα ήταν θετικό να καθοριστεί το Σώμα, αλλά δεν λαμβάνεται υπόψη ούτε καν κάποια μνεία της αντικειμενικής αξίας. Δεν έχει δηλαδή υπόψη του ο συντάκτης του νομοσχεδίου ότι εδώ γίνεται αιμορραγία χρήματος του λαού για διάφορους καταφερτζήδες.

Και δεν είναι μόνο αυτό. Βλέπετε εδώ ότι προβλέπονται δαπάνες αμιβήσης για δικηγόρους κλπ. από τον υπόχρεο, από τη ΔΕΗ ή από το δημόσιο και αυτές είναι σύμφωνα με τους κώδικες και κατά κανόνα για να μην έχουν προβλήματα οι δικαστές, βάζουν αυτό που λέει ο κώδικας, το ανώτατο. Και τι λέει εδώ;

Ανά δικαιούχο 7.500 ευρώ. Δηλαδή, κύριε Κούβελα, εάν έχετε ένα χωραφάκι τριακοσίων τετραγωνικών μέτρων και το απαλλοτρίωσαν, ο δικηγόρος θα εισπράξει 7.500 ευρώ για ένα χαρτί το οποίο είναι πολλαπλάσιον άλλων. Το πολλαπλασιάζει το φωτοτυπικό μηχάνημα. Αυτές δεν είναι διατάξεις που εισέρχονται να προστατεύσουν εδώ το δημόσιο χρήμα. Είναι διατάξεις για τη ληστεία του λαού, αυτό που κάνει ο κ. Σημίτης και το οποίο δεν βλέπετε.

Λοιπόν, στο σύνολο ως διατάξεις για να διευκολύνουν τις απαλλοτριώσεις, γίνονται δεκτές. Άλλα με τους επί μέρους που έχετε, ληστεύεται ο ελληνικός λαός, ληστεύεται το ελληνικό δημόσιο. Αμοιβή δικηγόρου για ένα μικρό κτήμα 7.500 ευρώ;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υψηλούργος Ανάπτυξης): ....
(δεν ακούστηκε).

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Χαίρομαι για την απάντηση.

Έχετε δει καμία επιδίκαση αμοιβής που είναι κάτω από το ανώτατο όριο του κώδικα; Δεν ξέρετε ότι οι κώδικες και μηχανήματα και δικηγόρων και όλων είναι στο τετραπλάσιο-πενταπλάσιο του τιμήματος της αγοράς; Και φέρνετε αυτές τις διατάξεις εδώ χωρίς σεβασμό στο δημόσιο χρήμα, σε μια χώρα που κατατρύχεται, κύριε Πρόεδρε, από τα ελλείμματα και τις δαπάνες; Λοιπόν, για μετριάστε αυτά τα πράγματα.

Κύριε Πρόεδρε, οφείλω να διορθώσω κάτι από χθες το οποίο θα συνεχίσω στην επόμενη συνεδρίαση. Ο Υπουργός Ανάπτυξης, ο συμπαθέστατος 'Άκης Τσοχατζόπουλος, στη μεγάλη προσπάθεια να υποστηρίξει το ΠΑΣΟΚ και τον κ. Σημίτη –στο ΠΑΣΟΚ μαζί ζεκινήσαμε και ήμουν και εδώ ιδρυτικός μέλος κλπ.- το οποίο καμία σχέση δεν έχει, η δε συμπεριφορά του Πρωθυπουργού είναι μία συμπεριφορά φασιστικού τύπου, όταν βεβαιώνω στη Βουλή ελευθέρως ότι ασχολείται με τη συμπεριφορά των δευτέρους βαθμού συγγενών μου πώς συμπεριφέρονται, πρόκειται περί φασιστικού τύπου συμπεριφορά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μην εξωθούμε τα πράγματα με τέτοιου είδους εκφράσει, σας παρακαλώ πάρα πολύ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, διαβάζω τι είπε ο κ. Τσοχατζόπουλος.

Είπε λοιπόν χθες ο κ. Τσοχατζόπουλος: «Όσον αφορά τη συμβολή του φυσικού αερίου στην ανταγωνιστικότητα της ενεργειακής οικονομίας απάντησα προηγουμένων επαρκέστατα. Λέγεται ότι θα έχουμε μόνο τους Ρώσους και επομένως δεν θα έχουμε απελευθέρωση του φυσικού αερίου. Και αυτό είναι λάθος γιατί, όπως ξέρετε, στη Ρωσία υπάρχει ελεύθερη οικονομία αγοράς, υπάρχουν επιχειρήσεις ιδιωτικές που όχι μόνο είναι ανταγωνιστικές αλλά σκοτώνονται κιόλας. Άρα έχεις τη δυνατότητα με οποιαδήποτε ρωσική εταιρεία να συνάψεις από τον Ιούλιο του 2005 σύμβαση για μεταφορά φυσικού αερίου. Άλλα όχι μόνο μ' αυτούς και με όλον τον κόσμο».

Ο εντιμότατος κύριος Πρωθυπουργός δεν εξηγήστησε μόνο τη Βουλή, εξαπατά και τους Υπουργούς του. Οι σύμβουλοι που είχε και έχει –και που εξακολουθούν να διατηρούν από θέμα σεβασμού οι Υπουργοί– δεν ξέρουν ότι υπάρχει ο ν. 2299 βάσει του οποίου υπάρχει σύμβαση με τη Ρωσία από την οποία είμαστε υποχρεωμένοι να αγοράζουμε φυσικό αέριο στις ποσότητες που έχουμε συμφωνήσει μέχρι το 2016. Αυτήν τη συμφωνία την τροποποιήσε κάπως ο κ. Μητσοτάκης πριν προλάβει να την κυρώσει. Λέει αυτή η συμφωνία ότι η «RAOUAS PROM» εγγυάται ότι θα προμηθεύει τη Δημόσια Επιχείρηση Αερίου της Ελλάδος με φυσικό αέριο είτε μέσω της «GAS EXPORT» είτε μέσω εταιρείας. Δεν μπορείτε να πάρετε από πουθενά αλλού. Αυτό θα πάρετε όπως το καθόρισε η συμφωνία Σημίτη και η Ομοσπονδία της Ρωσίας τότε. Και τότε δεν ήταν στη Βουλή ο κ. Μητσοτάκης, που είχε κάνει το προσάρτημα που δεν κυρώθηκε, για να πουν τι είναι αυτά που λες κύριε Υπουργέ της Βιομηχανίας. Και εμείς δεν τα είχαμε αντιληφθεί.

Έχει δεθεί οπισθάγκωνα το κόστος της ενέργειας στην Ελλάδα. Ναι μεν αγοράζετε φθηνά στα σύνορα, αλλά με όσα συμφώνησε στη συνέχεια η αυτού εξοχότητα ο εντιμότατος κύριος Πρωθυπουργός το αέριο στην πηγή του εργοστασίου είναι το ακριβότερο. Και είναι το ακριβότερο γιατί έχουν παρθεί τόσες άδειες και κανείς δεν τολμάει να κάνει εργοστάσιο, γιατί βλέπει

ότι θα έχει τιμή πώλησης μεγαλύτερη απ' αυτή που δίνει η ΔΕΗ σήμερα.

Αντιλαμβάνομαι πλήρως τον αγαπητό κ. Τσοχατζόπουλο και την προσπάθειά του να υποστηρίξει και το ΠΑΣΟΚ και τον κ. Σημίτη. Τον πληροφορώ όμως για άλλη μια φορά ότι δεν έχει ανάγκη τον Σημίτη και κακώς τον υποστήριξε. Αν τον είχε γράψει στα παλιά του τα παπούτσια, είναι πολύ. Αν μου πει ότι έχει γράψει τον Σημίτη σε κάποια παπούτσια που είναι σε ένα ντουλάπι, θα έλεγα ε, κομμάτια να γίνει.

Δεν κάνει να θυσιάζει περαιτέρω το κοινοβουλευτικό του ήθος και ανάστημα και να λέει αυτά τα πράγματα όταν εκ των προτέρων από τα επίσημα έγγραφα του κράτους φαίνεται –διαβάστε και τα Πρακτικά– ότι η αυτού εξοχότης ο σημερινός Πρωθυπουργός οδήγησε τη χώρα στη νεοφιλελεύθερη πολιτική και σε ένα κόστος υψηλό ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή έδεσε οπισθάγκωνα την ανάπτυξη της χώρας. Γιατί όπως είπα και στην αρχή η ηλεκτρική ενέργεια είναι ουσιωδέστερο αγαθό σε πλήρη ανεπάρκεια την οποία καλλιέργησε ο σημερινός Πρωθυπουργός.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Χαϊτίδης έχει το λόγο.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητούμε ένα νομοσχέδιο με το οποίο επιδιώκεται, όπως λέει ο τίτλος του, να αξιοποιηθεί μία από τις πολλές δυστυχών μη αξιοποιημένες μορφές ενέργειας που διαθέτει η χώρα μας. Αφορά το νομοσχέδιο την αξιοποίηση του τεράστιου γεωθερμικού δυναμικού που υπάρχει στην Ελλάδα.

Θα κάνω μία παρατήρηση στο άρθρο 19. Υποτίθεται ότι ανεξάρτητα από την καθυστέρηση αξιοποίησης της γεωθερμίας με αυτό το νομοσχέδιο και δι' αυτού του νομοσχεδίου στο βασικό τομέα της παραγωγής ενέργειας, η Κυβέρνηση προσαρμόζεται στα δεδομένα της ελεύθερης οικονομίας και απομακρύνεται από κάθε μορφή μονοπωλιακού κρατισμού στην παραγωγή ενέργειας ειδικά σε έναν τομέα στον οποίο η ΔΕΗ κατά τρόπο απίστευτα κρατικιστικό, μονοπώλησε επί πολλά χρόνια αλλά και αυθαιρέτησε, εις βάρος των συμφερόντων του ελληνικού λαού.

Και ενώ θα περίμενε κανείς να εφαρμοσθεί ο δίκαιος και αυτονότητος σε μία ελεύθερη οικονομία και σε ένα δημοκρατικό καθεστώς κανόνας, να μην απαλλοτριώνεται κανένα περιουσιακό στοιχείο και εν προκειμένῳ κανένα ακίνητο κανενός Έλληνα πολίτη, αν δεν έχει πάρει προηγουμένων τη σχετική αποζημίωση ώστε να αντικαταστήσει το απαλλοτριούμενο ακίνητο που μπορεί να είναι και ο μοναδικός πόρος ζωής του, βλέπουμε να υπάρχει το άρθρο 19 το οποίο στην παράγραφο 1 αναφέρει «η εκτέλεση εργασιών πριν τον προσδιορισμό και την καταβολή αποζημίωσης, επιτρέπεται...». Είναι αδιανότη σε ένα νομοσχέδιο που ψηφίζεται το έτος 2003 να προβλέπονται ειδικές διατάξεις έστω και μέσω δικαιοστικών αποφάσεων –θα σας πω εν συνεχεία τη γνώμη μου γι' αυτές, οι οποίες υποτίθεται ότι εξυπηρετούν το γενικό συμφέρον, βλάπτοντας τα συνταγματικά δικαιώματα μεμονωμένων πολιτών– και να μην αποζημιώνεται ο ιδιοκτήτης ακινήτου πριν τον αφαιρέσουν την ιδιοκτησία, που μπορεί να είναι και η μοναδική πηγή επιβίωσής του. Νομίζω ότι δεν πρέπει να υπάρχει καμία πρόβλεψη με οποιαδήποτε διαδικασία και διασφάλιση για τις υστέρων αποπληρωμή και αποζημίωση των ιδιοκτητών ακινήτων, τα οποία θα κριθούν απαλλοτριώτεα για να αναπτυχθεί το δίκτυο ή η εκμετάλλευσης πάσης μορφής ενέργειας ή έργου δημοσίου συμφέροντος.

Συγχρόνως θα ήθελα να αναφερθώ –με την κατανόηση του κυρίου Προέδρου– σε ορισμένα άλλα θέματα που αφορούν το παρόν νομοσχέδιο. Βλέπω μία τροποποίηση που κατέθεσε χθες ο κύριος Υπουργός η οποία αφορά μεταξύ των άλλων και την παροχή επιτέλους φυσικού αερίου στο Νομό Σερρών, από τον οποίο δίήλθε πριν έξι ή επτά χρόνια ο αγωγός φυσικού αερίου από την Τέως Σοβιετική Ένωση. Ο αγωγός αυτός διήλθε από το Νομό Σερρών και από πολλές ιδιοκτησίες αναστάτωσε όλο το νομό και παρ' όλα αυτά δεν καταβήθηκαν ακόμη όλες οι αποζημιώσεις για τις όποιες ζημιές είχαν προκληθεί σε ιδιοκτησίες Σερραίων πολιτών. Και βλέπουμε μετά από τόσα χρόνια να προβλέπεται μόνο στο Δήμο Σερρών και στο Δήμο Λεύκωνα η

παροχή φυσικού αερίου για την εξυπηρέτηση είτε των κατοικιών είτε της όποιας παραγωγικής δραστηριότητας. Είναι αδιανότο να διασχίζεται ένας ολόκληρος νομός από τον κεντρικό αγωγό φυσικού αερίου και να μην έχει προβλεφθεί εξ υπαρχής η παροχή φυσικού αερίου πουθενά στο νομό. Θα δεχόμασταν ότι είναι κάπως ευβαλωματική και αποκαθιστά κάπως τα πράγματα μία τροπολογία. Όμως, βλέπουμε ότι περιορίζεται εκ των υστέρων αυτό το δικαίωμα και η παροχή μόνο σε δύο δήμους από τους είκοσι τρεις του νομού...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτά είναι εκτός θέματος. Δεν συζητάμε σήμερα τροπολογίες.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Αγαπητέ συνάδελφε, νομίζω ότι πέρα από τους τύπους υπάρχει και η ουσία και ιδιαίτερα ως συντοπίτης Σερραίος θα πρέπει να ενδιαφέρεστε -ξέρω ότι ενδιαφέρεστε- για τους συμπολίτες μας οι οποίοι αδικούνται. Και αυτό γιατί ενώ με καθυστέρηση πολλών ετών και χωρίς να έχουν δοθεί αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων, θα δοθεί το δικαίωμα σε δύο δήμους να έχουν φυσικό αέριο, στην παράγραφο 3 προβλέπεται ότι είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση δικτύων για την παροχή φυσικού αερίου σε όλους τους δήμους και τις κοινότητες του Νομού Σερρών. Θα υποβληθούν οι συμπολίτες μας Σερραίοι στο έξοδο των εγκαταστάσεων αυτών, χωρίς να έχουν καν την προοπτική ότι στο ορατό μέλλον θα χρησιμοποιήσουν φυσικό αέριο.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ρωτήσω τον κύριο Υπουργό γιατί αυτό το νομοσχέδιο είναι αποσπασματικό και αφορά μόνο τη γεωθερμία; Γιατί δεν φέρατε ένα νομοσχέδιο για την εκμετάλλευση άλλων πλουσίων στη χώρα μας μορφών ενέργειας όπως είναι η ηλιακή, η αιολική και η θαλάσσια ενέργεια; Για τη γεωθερμία είχατε κάποιο νόμο, αλλά τώρα αναγκάζεστε να φέρετε νέο νόμο. Και προαναγγείλατε ότι εντός ολίγου θα έρθει και συμπληρωματικός νόμος. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει προσπάθεια για μια ολοκληρωμένη αξιοποίηση των μεγάλων δυνατοτήτων παραγωγής ενέργειας στη χώρα μας τη στιγμή κατά την οποία η Ελλάδα έχει φτάσει στο μειωτικό γι' αυτήν σημείο να αγοράζει ενέργεια από τις φτωχότερες γειτονικές βαλκανικές χώρες. Αυτό συμβαίνει διότι δεν αξιοποιούμε τα πλούσια κοιτάσματα διαφόρων μορφών ενέργειας που διαθέτει η χώρα μας.

Θα φέρετε μήπως κάποιο νομοσχέδιο για την εκμετάλλευση της αιολικής ενέργειας ή για την εκμετάλλευση της θαλάσσιας ενέργειας που στην Ελλάδα είναι πλουσιότατες; Έχετε την πρόθεση να ασχοληθείτε με αυτές τις μορφές ενέργειας;

Τέλος, θέλω να πω ότι ειδικά στο Νομό Σερρών υπάρχει ένα πλουσιότατο γεωθερμικό πεδίο το οποίο επι πολλά χρόνια δεν αξιοποιείται με συστηματικό τρόπο. Στο νομοσχέδιο βάζετε ένα βραχνά, έναν καταναγκασμό με αυτό το ειδικό συμβούλιο, διότι μέσω αυτού θα μπορεί το κράτος να επεμβαίνει στην παραγωγή και στη διάθεση ηλεκτρικής ενέργειας. Έτσι δεν απελευθερώνετε τον τομέα της ενέργειας όπως έχετε υποχρέωση από τις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αφήστε λοιπόν να αξιοποιήσουν τα διάφορά γεωθερμικά πεδία και ειδικά αυτό του Νομού Σερρών, το οποίο είναι πλουσιότατο, διότι θα προσφέρει θέσεις εργασίας και εισόδημα που δεν έχουν σήμερα οι συμπατριώτες μου Σερραίοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Πιπεργιάς έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ: Με αυτήν την ενότητα των άρθρων επιχειρείται η διευθέτηση προβλημάτων που έχουν προκύψει στην ανάπτυξη των δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Οι διατάξεις αυτές είναι σημαντικές γιατί καμία αγορά δεν μπορεί να ολοκληρωθεί και να απελευθερωθεί εάν δεν είναι πλήρως ανεπτυγμένα τα δίκτυα μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας.

Κατανοώ αυτήν την ενότητα των άρθρων απόλυτα και πιστεύω ότι πρέπει να επιταχυνθούν οι σχετικές διαδικασίες αν ληφθεί υπόψη ότι σε πολλά έργα αναγκαία για τη μεταφορά του ηλεκτρικού ρεύματος, έργα αναγκαία για την ασφάλεια εφοδιασμού, δημιουργούνται προσκόμματα, προστριβές και δυσκολίες.

Είναι γνωστές οι δυσκολίες που είχαν προκύψει τις προάλλες στο Κρυονέρι όπου μια γραμμή που θα μετέφερε το ρεύμα από

τη βόρεια Ελλάδα στη νότια δεν ολοκληρωνόταν γιατί υπήρχαν αντιδράσεις, οι οποίες οδήγησαν σε απαντά μπλακ άσυτ. Και μετά απ' αυτά τα προβλήματα υποχρεώθηκε η Κυβέρνηση ακόμη και διά της βίας να ολοκληρώσει αυτό το κύκλωμα.

Είναι γνωστό επίσης ότι υπάρχουν προσχήματα και για τον αναγκαίο σταθμό υπερυψηλής τάσης στην Αργυρούπολη όπου και εκεί προκύπτουν αντιδράσεις πολλές φορές υποκινούμενες, που είναι αδικαιολόγητες και αυτό γιατί αν θέλουμε να έχουμε ασφάλεια εφοδιασμού στην Αττική, εν όψει μάλιστα των Ολυμπιακών Αγώνων, χρειάζεται να αναπτυχθεί το σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και οι υποσταθμοί περιφερειακά του μεγάλου κέντρου της κατανάλωσης. Οι ρυθμίσεις είναι αναγκαίες, τις θεωρώθηκαν από την περιφέρεια.

Θα ήθελα όμως με την ευκαιρία να κάνω ορισμένες παρατηρήσεις ιδιαίτερα στο άρθρο 15 παράγραφος 3 όπου διά νόμου αναγνωρίζονται κάποιες γραμμές μεταφοράς σαν γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας. Μιλάμε για την ανάπτυξη του Ρόχου 400 κων στην ανατολική Μακεδονία και Θράκη, τη σύνδεση Νέα Μάκρη -Πολυπόταμος του δικτύου, υψηλής τάσης νότιας Εύβοιας και τη γραμμή υψηλής τάσης σύνδεσης νέας μονάδας νότιας Ρόδου κλπ.

Θα ήθελα ειδικότερα να αναφερθώ για τη σύνδεση Νέα Μάκρη Πολυπόταμος και το δίκτυο υψηλής τάσης νότιας Εύβοιας. Η γραμμή αυτή αποσκοπεί στο να απορροφήσει την ηλεκτρική ενέργεια που θα παραχθεί από τα αιολικά πάρκα που πρόκειται να έχουν αδειοδοτηθεί να εγκατασταθούν στη νότια Εύβοια.

Κύριε Πρόεδρε, εδώ υπάρχει ένα ζήτημα. Εγκρίνεται η σχετική γραμμή χωρίς προηγούμενα να έχει ολοκληρωθεί η χωροταξική τοποθέτηση των αιολικών πάρκων με συμφωνία των τοπικών φορέων και της κοινωνίας.

Υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα. Τα αιολικά πάρκα αναπτύσσονται πολλές φορές χωρίς καμία συγκεκριμένη λογική και χωρίς προηγούμενο χωροταξικό σχεδιασμό. Δεν μιλάμε για ήπιες παρεμβάσεις αλλά για παρεμβάσεις που μετατρέπουν περιοχές και αλλοιώνουν το τοπίο. Σε ένα βουκολικό τοπίο μιας βουνοκορφής αναπτύσσονται σιδερένια δάση και η περιοχή μετατρέπεται σε βιομηχανικό χώρο. Θα πρέπει να υπάρχει ένας σχεδιασμός. Να συμφωνηθεί που πρέπει να γίνουν τα αιολικά πάρκα και πρέπει να συναντείται η τοπική κοινωνία.

Όταν μιλάμε για αειφόρο ανάπτυξη, δεν μπορούμε να υποστηρίζουμε ότι οπουδήποτε μπορεί να κτίζεται ένα αιολικό πάρκο, ένα δάσος από σιδερένιους πυλώνες. Όταν δεν υπάρχει σχεδιασμός οπουδήποτε μπορεί να εγκατασταθεί με μόνο τον περιορισμό των πεντακοσίων μέτρων από τα όρια του οικισμού, που πολλές φορές όμως και αυτός ο όρος δεν τηρείται.

Έχουν δοθεί άδειες στην πατρίδα μου, στην Εύβοια και αυτήν την ώρα υπάρχει μια αντιπαράθεση μεταξύ μιας εταιρείας της TEPNA και του Δήμου Αμαρυνθίων, γιατί έχουν δοθεί άδειες χωρίς τη γνώμη της τοπικής κοινωνίας.

Κύριε Πρόεδρε, συνήθως οι υπηρεσίες και εδώ το καταγγέλλω αντί να στέλνουν για γνωμοδότηση τις άδειες στον αρμόδιο δήμο, τις στέλνουν σε άλλον δήμο. Στέλνουν σκόπιμα τις μελέτες περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων αντί για το Δήμο Αμαρυνθίων στο Δήμο Δυστίων τις παίρνει ο δήμαρχος, ο οποίος είναι άσχετος με τα αιολικά πάρκα και λέει δεν ενδιαφέρει το δήμο μου και τις ρίχνει στο καλάθι των αχρήστων. Περνάει η προθεσμία που προβλέπει ο νόμος δεν υπάρχει απάντηση και θεωρείται ότι υπάρχει θετική γνώμη αφού δεν απάντησε ο δήμος. Έτσι χορηγείται η άδεια. Αυτές οι διαδικασίες συμβαίνουν κατ' επανάληψη. Έχουν εγκριθεί άδειες περιβαλλοντολογικών όρων στην πατρίδα μου για πάρκα με τέτοιες μεθοδεύσεις. Αυτό είναι απαράδεκτο. Ύστερα ξεκινούν οι αντιδράσεις των κατοίκων που είναι λογικές, γιατί υπάρχει μια συστοιχία από δίκτυα, από κολώνες που κατεβαίνουν από το αιολικό πάρκο μέχρι το δίκτυο.

Μάλιστα οι κολώνες μπορούν να καταστρέψουν και ιδιοκτήσιες, όταν υπάρχουν πολλές κολώνες σε ένα χωράφι και ο ιδιοκτής να μην μπορεί να τα καλλιεργήσει. Εκεί ισχύει η νομοθεσία που προβλέπει ότι η επέκταση των δικτύων διανομής τάσεως γίνεται κατά προτεραιότητα από τη ΔΕΗ, χωρίς –προσέξτε-

καμία προειδοποίηση και χωρίς αποζημιώση.

Επιχείρησε ο προκάτοχός σας Υπουργός Ανάπτυξης να βάλει κάποια τάξη σε αυτά τα ζητήματα, όμως, οριστική τάξη, κύριε Πρόεδρε, για να αξιοποιηθεί η ήπια αυτή μορφή ενέργειας δεν μπήκε. Είναι αναγκαίος ένας σχεδιασμός, μια συνεννόηση. Όταν μιλάμε για αειφορία στην ανάπτυξη, θα πρέπει η ανάπτυξη των αιολικών πάρκων να μην εμποδίζει την ανάπτυξη άλλων τομέων της οικονομίας. Δεν μπορεί σε μία παραλία –παραδείγματος χάριν στους Ζάρακες– η οποία προσφέρεται για τουριστική ανάπτυξη να εγκαταστήσουμε πλειάδα αιολικών πάρκων, τα οποία έχουν πάντα θετική γνωμοδότηση.

Ζήτησα από τη ΡΑΕ να σκύψει πάνω σε αυτά τα ζητήματα. Η απάντηση που μου έδωσε ήταν η εξής: «Γνωμοδοτούμε σε όσες περιπτώσεις έχουμε ώριμες μελέτες, ώριμα έργα.» Όσοι δηλαδή είχαν «τρέξει» τα έργα –ακόμη και με τις μεθοδεύσεις που σας είπαν προηγουμένως– και είχαν πάρει την έγκριση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, πήραν και θετική γνωμοδότηση.

Ακούστε και μια άλλη λογική, η οποία είναι παράλογη και το Υπουργείο θα πρέπει να την αντιμετωπίσει. Τόλμησαν –ακούστε– κάποιοι απλοί άνθρωποι στην περιοχή, βλέποντας την κοσμογονία, να πουν: «Δεν παίρνουμε κι εμείς μια μηχανή;» Μία μόνη. Τόση δυνατότητα είχε το βαλάντιό τους. Έκαναν, λοιπόν, αίτηση για μια ανεμογεννήτρια, για να τη βάλουν στο χωράφι τους. Δίπλα ενδεχομένως να έχει γίνει καταπάτηση από κάποιους μεγάλους και να έχουν πάρει τα χωράφια τους με άδεια του Δασαρχείου και χωρίς να πληρώσουν δραχμή. Είπαν, λοιπόν: «Εμείς θέλουμε μία μόνο μηχανή.» Και αντί η ΡΑΕ να τα βάλει κατ’ απόλυτη προτεραιότητα αυτά τα μικρά αιολικά πάρκα της μιας μηχανής και των δύο μηχανών, τι είπε; «Δεν μπορεί να προχωρήσουν αυτά, γιατί χρειαζόμαστε οικονομίες κλίμακος.» Τι είναι δηλαδή οι οικονομίες κλίμακος; Να κάνουμε σιδερένια δάση στα βουνά.

Εξ αυτού του λόγου χρειάζεται, κύριε Υπουργέ, μια πολύ σοβαρή προσπάθεια, αν πράγματι θέλουμε να γίνουν τα αιολικά πάρκα, αν θέλουμε οι γραμμές να μη μείνουν μόνο γραμμές. Γιατί αν ακολουθήσουμε την ίδια μέθοδο, αν αδειοδοτούμε δηλαδή πάρκα χωρίς προηγούμενη συναίνεση των κατοίκων και χωρίς προηγούμενο σχεδιασμό, πολύ φοβάμαι ότι θα μείνουμε μόνο με τις γραμμές, γραμμές που θα έχουν φτιαχτεί για να μεταφέρουν την ενέργεια από τα αιολικά πάρκα, τα οποία, όμως, δεν θα φτιάχνονται. Πρέπει να ξέρετε ότι οι κάτοικοι της Εύβοιας δεν είναι ιθαγενείς που τους εξαγοράζουν με χάντρες! Έχουν καταλάβει ότι υπάρχει ζήτημα, ότι υπάρχει πρόβλημα και ότι πρέπει να υπερασπιστούν τα δικαιά τους. Αυτά τα επισημάνω προς την πολιτική γηγεσία του Υπουργείου, γιατί πολύ φοβάμαι ότι σε αυτόν τον τομέα έχετε αδρανήσει.

Στην Εύβοια, κύριε Υπουργέ, έχετε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για ανάπτυξη αιολικής ενέργειας. Σκοπεύετε να αδειοδοτήσετε πάνω από 500 MW αιολικά πάρκα. Αυτό σημαίνει ότι ενδεχομένως να προκύψουν επτακόσιες έως χιλιες μηχανές, δηλαδή επτακόσιοι έως χιλιού πυλώνες ανεμογεννητριών. Σας πληροφορώ, λοιπόν, ότι δεν θα προκύψουν αυτά, εάν δεν σκύψετε από τώρα πάνω στο πρόβλημα και αν δεν κάνετε σοβαρό σχεδιασμό, όπως επιτάσσει εξάλλου ο νόμος και όπως επιβάλλει η λογική. Θέλουμε αειφορία; Να την έχουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ένταση δημιουργήσατε, κύριε συνάδελφε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ: Είναι έντονο το πρόβλημα, κύριε Πρόεδρε. Θα το έχετε και εσείς στην ανατολική Αττική εντός ολίγου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κ. Σφυρίου.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Θα κάνω μια προσπάθεια να ρίξω τον τόνο, ώστε να επανέλθουμε σε πιο νηφάλια διαδικασία στη συζήτησή μας.

Κύριε Πρόεδρε, τα άρθρα τα οποία συζητούμε ασφαλώς και είναι αναγκαία, προκειμένου να γίνονται οι απαλλοτριώσεις, να καθοριστούν όλες οι λεπτομέρειες για την κατασκευή των

έργων και όχι μόνο την παραγωγή αλλά και τη διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας.

Επομένως συμφωνώ με τα άρθρα τα οποία καλούμαστε να ψηφίσουμε, ήθελα όμως να σταθώ ειδικότερα στο άρθρο 15 και να παρακαλέσω τον Υπουργό να προσέξει λίγο τους προβληματισμούς τους οποίους θα αναπτύξω και τα ερωτήματα τα οποία θα θέσω.

Πρώτα-πρώτα εγώ κατανού πως όταν βάζετε την παράγραφο 3 του άρθρου 15 και λέτε ότι τα συγκεκριμένα έργα μεταξύ των οπίων και η γραμμή υψηλής τάσης σύνδεσης της νέας μονάδας νότιας Ρόδου είναι γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας και λέγονται στη συνέχεια ότι γι’ αυτά τα έργα δεν απαιτείται η έκδοση της απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης που προέβλεπε η προηγούμενη παράγραφος, το κάνετε για να απλοποιήσετε και να επισπεύσετε τις διαδικασίες. Είναι έτσι ή δεν είναι έτσι; Προκειμένου να μη χρειάζεται και άλλη χρονοβόρα διαδικασία έκδοσης μιας υπουργικής απόφασης, το προβλέπετε με το νόμο. Έτσι το κατανοώ εγώ. Αν είναι διαφορετικά, να μου το πείτε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Έχει υπάρξει η απόφαση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Την ισχυροποιούμε.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Επομένως βάζουμε τη διάταξη του νόμου την ως εκ περισσού. Εγώ πάντως συμφωνώ με το περιεχόμενο. Θεωρούνται –και θεωρείται και το συγκεκριμένο έργο της Ρόδου– γενικότερης σημασίας και δεν απαιτείται έκδοση υπουργικής απόφασης.

Μιλάτε όμως στην παράγραφο 2 για την περίπτωση που θα μπορούν να γίνουν εργασίες πριν προχωρήσει η διαδικασία της απαλλοτρίωσης, όταν πρόκειται για απαλλοτριωτέα ακίνητα. Θέλω να διευκρινίσουμε με την ευκαιρία ότι στο συγκεκριμένο έργο, που το χαρακτηρίζουμε και με νόμο ότι είναι γενικότερης σημασίας, δεν απαιτείται –αν είμαι εγώ καλά ενημερωμένος– διαδικασία απαλλοτριώσεων, διότι θεωρούμε ότι η έκταση στην οποία γίνεται είναι ιδιοκτησίας του ελληνικού δημοσίου.

Θέλω, λοιπόν, να έρουμε εάν θα μπούμε σε τέτοια διαδικασία, που πιστεύω ότι δεν υφίσταται για τη συγκεκριμένη περιοχή, για έναν λόγο: επειδή πράγματι υπάρχει μια μεγάλη καθυστέρηση στην κατασκευή της συγκεκριμένης μονάδας. Η καθυστέρηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αλλαγή θέσεων για την τελική χωροθέτηση. Γιατί η αρμόδια διεύθυνση της ΔΕΗ χωροθέτησε, πριν τη ΡΑΕ, το νέο εργοστάσιο σε μια περιοχή, στην οποία όμως δεν συμφώνησε το ΥΠΕΧΩΔΕ, επειδή η περιοχή θεωρείται ότι ανήκει στο πρόγραμμα «NATURA 2000». Άρχισε η ΔΕΗ να το μεταφέρει σε μια άλλη θέση, αλλά αντέδρασαν οι κάτοικοι της περιοχής.

Επομένως δεν ευθύνεται η Κυβέρνηση αυτή καθ’εαυτή για το ότι άργησε να χωροθετεί τελικά η μονάδα. Όμως, κύριε Υπουργέ, κατανοείτε την αγωνία που έχουμε να τελειώνει επιτέλους η διαδικασία και να ξεκινήσουν τα έργα, λόγω αυτών ακριβώς των καθυστέρησεων που προϋπήρξαν.

Έτσι, έρχομαι στο επίκαιρο θέμα που ανέκυψε τώρα. Εγώ, ως Βουλευτής του νομού, γνωρίζω ότι ο διαγωνισμός βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ και πολύ καιρό. Οι ημερομηνίες είναι γνωστές. Ξέρω ότι φθάσαμε και στην ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης του διαγωνισμού από τον προηγούμενο Μάιο και ξέρω ότι τον προηγούμενο Μάιο άνοιξαν και οικονομικές προσφορές των εταίρεων που συμμετέχουν στο διαγωνισμό. Τώρα όμως να πληροφορούν –και είδαμε και σχετικά δημοσιεύματα– ότι κάποια από τις εταίρειες που πήρε μέρος –δεν ξέρω ποια είναι– έκανε μια προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Φαίνεται με αγωνία οι κάτοικοι να αναρωτιούνται εάν αυτό σημαίνει εμπλοκή στην εξέλιξη του διαγωνισμού και τελικά στην έναρξη των εργασιών για την κατασκευή του έργου.

Θέλω, λοιπόν, μια καθαρή απάντηση από την πλευρά του αρμόδιου Υπουργού για το τι θα γίνει με το συγκεκριμένο ζήτημα: πρόκειται αυτή η προσφυγή να δημιουργήσει εμπλοκή στην εξέλιξη του διαγωνισμού ή όχι; Πρόκειται αντιθέτως ο διαγωνισμός να συνεχιστεί κανονικά και να έχουμε πολύ γρήγορα ένα αίσιο τέλος με την κατακύρωση σε όποιον, με βάση την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών, κρίνεται ότι πρέπει να είναι

ο ανάδοχος;

Δεν μπεισέρχομαι στο ποιος πρέπει να είναι ο ανάδοχος. Αυτό είναι θέμα του διαγωνισμού και αυτών που ασχολούνται με το διαγωνισμό. Άλλα εκείνο που θέλουμε να γίνει κατανοητό είναι η ανάγκη να τελειώσει το ταχύτερο δυνατό η όλη διαδικασία και να μπορέσουν να ξεκινήσουν τα έργα, δεδομένου ότι η ζήτηση που υπάρχει -με τις δραστηριότητες που είναι σε απάτυξη στην περιοχή- είναι τόσο μεγάλη, που με τις υπάρχουσες μονάδες έχουμε προβλήματα. Δεν επαρκεί η διαθέσιμη εγκατεστημένη ισχύς.

Επειγόμεθα το ταχύτερο δυνατό να ξεκινήσει το νέο εργοστάσιο. Το λόγο τον κατανοείτε δεν χρειάζεται -για τη Ρόδο μιλούμε- νομίζω να αναπτύξω περισσότερα επιχειρήματα. Όμως μία απάντηση, κύριε Υπουργέ, πάνω σε αυτό το θέμα, θα έδινε απάντηση και στην αγωνία των κατοίκων γύρω από το συγκεκριμένο θέμα για το οποίο συζητούμε.

Οσον αφορά μερικά άλλα ζητήματα: Κύριε Υπουργέ, από τη στιγμή κατά την οποία στη συγκεκριμένη περιοχή -δεν το γνωρίζω- αν υπάρχει από πούμε κάποιο ίδιοκτητο ακίνητο, αν υπάρχει -εγώ νομίζω ότι είναι του ελληνικού δημοσίου- που χρειάζεται η σχετική απαλλοτρίωση, ασφαλώς οι διαδικασίες που θεσπίζετε με αυτά τα άρθρα διευκολύνουν για την έναρξη των εργασιών και πριν συντελεστεί η απαλλοτρίωση και πριν κατατεθούν τα σχετικά χρήματα που απαιτούνται για τυχόν απαλλοτριώσεις, δεδομένου ότι με το άρθρο 16 -προσέξτε, κύριε Υπουργέ- προβλέπεται και η δυνατότητα ανταλλαγής.

Επειδή εκεί το ελληνικό δημόσιο έχει εκατοντάδες, να μην πω χιλιάδες, δικά του ίδιοκτητα ακίνητα, εμείς πρωθυπουργός της ανταλλαγής με κάποιο άλλο, το οποίο να είναι και μακράν της συγκεκριμένης περιοχής, για να μπορεί τελικά να είναι και αξιοποίησμα για τον πολίτη του οποίου το ακίνητο θα απαλλοτριωθεί.

Άρα, να δοθεί μία τέτοια προτεραιότητα, αφ' ενός μεν για να επισπεύσουμε και αφ' ετέρου μας ενδιαφέρει πριν συντελεστεί η τυχόν απαλλοτρίωση να ξεκινήσουν οι εργασίες, εφαρμοζόντας τις διατάξεις των άρθρων που συζητούμε με την έκδοση των σχετικών πράξεων, που νομίζω ότι ορθώς περιγράφονται στα συγκεκριμένα άρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Υφυπουργός Ανάπτυξης έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Όλοι γνωρίζουμε και έχουμε αναστηθεί με την εξής αντίληψη: Ότι η διαδικασία των απαλλοτριώσεων και οι δυσκολίες που παρουσιάζουν είναι μία από τις γάγγραινες του ελληνικού κράτους. Τουλάχιστον σήμερα έρχεται αυτό το νομοσχέδιο, με τις διατάξεις που προτάσσει, να απαλείψει στον τομέα αυτόν κάποιες από αυτές τις διαδικασίες. Από νομοτεχνικής πλευράς τα άρθρα είναι άρτια. Νομίζω όλες οι πλευρές της Βουλής το συναποδέχτηκαν και άρα δεν χρειάζεται να πω περισσότερα.

Θέλω όμως να επισημάνω δύο πράγματα. Το πρώτο αφορά την αγωνία που εξέφρασε ο κ. Τσιαρτσιώνης, την οποία κατανοώ -την είπε και η κ. Ξηροτρόπη και την επανέλαβε ο κ. Σφυρίου- σε σχέση με την πορεία των έργων πριν καταβληθούν τα χρήματα και πριν γίνει η απαλλοτρίωση. Αυτό δεν είναι ένας γενικός κανόνας. Δεν προβλέπεται για όλα τα έργα. Προβλέπεται, όπως ρητά λέγεται, σε ειδικές περιπτώσεις και θα ακολουθεί η δικαστική πορεία.

Αυτή η διαδικασία προβλέπεται από το άρθρο 17, παράγραφος 4, εδάφιο 5 του Συντάγματος. Δεν είναι κάτι που το σκεφτήκαμε σήμερα και το φέραμε στη Βουλή. Βεβαίως είναι κατανοητή η αγωνία που εκφράζουν οι συνάδελφοι και την οποία εκφράζουν μάλιστα με ειλικρίνεια και καλή προσίτηση. Άλλα αυτό δεν είναι ο κανόνας. Αυτό δεν το ακολουθούμε σε όλες τις περιπτώσεις. Θα γίνει σε κάποια ειδική περίπτωση και θα το κρίνουν κάποια όργανα. Δεν θα γίνει με κάποια αυθαιρεσία και μία αυτόνομη σκέψη.

Το δεύτερο που θέλω να τονίσω είναι όσα είπε ο συνάδελφος κ. Παυλίδης και ο κ. Σφυρίου σε σχέση με το εργοστάσιο της Ρόδου.

Για το χώρο, αγαπητέ συνάδελφε, υπάρχει συμφωνία. Είναι πρώτη φορά που υπάρχει συμφωνία από τους φορείς της

Ρόδου για το πού θα γίνει το εργοστάσιο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

Αυτή μάλιστα η συμφωνία είναι αποτέλεσμα διαδικασιών διαλόγου αλλά και όλων των μέτρων που είναι πρωτότυπα μπορεί να πει κανείς για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δηλαδή, οι περιβαλλοντικοί όροι που ακολουθούν τη δημιουργία του εργοστασίου στη Ρόδο είναι τόσο προηγμένοι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, που καταφέραμε όλοι οι φορείς να ομονοήσουν γύρω από αυτό το θέμα.

Σε σχέση με την ένσταση που αναφέρατε. Δεν μπορούμε εμείς να αφαιρέσουμε το δικαίωμα σε μία ανταγωνιστρια εταιρεία να προβεί σε κάποια ένσταση και ούτε είμαστε εμείς που θα προδικάσουμε το αποτέλεσμα της απόφασης του αρμόδιου οργάνου. Εκείνο όμως που σας λέμε είναι ότι έχουν διατυπωθεί δύο ερωτήματα από τη ΡΑΕ προς την Επιτροπή Ανταγωνισμού και ακολούθως μετά την απάντηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού θα εξακολουθήσει η διαδικασία ομαλά. Πιστεύουμε ότι αυτό θα έπειρασθει πάρα πολύ γρήγορα και είναι ρητή και κατηγορηματική η άποψη του Υπουργείου Ανάπτυξης, του Υπουργού κ. Τσοχατζόπουλου και της Κυβέρνησης ότι το εργοστάσιο άμεσα θα προχωρήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Σαλαγκούδης έχει το λόγο για δέκα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, για την ανάπτυξη των δικτύων δεν απαιτούνται μόνο οι απαλλοτριώσεις που με κάποιες υπερβολές τις οποίες τόνισε και ο εισηγητής μας -και δεν μας πειθεί η τοποθέτηση του Υφυπουργού Ανάπτυξης πάνω σε αυτό το θέμα ότι σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, γιατί δεν το λέει έτσι...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης):

Ποιες περιπτώσεις;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Εν πάσῃ περιπτώσει, αυτές οι περιπτώσεις μπορούν κάθε στιγμή, εφόσον δεν περιγράφονται πώς και γιατί είναι, να γίνονται. Άλλα, εν πάσῃ περιπτώσει, εμείς εκείνοι που θέλουμε είναι να αναπτυχθούν τα δίκτυα.

Η Κυβέρνηση κόπτεται συνεχώς ότι προσπαθεί για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και όμως μέχρι στιγμής δεν υπάρχουν δίκτυα. Σε άδειες οι οποίες είχουν δοθεί και είναι πάρα πολλές, μερικές χιλιάδες μεγαβάτ -αν θυμάμαται είναι δύο χιλιάδες οκτακόσια περίπου που έχουν δοθεί μέχρι στιγμής- δεν είναι δυνατόν να εκτελεσθούν γιατί ακριβώς δεν υπάρχουν δίκτυα. Και δεν μας πειθεί η Κυβέρνηση λοιπόν ότι έχει την πολιτική βούληση φέρνοντας αυτόν το νόμο για τις απαλλοτριώσεις, διότι πάρα πολλά δεν χρειάζονται απαλλοτριώσεις και μπορούσαν να γίνουν ήδη τα δίκτυα. Να αναφέρω ακόμη ότι η πολιτική της βούληση φαίνεται από το γεγονός ότι έχει από το 1993 επί μία δεκαετία ποντισμένη με ένα καλώδιο για τη διασύνδεση από την Κάρυστο της Άνδρου, Τήνου, Σύρου και Μυκόνου. Και αυτό δέκα χρόνια το έχετε στον τάφο...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης):

Της Μυκόνου...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: ...κύριε Υφυπουργέ, και δείχνει ακριβώς ότι δεν υπάρχει η βούληση για τη διασύνδεση των νησιών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Σας παρακαλώ, κύριε Υφυπουργέ, δεν υπάρχει λόγος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Και μια και μιλούσατε στο προηγούμενο κεφάλαιο για τη γεωθερμία και στην εισηγητική έκθεση μιλάτε για τη Μήλο και για τα εκατόν εβδομήντα μεγαβάτ που μπορούν να παραχθούν από τη γεωθερμία και για την ανάπτυξη της γεωθερμίας, αλλά οι χαρακτηριστικότερες περιοχές της υψηλής ενθαλπίας που μπορούν να αναπτυχθούν είναι στα νησιά και δεν υπάρχουν αντίστοιχες διασυνδέσεις και το απαραίτητο ηλεκτρικό δίκτυο στα νησιά. Και μάλιστα, να αναφερθούμε για τη Μήλο ειδικά τα έργα διασύνδεσης είχαν προβλεφθεί από το επιχειρησιακό σχέδιο της ΔΕΗ της περιόδου 1999-2003. Δεν έγινε τίποτε φυσικά και τώρα έχουν εξαιρεθεί από τη νέα μελέτη ανάπτυξης του 2003-2007.

Όλα αυτά λοιπόν δείχνουν ότι δεν υπάρχει ουσιαστική πολιτική βούληση γι' αυτό και είναι γνωστό εδώ και πάρα πολύ καιρό

στο θέμα της υλοποίησης των ηλεκτρικών δικτύων και για τη νότια Εύβοια και για τη νότια Λακωνία ότι υπάρχει μία διαδοχική μετάδοση ευθυνών μέχρι τώρα, ένα γαίτενάκι που πλέκεται μεταξύ ΔΕΗ, ΔΕΣΜΗΕ, PAE και Υπουργείου. Η ΔΕΗ προφασίζεται ότι δεν προλαβαίνει να κατασκευάσει και δεν έχει οικονομικό όφελος από αυτά. Φυσικά θεωρεί ότι έχει και ζημιά. Ο ΔΕΣΜΗΕ δεν έχει τους πόρους. Η PAE δεν μπορεί να καταλήξει σε έναν τρόπο συμμετοχής των ιδιωτών αφού δεν υπάρχει δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα. Και το Υπουργείο φαίνεται ότι απλά δεν ασχολείται με αυτά τα σημαντικά ζητήματα αλλά φέρνει ένα νομοσχέδιο εδώ για τις απαλλοτριώσεις που δεν είναι αυτό το ζήτημα μόνο των απαλλοτριώσεων.

Εν πάσῃ περιπτώσει, να παραδεχθούμε ότι γίνεται ένα βήμα. Γιατί δεν το κάνετε και πιο τολμηρό; Εδώ έχετε ακόμα μία περιοχή, τη νότια Λακωνία, η οποία είναι πάρα πολύ σημαντική και θα έπρεπε να προστεθεί μέσα σ' αυτές τις περιοχές που θεωρείτε ότι είναι γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας. Είναι μία περιοχή, στην οποία μπορούν να αναπτυχθούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Θα έπρεπε να τη βάλετε και αυτή έτσι ισχυρά μέσα στο νομοσχέδιο, όπως βάζετε και αυτές τις περιοχές. Εμείς θα θέλαμε πάνω σ' αυτήν την κατεύθυνση να δούμε έμπρακτα την τόλμη της Κυβέρνησης.

Επίσης θα ήθελα να πω εδώ ότι δεν ασχολείστε συστηματικά. Είναι δεδομένο ότι η βιώσιμη ανάπτυξη και ο παραγωγικές μονάδες –είτε ενέργειας είτε οποιεσδήποτε άλλες- που εκμεταλλεύονται το φυσικό πλούτο ή και άλλες μονάδες ακόμα πιο παραγωγικές, πρέπει να έχουν την κοινωνική συναίνεση. Όμως, για να έχουν την κοινωνική συναίνεση, χρειάζεται από την Κυβέρνηση η αντίστοιχη πολιτική βούληση να πείσει ότι ενδιαφέρεται, πρώτον, για την επένδυση, δεύτερον για τους περιβαλλοντικούς όρους που προστατεύουν τους αποδέκτες, τους υποδεχόμενους αυτήν την επένδυση και ότι κάνει προσπάθειες ταυτόχρονα να πείσει ότι νομοθετεί και παρακολουθεί τους όρους αυτούς, τους οποίους από την αρχή θέτει.

Δεν το κάνατε σε καμία από τις επιχειρήσεις. Κάνατε τη σύμβαση με τη «SOFTEX», δεν παρακολουθήσατε τη σύμβαση, την αφήσατε να μην πραγματοποιήσει τις επενδύσεις, τέλειωσε η προθεσμία που της είχατε δώσει, λειτούργησε κατά βούληση.

Κάνατε το ίδιο με την «TVX», δεν παρακολουθήσατε στη συνέχεια τους όρους της σύμβασης, φθάσαμε στο σημείο να αντιδρούν οι τοπικές κοινωνίες και από μέρους σας δεν κάνατε καμία ενέργεια, παρά μονάχα τις παρεμβάσεις της αδειοδοτησης και ξανά «γαίτενάκι» στο Συμβούλιο της Επικρατείας, καταλήξαμε σ' αυτό το αποτέλεσμα. Το ίδιο γίνεται και με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Προηγουμένως περιέγραψε την κατάσταση της Κυβέρνησής σας με γλαφυρότητα, με πόνο, πάθος και ένταση που έχει ως πρώην συνδικαλιστής ο συνάδελφος της Συμπολίτευσης κ. Πιπεργιάς. Αντιλαμβανόμουν την αγωνία του και καταλάβαινα τις καταγγελίες. Δεν ξέρω αν εσείς τις έχετε πάρει, αλλά κοιτάζετε μέσα στο Υπουργείο σας να απαλλαγείτε από ορισμένους, οι οποίοι αμαρύνουν την εικόνα της Κυβέρνησης προς τα έξω, γιατί δεν φαντάζομαι ότι οι πολιτικοί επικεφαλής της Κυβέρνησης προβαίνουν σε τέτοιες ενέργειες που και ο κ. Πιπεργιάς κατήγγειλε και που ορισμένες σας καταγγέλλω και σε μία σημερινή ερώτηση, για το πώς δηλαδή είναι η ηλεκτρική κατάσταση των νησιών μας και πώς υπάρχει μεγάλη ένδεια.

Ακόμα, θα σας συνιστούσα να πάτε να δείτε κάποιον απ' αυτούς τους σταθμούς της ΔΕΗ που λειτουργούν στα νησιά μας. Να πάτε να δείτε και αυτά τα μηχανάκια, τις γεννήτριες που νοικιάζουν τα ηλεκτροπαραγώγα ζεύγη, εσπευσμένα πλέον –σας καταγγέλλω πώς γίνεται η τελευταία ενοικίαση- και, δεύτερον, να πάτε να δείτε πού είναι τοποθετημένα, έξω από τους σταθμούς. Δεν μπορείς να πλησιάσεις τους δημιουργούν αφόρητες οισμές και προκαλούν τις διαμαρτυρίες των κατοίκων.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο Διευθύνων Σύμβουλος της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού, για να εμφανίσει κέρδη –γιατί αυτό «κόπτει» την Κυβέρνηση, προκειμένου να ανέβει η χρηματιστηριακή της αξία, για να «πουλήσουμε και άλλο κομμάτι»- κάνει οικονομίες από εκεί που δεν πρέπει. Επί δύο χρό-

νια, έχει αφήσει τα νησιά και έχει παραμελήσει όλους τους διαγωνισμούς.

Ξαφνικά, επειδή το 2002 εμείς σας καταγγείλαμε ότι είχατε κηρύξει «Χριστούγεννα» όλο το καλοκαίρι στα νησιά μας και «αναβόσβηνα» σαν χριστουγεννιάτικο δέντρο, εσπευσμένα έκανε ένα διαγωνισμό χωρίς προδιαγραφές αντίστοιχες μ' αυτές που έπρεπε στα νησιά για 110 MW να πάρει μικρές γεννητρίες του 1,2 MW ή του 2,2 MW. Τελικά αυτός ο διαγωνισμός απεδείχθη ότι ήταν μαϊμού, γιατί στόχευε σε κάποιον ειδικό προμηθευτή.

Στη συνέχεια προχώρησε σε ένα διαγωνισμό ενοικίασης πλέον, γιατί μπήκαμε στο καλοκαίρι και δεν προλαβαίναμε. Και όμως, επειδή ο ένας από τους τρεις μειοδότες δεν είχε τις προδιαγραφές και ήταν αυτός ο μειοδότης ο οποίος είχε προκαλέσει και το διαγωνισμό «μαϊμού» για τα 110 MW, τελικά αντί να τον στηλιτεύσετε και να τον στείλετε σπίτι του, για να μην τολμήσει ξανά να ενοχλήσει τη ΔΕΗ κάνοντας προσφορές, του είπε ο Διευθυντής Νήσων –τον οποίον είπατε ότι θα διώξετε, αλλά τον ξαναφέρατε- «φέρε μας ό, τι έχεις».

Και τώρα φορτώνει από εκεί που τα έχει, κάπου στο εξωτερικό και φέρνει οποιαδήποτε ηλεκτροπαραγωγά ζεύγη. Να δούμε, εάν θα τα εγκαταστήσετε τελικά, ζημιώνοντας φυσικά και τον ελληνικό λαό και δημιουργώντας ακόμη μεγαλύτερο πρόβλημα στη νησιωτική μας περιοχή.

Όλα αυτά τα κάνατε πότε; Σε μία εποχή που χειμάζεται ουσιαστικά ο τουρισμός μας, σε μία εποχή που ήδη έχουμε μία μεγάλη μείωση των αφίξεων, αλλά και πολύ μεγαλύτερη για τον τουρισμό μας μείωση των εσόδων. Είχαμε μείωση πέρυσι, έχουμε και τώρα.

Πού οφείλεται, θα έλεγε κανείς, η μείωση του τουρισμού μας; Στη μείωση του ποιοτικού προϊόντος. Ναι, αλλά με τη συμβολή της Κυβέρνησής σας. Σας είπα χαρακτηριστικά πώς είναι, για να μην έρχομαι στο θέμα της ακρίβειας, που κάθε μέρα συνεντευξίζεσθε και ιδιάίτερα ο καινούργιος Υφυπουργός, ο οποίος εξαγγέλλει συνεχώς μία κατάσταση, η οποία έχει προχωρήσει σε πολύ μεγάλο βάθος.

Εμείς, λοιπόν, εκείνο που σας λέμε, είναι να προχωρήσετε σε εκείνες τις περιοχές που έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όπως είναι η νότια Εύβοια και η νότια Λακωνία, στο χωροταξικό σχεδιασμό, που σας συνέστησε με τόσο πάθος ο συνάδελφος Κ. Πιπεργιάς.

Από εκεί και πέρα, τολμήστε να κάνετε τα δίκτυα για να δώσετε ώθηση στην εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αν θέλετε πραγματικά να προσθέσουμε στο ενεργειακό ισοζύγιο ένα μεγάλο ποσοστό, όπως η ευρωπαϊκή κατεύθυνση μας θέλει, για να φτάσουμε στο 20% μέχρι το 2010.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, τελείωσαν οι πρωτολογίες επί της ενότητας αυτής.

Θέλει κανείς εκ των συναδέλφων να δευτερολογήσει; Κανείς.

Κύριε Υπουργέ, θέλετε να πείτε κάτι;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης) : Εγώ θα πω η πολλά ή τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Εσείς θα κρίνετε. Εγώ δεν μπορώ να σας περιορίσω. Και δεν χρειάζεται να πείτε πολλά. Μπορείτε να πείτε με λίγα λόγια πολλά πράγματα. «Το λακωνίζει εστί φίλοσοφείν».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Εγώ δεν θα μιλούσα καθόλου, εάν δεν παρενέβαινε ο κ. Σαλαγκούδης, ο οποίος με αφορμή το νομοσχέδιο μας είπε πάρα πολύ λίγα, αλλά διάνθισε την ομιλία του με γενικότερες απόψεις, μεταξύ των οποίων ειπώθηκαν και αρκετές ανακρίβειες. Νομίζω, μάλιστα, ότι οι ανακρίβειες ειπώθηκαν συνειδητά, γιατί γνωρίζει ο κ. Σαλαγκούδης ορισμένα απ' αυτά τα θέματα, που τα έχει θέσει και εκτός νομοσχέδιου και έχει πάρει απάντηση. Για τα περισσότερα που ειπώθηκαν εδώ, έχουν γίνει ερωτήσεις από τη Νέα Δημοκρατία -και ορισμένες από τον ίδιον- και έχουν απαντηθεί. Ξέρει τις απαντήσεις.

Παραδείγματος χάρη, όταν μιλάει για το καλώδιο Καρύστου-Κυκλαδών και ερωτά γιατί δεν έχει γίνει, το προσάπτει σε ολιγωρία της Κυβέρνησης, ενώ γνωρίζει πολύ καλά ότι αυτό έχει

μπλοκαριστεί από αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Δεν ξέρω εάν η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, αν ποτε γίνει, θα ξεπερνά τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αν έχει κάτι τέτοιο στο πρόγραμμά της, πρέπει να το εξαγγελεί και να το βάλετε με μεγάλα γράμματα, για να το δει ο ελληνικός λαός.

Είπε ότι δεν γίνονται παρόμοιες διευθετήσεις στη Λακωνία, όταν γνωρίζει ότι στη Λακωνία δεν έχουμε πρόβλημα δικτύου και γι' αυτό δεν προβλέπουμε εδώ τέτοιο νομοθέτημα. Μας λέει ότι δεν έχουμε καλό νομοθετικό πλαίσιο, όταν έχουμε και νομοθετικό πλαίσιο και για τα αιολικά πάρκα και ότι όταν αναλάβαμε εμείς την Κυβέρνηση στο τέλος του 1993, δεν υπήρχε τίποτε, δεν υπήρχε στοιχειώδες πλαίσιο για να αναπτύξουμε την αιολική ενέργεια. Σήμερα έχουμε ένα πλήρες τεχνικό πλαίσιο και μάλιστα σ' αυτά που έχουν γίνει εδώ στη Βουλή, έχει παρέμβει και έχει συμμετάσχει στις συζητήσεις και ο κ. Σαλαγκούδης.

Λέει ότι δεν προσπαθούμε να πείσουμε την τοπική κοινωνία, όταν προχωρούμε σε επενδύσεις, που αφορούν την αιολική ενέργεια. Μα, είναι πρώτηση δική μας ανάγκη να προβαίνουμε σε αυτές τις συμφωνίες με τις τοπικές κοινωνίες.

Όπως σας είπα προηγουμένως, στο θέμα που έθεσαν ο κ. Σφυρίου και ο κ. Παυλίδης, εμείς στη Ρόδο είχαμε ένα πρόβλημα, που ταλάνιζε όλη την κοινωνία του νησιού επί πολλά χρόνια, και καταφέραμε να έχουμε ομόφωνη απόφαση μεταξύ των φορέων, διότι κάναμε στο διάλογο και ενστερνιστήκαμε πολλές σωστές απόψεις, που εκφράστηκαν, και τις κάναμε πολιτική πράξη.

Είπατε ότι προσπαθήσαμε να απαξιώσουμε τη ΔΕΗ, ενώ είναι αποδεκτό απ' όλους ότι η ΔΕΗ τα τελευταία χρόνια έχει αναβαθμιστεί, έχει εκσυγχρονιστεί και αποτελεί τη ναυαρχίδα της εθνικής οικονομίας. Εάν σας πειράζει, επειδή ανεβαίνει η τιμή της μετοχής της στο χρηματιστήριο, αυτό είναι δικό σας πρόβλημα. Δεν είναι πρόβλημα της ΔΕΗ και του ελληνικού λαού. Ο ελληνικός λαός χαίρεται που βλέπει αναβαθμισμένες υπηρεσίες από τη ΔΕΗ και την βλέπει να πηγαίνει καλά και σε ελληνικό και στα διεθνές επίπεδο.

Είπατε πως δεν υπάρχει βούληση της Κυβέρνησης, αλλά σας απέδειξα με τα πολύ λίγα που έχω πει ότι η Κυβέρνηση έχει πολιτική βούληση τόσο με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όσο και γενικότερα στο ενεργειακό πρόβλημα της χώρας μας. Έχουμε αναβαθμίσει την Ελλάδα με μακροχρόνιο εθνικό ενεργειακό σχεδιασμό, σε διεθνή κόμβο για την ενέργεια.

Αν θέλουμε να κάνουμε ιστορική αντιπολίτευση, αυτό δεν αφελεί κανέναν. Αν θέλουμε να επισημάνουμε πιθανές απώλειες, που υπάρχουν στην πολιτική μας, αυτές είναι ευπρόσδεκτο, όταν κατατίθενται με καλή πρόθεση. Όχι μόνο είναι ευπρόσδεκτες, αλλά έχουμε και τη γενναιότητα να τις κάνουμε πολιτική πράξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Το λόγο έχει ο κ. Σαλαγκούδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Ο κύριος Υπουργός δεν είναι ενημερωμένος γύρω από τα θέματα της ενέργειας.

Κύριε Υπουργέ, γυρίστε πίσω και ρωτήστε τους συνεργάτες σας, αν χρειάζομαστε στη Λακωνία δίκτυο ή όχι, προκειμένου να αναπτυχθούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εκεί.

Θέλετε να πούμε για την αναβαθμισμένη ΔΕΗ: Δυστυχώς, αυτήν τη στιγμή υπεραμύνονται όλοι, για να μην ανοίξει η αγορά. Όλα αυτά τα χρόνια, που έπρεπε η ΔΕΗ ουσιαστικά να εκσυγχρονιστεί και να αναδιοργανωθεί, ώστε να είναι έτοιμη για να λειτουργήσει ανταγωνιστικά στην απελευθερωμένη αγορά, δυστυχώς αυτό δεν έγινε.

Το μόνο που κάνουμε, είναι να βγάζουμε στοιχεία κερδών και η κατάσταση, την οποία καταλείπετε σε εμάς, την αυριανή κυβέρνηση, θα είναι δραματική. Θα σας την περιγράψουμε και πριν, αλλά θα την καταγγείλουμε στον ελληνικό λαό και μετά, όταν πλέον θα έχουμε όλα τα στοιχεία, τα οποία τώρα δυστυχώς δεν έχουμε. Σας κάνουμε ερωτήσεις αλλά δεν μας απαντάτε. Αν σας δείξω τις απαντήσεις σας στις ερωτήσεις μας, θα δείτε ότι ουσιαστικά είναι μη απαντήσεις ή απαντήσεις με ψευδή στοιχεία. Όταν σας ζητάμε περισσότερα στοιχεία, καλύπτεσθε από άλλους φορείς, οι οποίοι, υποτίθεται, προστατεύ-

ουν τα προσωπικά δεδομένα και χρειάζεται να κάνουμε και άλλες προς τα εκεί παρεμβάσεις.

Αυτό που εμείς επιζητούμε είναι να σας κάνουμε υπεύθυνη αντιπολίτευση. Πιστεύουμε ότι η πολιτική ηγεσία, ενδεχομένως εσείς, δεν ξέρετε όλα τα στοιχεία. Αυτά λειτουργούν πιο κάτω από εσάς, γιατί δεν είστε σε θέση ενδεχομένως να τα παρακολουθήσετε. Η διαπλοκή των υπόλοιπων μελών με τους αντίστοιχους διευθυντές των υπηρεσιών και των οργανισμών, όπως χαρακτηριστικά σας λέω, να το προσέξετε σε σημερινή ερώτησή μου, είναι αυτή που σας κάνει να ενημερώνεστε λανθασμένα και να δημιουργήσετε τελικά μία δραματική κατάσταση.

Η οποιαδήποτε υπεύθυνη κυβέρνηση που θα αναλάβει αύριο, θα βρει μία ΔΕΗ που δεν θα μπορεί να εξυπηρετήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 με επάρκεια ενέργειας. Θα αναγκαστούμε να κόβουμε από τη βόρειο Ελλάδα για να έχουμε στη νότιο Ελλάδα. Δεν υπάρχει επάρκεια ενέργειας ούτε για το 2004. Το λένε οι εκθέσεις, αλλά το αποκρύπτουν, ξεκινώντας από το 2005. Μιλώ για το ΔΕΣΜΗΕ και τη ΡΑΕ που ξεκινούν από το 2005, όταν μιλούν για το έλλειψη της ενέργειας. Αν παρακολουθήσετε τα επόμενα χρόνια, βγαίνει καθαρά το συμπέρασμα ότι για το 2004 έχουμε έλλειψη τουλάχιστον 400MW.

Εγώ πιστεύω ότι στους Ολυμπιακούς Αγώνες θα έχουμε πάρα πολλά προβλήματα, αν όχι για την εκτελεστή τους, γιατί αυτή θα την προστατεύσουμε ως κόρην οφθαλμού, αλλά για την υπόλοιπη Ελλάδα. Οι ευθύνες δεν θα είναι τότε δικές μας, γιατί εμείς θα είμαστε κυβέρνηση τότε, αλλά θα είναι δικές σας, για την κατάσταση που δημιουργήσατε μέχρι τώρα εξαιτίας της οιλιγωρίας σας, των παραλείψεών σας και της διαπλοκής σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Ο κ. Σαλαγκούδης -και όχι η Νέα Δημοκρατία- διακατέχεται από το σύνδρομο της άμεσης κατάληψης της εξουσίας.

Αυτό αν δεν είναι το σύνδρομο του ηττημένου ή η αλαζονεία του ηττημένου, τότε πρόκειται για ψυχολογικό πρόβλημα καθαρά της παράταξής σας. Κάθε φορά που μιλάει κάποιος της Νέας Δημοκρατίας σε αυτήν την Αίθουσα καταλήγει πάντα λέγοντας ότι «το 2004 θα είμαστε εμείς κυβέρνηση». Δεν νομίζω ότι αυτό προάγει τον πολιτικό διάλογο και κυρίως δεν πρόγει την επίλυση προβλημάτων.

Εάν αμφισβητείτε τώρα ότι η ΔΕΗ έχει κάνει άλματα τα τελευταία χρόνια, αυτό και πάλι είναι δικό σας πρόβλημα και όχι δικό μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Του ελληνικού λαού είναι πρόβλημα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Είναι δικό σας πρόβλημα, διότι ο ελληνικός λαός έχει δει ότι οι υπηρεσίες της ΔΕΗ είναι αναβαθμισμένες, οι οικονομικοί παράγοντες έχουν δει ότι η ΔΕΗ είναι μία επιχείρηση, η οποία δεν σωρεύει πλέον ελλείψη, δεν σωρεύει ζημιές, δεν διορίζει αφειδώς όπως κάνατε εσείς δύο μήνες πριν από τις εκλογές, με τους έξι χιλιάδες αμαρτωλούς διορισμούς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Κάνατε περισσότερους και μάλιστα ...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Εμείς παραλάβαμε τη ΔΕΗ με τριάντα επτά χιλιάδες εργαζομένους ...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Ο νομικός σύμβουλός σας, σας συμβούλευε...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Η ανηθικότητα της παράταξής σας φάνηκε το '93, όταν έπνεε τα λοισθια και διόριζε ακριβώς στο ελληνικό δημόσιο. Θα μας πείτε για ευθύνες που πιθανόν εσείς να αναλάβετε όταν θα έλθετε στην κυβέρνηση;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Μιλάτε εσείς που πήρατε εξακόσιες πενήντα χιλιάδες, την καταραμένη οκταετία του '80;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Θα πρέπει να κάνετε την αυτοκριτική σας, ειδικά όταν μιλάτε για τη

ΔΕΗ. Κάνατε έξι χιλιάδες διορισμούς εν μία νυκτί. Ξεχάσαμε το «τα δικά μας παιδιά», όταν περάσαμε εμείς τη ΔΕΗ στους διορισμούς του ΑΣΕΠ, όταν παραλάβαμε τη ΔΕΗ με τριάντα εππάχιλιάδες υπαλλήλους και την έχουμε σήμερα στους είκοσι εππάχιλιάδες; Έχουμε ελαττώσει τους εργαζόμενους στη ΔΕΗ κατά δέκα χιλιάδες και ταυτόχρονα έχουμε αναβαθμίσει ...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το επαναληπτικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Υφυπουργέ, τα υπόλοιπα να τα πείτε σε επερώτηση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Για όλα αυτά ...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Σαλαγκούδη, μη διακόπτετε. Σας άκουσα με σύνεση όλη την ώρα που μιλάγατε και λέγατε ανακρίβειες, γιατί προσπαθούσατε να διανθίσετε τον πολιτικό σας λόγο καταγγελτικά, χωρίς να έχετε αποδείξεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ: Εσείς λέτε ανακρίβειες.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Και μάλιστα αυτά που αναφέρατε είναι καταγγελτήριο για τη δική σας παράταξη, γιατί η δική σας παράταξη οδήγησε σε αδιέξοδο τη ΔΕΗ και όχι εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της ενότητας των άρθρων 15 έως και 22 και η ψήφιση τους θα γίνει κεχωρισμένων.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 15 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 15 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 16 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 16 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 17 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 17 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 18 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 18 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 18 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 18 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 19 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 19 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 20 ως έχει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 20 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 21, όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 21 έγινε δεκτό ως έχει, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 22 ως έχει;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς το άρθρο 22 έγινε δεκτό ως έχει κατά πλειοψηφία.

Παρήλθε ο διατεθείς χρόνος για τη συζήτηση του νομοσχεδίου της σημερινής μέρας.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Τμήματος και ώρα 14.47', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Παρασκευή 18 Ιουλίου 2003 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Τμήματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση της υπ' αριθμ. 3/3/10-7-2003 επερώτησης Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικώς με την πολιτική της Κυβέρνησης στα Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

